

Рейтинговий звіт KRAM-002-001

Звіт про рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання

Об'єкт рейтингування:	боргове зобов'язання Краматорської міської ради
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Тип боргового зобов'язання:	відсоткові облигації
Номинальний обсяг емісії:	• серії 1-A – 15 000 000 грн.
Відсоткова ставка:	не більше 12%
Термін обігу:	після реєстрації ДКЦПФР звіту про результати розміщення облигацій та видачі свідоцтва про реєстрацію випуску облигацій та не більше 5 років
Рейтингова дія:	визначення
Дата:	14.12.2007
Кредитний рейтинг:	uaBBB-
Прогноз кредитного рейтингу:	стабільний

Наданий в результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг боргового зобов'язання визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу боргового зобов'язання

Кредитний рейтинг боргового зобов'язання ґрунтується на результатах аналізу протягом 2002-2006 року та 9 місяців 2007 року економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної у розпорядженні комунальної власності, та перспективних планах на майбутнє. Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є в розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною.

Історія кредитного рейтингу

Дата	14.12.2007
Рівень рейтингу	uaBBB-
Прогноз	стабільний
Рейтингова дія	визначення

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Знаки + або - позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання міста Краматорська підтримується:

- покращенням протягом 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року, основних показників соціального розвитку міста: зростанням середньомісячної заробітної плати у 3 рази до 1 508,8 грн., що перевищує загальноукраїнський показник на 17,1% та зменшенням рівня зареєстрованого безробіття до 2,0%, що на 0,1 в.п. менше, ніж у середньому по країні;
- стабільним розвитком промислового комплексу міста протягом 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року: обсяги реалізації промислової продукції у розрахунку на одного мешканця щорічно перевищували аналогічні показники по країні, зокрема у січні-вересні поточного року на 61,0¹%;
- високими темпами зростання надходжень до загального фонду бюджету міста у 2006 році, у зв'язку з чим доведений Міністерством фінансів обсяг закріплених доходів було перевиконано на 10,2%, при цьому затверджений на 2007 рік з урахуванням змін обсяг закріплених доходів перевищує розрахункові показники Міністерства фінансів на 12,9% (рівень виконання річного плану за закріпленими доходами у січні-вересні поточного року склав 79,2%);
- відсутністю прямого боргу Краматорської міської ради станом на 01.10.2007 р., та помірним рівнем його запланованого зростання.

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання міста Краматорська обмежується:

- залежністю міста від офіційних трансфертів з Державного бюджету, зокрема дотації вирівнювання, питома вага якої у затвердженому на 2007 рік обсязі доходної частини бюджету склала 2,6% та очікуваним продовженням цієї тенденції у майбутньому;
- високим рівнем залежності бюджету міста від надходжень ЗАТ «Новокраматорський машинобудівний завод» (близько 38,0% фактично виконаного за 9 місяців поточного року обсягу надходжень до загального фонду бюджету міста);
- нижчими за середні по країні рівнями окремих показників економічного розвитку міста: інвестицій в основний капітал на 33,2% (у I півріччі 2007 року) та роздрібного товарообороту на 33,7% (у 2006 році);

---

¹ Тут і далі: соціально-економічні показники м. Краматорська у розрахунку на одного мешканця, розраховані виходячи з середньої чисельності населення міста за 8 місяців 2007 року, якщо не зазначено інше.

- високим рівнем зношеності основних засобів, в тому числі житлового фонду, об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста, та необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення за одночасного високого рівня заборгованості населення за житлово-комунальні послуги;
- обмеженістю майнових ресурсів територіальної громади міста, що негативно відбиватиметься на обсягах надходжень до бюджету розвитку;
- високим рівнем показника «Вікового індексу» у м. Краматорськ станом на 01.01.2007 р. (115,0%), що свідчить про надмірне старіння населення міста. Збереження цієї тенденції у майбутньому може призвести до зменшення обсягу надходжень до бюджету міста податку з доходів фізичних осіб, питома вага якого у обсязі надходжень до загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів є більшою, ніж 80%.

Зміст

РЕЗЮМЕ	7
1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО МІСТО ТА ЙОГО АДМІНІСТРАТИВНИЙ УСТРІЙ	20
1.1. ГЕОГРАФІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ ТА ІСТОРИЧНА ДОВІДКА	20
1.2. Здійснення місцевого самоврядування та виконавчої влади в місті	22
2. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТА ПОТЕНЦІАЛ МІСТА	27
2.1. НАСЕЛЕННЯ, ТРУДОВІ РЕСУРСИ ТА ЗАРОБІТНА ПЛАТА	29
2.1.1. Демографія.....	29
2.1.2. Трудові ресурси та заробітна плата	31
2.2. ВИРОБНИЧА СФЕРА.....	37
2.2.1. Промисловість.....	38
2.2.2. Транспорт	47
2.3. ІНВЕСТИЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ТА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ	49
2.3.1. Інвестиції в основний капітал.....	49
2.3.2. Капітальне будівництво	52
2.3.3. Іноземні інвестиції	53
2.3.4. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств і організацій.....	55
2.4. НЕВИРОБНИЧИЙ СЕКТОР	58
2.4.1. Торгівля і громадське харчування.....	58
2.4.2. Житлово-комунальне господарство міста.....	60
3. КОМУНАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ МІСТА	64
3.1. НЕРУХОМЕ МАЙНО, ЩО ПЕРЕБУВАЄ В КОМУНАЛЬНІЙ ВЛАСНОСТІ.....	64
3.2. ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ.....	66
4. БЮДЖЕТ МІСТА	68
4.1. БЮДЖЕТНА СИСТЕМА УКРАЇНИ	68
4.1.1. Бюджетні взаємовідносини між державою та місцевими органами управління.....	69
4.1.2. Бюджетний процес	70
4.1.3. Контроль на всіх стадіях бюджетного процесу.....	73
4.1.4. Введення в бюджет м. Краматорськ.....	74
4.2. АГРЕГОВАНИЙ БЮДЖЕТ М. КРАМАТОРСЬК ПРОТЯГОМ 2003-2006 РОКІВ ТА ЗА 9 МІСЯЦІВ 2007 РОКУ	79
4.3. ВИКОНАННЯ ДОХОДНОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ МІСТА В 2004-2006 РР. ТА ЗА 9 МІСЯЦІВ 2007 РОКУ ..	82
4.4. ВИКОНАННЯ ВИДАТКОВОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ М. КРАМАТОРСЬК ПРОТЯГОМ 2002-2006 РР. ТА ЗА 9 МІСЯЦІВ 2007 РОКУ	91
5. БОРГОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ МІСТА	100
5.1. КОНСОЛДОВАНИЙ БОРГ МІСТА КРАМАТОРСЬКА	100
5.1.1. Прямі боргові зобов'язання.....	100
5.1.2. Умовні зобов'язання (гарантії) Краматорської міської ради.....	101
5.1.3. Прострочена бюджетна кредиторська заборгованість.....	101
5.1.4. Фінансові зобов'язання та кредиторська заборгованість підприємств та організацій комунальної форми власності	101
5.2. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ КОШТІВ У МАЙБУТНЬОМУ	102
5.2.1. Запланований випуск облігацій внутрішньої місцевої позики.....	102

ВИСНОВОК	103
ДОДАТКИ.....	104
Додаток до Рейтингового звіту №1	105
Додаток до Рейтингового звіту №2	106
Додаток до Рейтингового звіту №3	107
Додаток до Рейтингового звіту № 4	108
Додаток до Рейтингового звіту № 5	109
Додаток до Рейтингового звіту № 6	110

Резюме

Загальна інформація про місто

Краматорськ – місто обласного значення, розташоване в північній частині Донецької області.

В адміністративно-територіальному устрої Донецької області 52 міста, з них 28 – обласного значення, 17 сільських районів, 81 селищна рада, 131 селище міського типу, 253 сільські ради, 246 селищ і 878 сіл.

Законодавчі рамки й адміністративна структура

Місцеве самоврядування в місті Краматорську здійснюється територіальною громадою міста як безпосередньо, так і через Краматорську міську раду та її виконавчі органи.

Краматорська міська рада є органом місцевого самоуправління, що представляє територіальну громаду міста Краматорська та здійснює від її імені та в її інтересах функції та повноваження місцевого самоврядування, що визначені Конституцією України, Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус депутатів місцевих рад», Європейської хартії місцевого самоврядування та іншими законодавчими актами.

За результатами останніх виборів до Краматорської міської ради найбільше мандатів отримала Партія Регіонів – 76,0% загальної кількості місць депутатського корпусу, або 38 мандатів. Решта місць була розподілена між такими партіями: Краматорська міська організація Блоку Наталії Вітренко «Народна опозиція» - 5 мандатів, або 10,0%; Краматорська міська організація Блоку Юлії Тимошенко - 4 мандати, або 8,0%; Краматорська міська організація Комуністичної партії України – 3 мандати, або 6,0%.

Міський голова є головною посадовою особою міської громади, головує на її засіданнях та за посадою очолює виконавчий комітет міської ради. За результатами останніх виборів Краматорським міським головою був обраний Костюков Геннадій Андрійович, який отримав підтримку 46,3% мешканців міста та переміг свого найближчого конкурента з результатом 33,7% голосів.

Соціальна сфера та економіка міста

Демографія

Протягом 2002-2006 рр. та у січні-серпні 2007 року у м. Краматорськ спостерігається зменшення чисельності наявного населення, що було наслідком природного скорочення. При цьому слід зазначити, що показник міграційного

сальдо у аналізованому періоді був нестабільним та коливався в межах (-) 0,3 тис. осіб до 0,3 осіб.

Показник «Вікового індексу» (співвідношення чисельності населення у віці понад 60 років до чисельності населення у віці до 19 років, включно, зважене на 100%) у м. Краматорськ станом на 01.01.2007 р. був на високому рівні, що свідчить про надмірне старіння населення м. Краматорськ. Збереження цієї тенденції у майбутньому, може призвести до зменшення обсягу надходжень до бюджету міста податку з доходів фізичних осіб, питома вага якого у обсязі надходжень до загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів є більшою ніж 80%.

Трудові ресурси та заробітна плата

Протягом 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року у м. Краматорськ спостерігалось зменшення рівня зареєстрованого безробіття, показник якого станом на 01.10.2007 р. склав 2,0%, та був на 0,1 в.п. меншим, ніж у середньому по Україні.

Для ринку праці м. Краматорськ у 2002-2006 роках характерним було зменшення середньооблікової чисельності штатних працівників. При цьому слід зазначити, що найвищі темпи скорочення вказаного показника були зафіксовані у 2003-2004 рр. Протягом січня-вересня 2007 року середньооблікова чисельність штатних працівників збільшилась на 2,9% та станом на 01.10.2007 р. склала 56,3 тис. осіб.

Протягом 2002-2006 рр. рівень середньомісячної заробітної плати у м. Краматорськ був постійно вищим за середній рівень по країні. Протягом січня-вересня 2007 року рівень середньомісячної заробітної плати у м. Краматорськ збільшився на 17,9% та склав 1 508,8 грн., що є на 17,1% більшим, ніж у середньому по країні.

Місту Краматорську характерним є високий рівень середньомісячної заробітної плати у промисловості 1 835,4 грн. (на 22,9% більше, ніж у середньому по країні). Щорічне збільшення заробітної плати у промисловості зумовлювалось нарощуванням обсягів виробництва та, відповідно, обсягів реалізації продукції на більшості промислових підприємств міста. Разом з цим, слід відмітити, що рівень середньомісячної заробітної плати у галузі «Соціальний захист і соціальне забезпечення», де зайнято 8,5% населення міста залишається низьким – 824,9 грн., що за умов подальшого скорочення чисельності зайнятих у промисловості та збереження міжгалузевих диспропорцій у рівнях оплати праці може призвести до скорочення загальноміського фонду оплати праці, що оподатковується. У середньостроковій та довгостроковій перспективі це може призвести до уповільнення темпів зростання доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів, понад 80,0% якої формує податок з доходів фізичних осіб.

Одночасно зі зростанням заробітної плати зменшується обсяг заборгованість з її виплати. Протягом січня-вересня 2007 року вказаний показник зменшився на 21,0% та станом на 01.10.2007 р. склав 4,9 млн. грн. При цьому переважна частина заборгованості (більше ніж 90%) припадає на підприємства-банкрути. В їх структурі найбільший обсяг заборгованості мають такі підприємства як: ВАТ «КМЗ

ім. Куйбишева» – 3171,5 тис. грн. та ВАТ «Краматорський пивзавод» – 844,8 тис. грн. Слід зазначити, що обсяг заборгованості з виплати заробітної плати є незначним та становить 0,6% загальноміського обсягу фонду заробітної плати за 9 місяців поточного року.

Промисловий комплекс міста

Промисловість є провідною галуззю економіки міста Краматорська. Виробничу діяльність у місті здійснюють близько 32 великих та середніх промислових підприємств. Питома вага промислового комплексу м. Краматорська у структурі реалізації промислової продукції підприємств Донецької області у 2004-2006 роках та у січні-вересні 2007 року збільшувалась, що пов'язано з випередженням темпів зростання обсягів виробництва промислової продукції у м. Краматорську у відповідний період над темпами росту обсягів виробництва у Донецькій області загалом. У січні-вересні 2007 року промисловий комплекс Краматорська забезпечив 3,5% загального обсягу реалізації промислової продукції підприємств Донецької області.

Обсяги реалізації промислової продукції у розрахунку на одного мешканця у м. Краматорськ протягом 2002-2006 рр. постійно перевищували середні показники по країні. У січні-вересні 2007 року обсяг реалізації промислової продукції перевищив аналогічний показник по країні на 61,0%².

Виробнича спеціалізація м. Краматорськ визначається, насамперед, машинобудівною галуззю. Питома вага продукції машинобудування у загальному обсязі реалізованої промислової продукції підприємствами міста у 2005-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року складала, відповідно, 58,2%; 64,7% та 65,6%. Нарощування обсягу виробництва та реалізації продукції машинобудування є наслідком розширення попиту з боку вітчизняних підприємств, які активізували інвестиційну діяльність та збільшили витрати на оновлення основних фондів. Крім того, позитивний вплив на динаміку розвитку машинобудування у місті справляє зростання обсягів експорту, що пов'язано з високими темпами зростання промислового виробництва та інвестиційної активності в країнах-основних торговельних партнерах підприємств Краматорська, зокрема в країнах СНД. Визначальними підприємствами машинобудівного комплексу м. Краматорськ є: такі: ЗАТ «Новокраматорський машинобудівний завод» (НКМЗ), ВАТ «Краматорський завод важкого верстатобудування», ВАТ «Старокраматорський машинобудівний завод», ВАТ «Енергомашспецсталь» та ВАТ «Кондиціонер».

Ефективна господарська діяльність ЗАТ «НКМЗ» багато в чому визначає показники соціально-економічного розвитку міста в цілому. Постійне збільшення середньомісячної заробітної плати на підприємстві (2,5 тис. грн. у січні-вересні 2007 року), яке, серед іншого, зумовлювалось, стабільним зростанням обсягів

² Тут і далі: соціально-економічні показники м. Краматорська у розрахунку на одного мешканця, розраховані виходячи з середньої чисельності населення міста за 8 місяців 2007 року, якщо не зазначено інше.

виробництва та реалізації продукції, сприяло збільшенню обсягу відрахувань до бюджету міста податку з доходів фізичних осіб, а також інших податків та платежів. При цьому для бюджету м. Краматорськ характерним є високий рівень залежності від надходжень ЗАТ «НКМЗ» (38,3% обсягу надходжень до загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів у січні-вересні 2007 року), зокрема, податку з доходів фізичних осіб питома вага якого у структурі загального обсягу надходжень заводу складає більше ніж 95%.

Обсяги надходжень до бюджету міста від діяльності підприємств металургійного комплексу є значно меншими, ніж від діяльності підприємств машинобудівного комплексу, а відтак ефективна господарська діяльність підприємств металургії є менш вагомою для бюджету міста, порівняно з підприємствами машинобудування.

Транспорт

Транспортне обслуговування в м. Краматорськ забезпечується автомобільним та електричним транспортом.

Збільшення обсягів перевезень вантажів у місті протягом 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року забезпечувалось, передусім, динамічним розвитком промислового комплексу міста та, як наслідок, нарощуванням обсягів реалізації продукції підприємствами. Натомість обсяги пасажирських перевезень у м. Краматорськ у 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року характеризуються суперечливою динамікою. Якщо обсяги перевезень міським електротранспортом щорічно збільшувались, то обсяги перевезень автотранспортом, здебільшого, зменшувались.

Основними проблемами організації міських пасажирських перевезень є такі: недостатня компенсація автотранспортникам за пільгові перевезення пасажирів; недостатнє фінансування елементів розвитку транспортної інфраструктури міста; недосконала структура рухомого складу, що працює на міських маршрутах: високий рівень зносу та недостатня кількість тролейбусів і трамваїв, автобусів великої та середньої місткості.

Інвестиційна активність та житлове будівництво

Динаміка освоєних обсягів інвестицій в основний капітал у м. Краматорськ протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року була, в цілому, стабільною. За винятком 2003 року, коли зазначений показник зменшився порівняно з попереднім періодом, у 2004-2006 рр. та у січні-червні 2007 року обсяги інвестицій щорічно збільшувались. При цьому у розрахунку на одного мешканця обсяги освоєних підприємствами та організаціями м. Краматорськ інвестицій в основний капітал протягом 2002-2006 рр. були меншими за середній показник по країні. У I півріччі 2007 року у м. Краматорськ обсяг інвестицій в основний капітал збільшився, порівняно з відповідним періодом минулого року, на 15,3% та у розрахунку на одного мешканця склав 66,8% середнього показника по країні.

Як і в більшості міст України обсяги освоєних інвестицій в основний капітал у м. Краматорськ визначалися, насамперед, інвестиційною активністю промислових підприємств. Відповідно, у 2002-2006 рр. та у I півріччі 2007 р. у структурі інвестицій в основний капітал питома вага власних коштів підприємств та організацій була найбільшою, зокрема у 2006 році – 84,8%. Структурні пропорції обсягів інвестицій в основний освоєних у промисловості у м. Краматорськ багато в чому формуються під впливом інвестиційної активності головного економіковизначального підприємства міста – ЗАТ «Новокраматорський машинобудівний завод». Зокрема, у січні-вересні 2006 року в оновлення існуючих та введення нових виробничих потужностей підприємством було спрямовано 115,9 млн. грн. інвестицій.

Обсяги житлового будівництва у м. Краматорськ у 2002-2006 рр. були незначними та нестабільними. Зокрема у I півріччі 2007 року приватними підприємствами та індивідуальними забудовниками у м. Краматорськ було уведено в експлуатацію 49 житлових будинків загальною площею 4,4 тис. кв. м., або 25,2% середнього показника по країні у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення.

Іноземні інвестиції

Нарощування обсягів прямих іноземних інвестицій виступає важливим фактором сприяння створенню нових чи реструктуризації існуючих підприємств, та, як наслідок, створенню робочих місць. Відтак збільшення обсягів надходження прямих іноземних інвестицій опосередковано впливає на зростання доходної частини бюджету.

Іноземний капітал не відіграє значної ролі у господарському комплексі м. Краматорськ, про що свідчать незначні обсяги залучених прямих іноземних інвестицій в економіку міста. Станом на 01.07.2007 року в економіку м. Краматорськ було залучено 7,3 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій, що у розрахунку на одного мешканця складає 6,8% середнього показника по країні.

Внесені 01.04.2005 року зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2005 рік» суттєво змінили умови господарювання для суб'єктів підприємницької діяльності у ВЕЗ і ТПП, що призвело до ускладнення подальшої реалізації проектів та відмови від впровадження нових інвестиційних проектів в 2006 році. На сьогодні всі підприємства, що діяли у ВЕЗ і ТПП, працюють в звичайному режимі. Пільговий режим господарювання, який діяв до ухвалення зазначених вище змін суттєво не вплинув на обсяги залучення прямих іноземних інвестицій у економіку м. Краматорськ.

Зовнішньоекономічна діяльність

Обсяг зовнішньоторговельного товарообороту характеризує рівень включення міста у світогосподарські процеси та визначає його місце та роль у системі міжнародної торгівлі. Основою зовнішньої торгівлі підприємств і організацій м.

Краматорська є торгівля товарами. Нарощування обсягів виробництва та реалізації продукції промисловими підприємствами міста у 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року зумовлювало збільшення обсягів товарного експорту, що у свою чергу, позитивно впливало на збільшення обсягів зовнішньоторговельного товарообороту. Порівняно з I півріччям 2006 року обсяг зовнішньоторговельного обороту підприємств і організацій м. Краматорськ збільшився у січні-червні 2007 року на 55,2% та склав 254,0 млн. дол. США, що у розрахунку на одного мешканця було на 2,3% більше, ніж у середньому по країні.

Товарна структура експорту м. Краматорськ зумовлюється виробничим профілем підприємств міста. Зокрема у 2006 році та у I півріччі 2007 року основними товарними позиціями експорту міста виступали механічне обладнання, а також недорогоцінні метали та вироби з них. Зазначені товарні групи виступали також головними статтями імпорту підприємств і організацій міста, з чого можна зробити висновок, що зовнішня торгівля товарами м. Краматорськ відбувається на основі внутрішньогалузевої спеціалізації.

Експортні операції мають важливе значення для розвитку промислового комплексу Краматорська та для міста в цілому. Про це свідчить велика питома вага експортних поставок у структурі реалізації промислової продукції підприємствами міста у 2002-2006 рр. (41,2%-51,3%).

Торгівля і громадське харчування

Головним показником, який характеризує стан торговельної мережі і сфери громадського харчування міста Краматорськ, є обсяг роздрібного товарообороту. Постійне підвищення рівня середньої заробітної плати сприяло сталому зростанню обсягу роздрібного товарообороту торговельної мережі протягом 2002-2006 рр.

Темпи росту обсягів роздрібного товарообороту в м. Краматорськ у 2002-2005 рр. були меншими, ніж у середньому по країні. Винятком є лише 2006 рік, у якому за рахунок значного розширення торговельної мережі, темп росту роздрібного товарообороту на 23,9 в.п. перевищив аналогічний показник по країні. За очікуваними даними обсяг роздрібного товарообороту у м. Краматорськ у січні-вересні 2007 року склав 310,4 млн. грн., та у розрахунку на одного мешканця склав 58,8% середнього показника по країні.

Житлово-комунальне господарство міста

Однією з основних проблем житлово-комунального господарства є підтримання безбиткового функціонування підприємств, що займаються наданням послуг з водо-, тепlopостачання, утримання будинків та прибудинкових територій, шляхом впровадження тарифів, які б на 100% відшкодовували витрати. Для житлово-комунального підприємства м. Краматорськ характерним є порівняно невисокий (за винятком газопостачання) рівень покриття тарифами собівартості послуг з їх надання. Зокрема, у січні-вересні 2007 року тарифи на послуги з утримання

будинків та прибудинкових територій відшкодували собівартість з їх надання на 92,3%, тарифи на теплопостачання та гаряче водопостачання – на 83,4%, тарифи на водопостачання та водовідведення – на 81,5% та 87,7% відповідно.

Обсяг простроченої заборгованості населення за житлово-комунальні послуги у м. Краматорськ протягом 8 місяців 2007 року збільшився на 2,9 млн. грн. та станом на 01.09.2007 р. склав 30,9 млн. грн., що є високим.

Для житлово-комунального господарства м. Краматорськ характерна низка проблем, в цілому типових для переважної більшості міст України. Сюди, передусім, відноситься знос основних засобів, в тому числі водопровідних та каналізаційних мереж, інженерних мереж будинків, та відсутність у необхідних обсягах коштів для їх оновлення.

Комунальна власність

З метою наповнення бюджету розвитку, за рахунок якого здійснюються капітальні вкладення місцевого бюджету, місто щорічно виставляє на приватизацію майно, яке перебуває в комунальній власності. Перелік об'єктів комунальної власності міста, що підлягають приватизації, затверджується рішенням міської ради. При цьому, визначення ціни об'єкта здійснюється за методикою оцінки вартості майна, затвердженої Кабінетом Міністрів України. Протягом 2002-2006 років до бюджету розвитку спеціального фонду бюджету м. Краматорськ надійшло коштів від відчуження об'єктів комунальної власності загальним обсягом 2 164,0 тис. грн., при цьому кількість приватизованих об'єктів щорічно збільшувалась.

За оцінками Виконавчого комітету Краматорської міської ради, майнові ресурси територіальної громади міста є, наразі, обмеженими, а відтак відчуження великих об'єктів у короткостроковій та середньостроковій перспективі не передбачається.

Протягом 2003-2006 рр. обсяги надходжень до бюджету міста від оренди цілісних майнових комплексів щорічно збільшувались. Зокрема у січні-вересні 2007 року вказаний показник склав 891,1 тис. грн., або 83,9 затвердженого з урахуванням змін обсягу надходжень.

Земельні ресурси

Протягом 2002-2006 рр. та січня-вересня 2007 року до бюджету розвитку спеціального фонду бюджету м. Краматорськ надійшло коштів від реалізації земельних ділянок несільськогосподарського призначення загальним обсягом 5,3 млн. грн. Щорічні обсяги надходжень від реалізації землі в цілому збільшувались. За 9 місяців 2007 року до бюджету розвитку міста надійшло 1 066,8 тис. грн., при цьому річний план за надходженнями було перевиконано на 27,1%.

Міська влада активно використовує земельні активи для наповнення загального фонду бюджету міста, про що свідчить майже щорічне збільшення обсягу

надходжень від плати за землю. Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін обсяг надходжень плати за землю за 9 місяців було виконано на 86,0%, насамперед за рахунок високого рівня виконання плану за надходженнями земельного податку та орендної плати з юридичних осіб.

Бюджет міста

Місто Краматорськ є містом обласного значення Донецької області без районного поділу. Краматорській міській раді підпорядковані Біленьківська, Красноторська, Шабелівська та Ясногірська селищні ради. Відтак зведений бюджет міста включає два рівні: міський бюджет та селищні бюджети.

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Краматорськ, він був представлений у форматі бюджетного балансу в таблиці.

Бюджет м. Краматорськ протягом за 2003-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року, представлений у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік факт	Факт за 9 місяців 2007 року
Операційні надходження всього	124 149,1	137 307,7	158 578,1	215 850,4	211 370,0
Операційні видатки всього	112 688,5	128 178,9	154 197,0	204 746,8	179 948,1
Операційний баланс	11 460,6	9 128,8	4 381,1	11 103,6	31 421,9
Фінансовий дохід	16,6	0,2	0,6	40,2	571,9
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансовий баланс	16,6	0,2	0,6	40,2	571,9
Поточний баланс	11 477,2	9 129,0	4 381,7	11 143,8	31 993,8
Капітальні надходження всього	7 471,7	4 105,6	1 692,0	2 760,7	2 524,3
Капітальні видатки всього	16 381,8	12 198,6	7 554,1	12 867,5	11 127,9
Капітальний баланс	-8 910,1	-8 093,0	-5 862,1	-10 106,8	-8 603,6
Баланс після капітальних видатків	2 567,1	1 036,0	-1 480,4	1 037,0	23 390,2
Профіцит/дефіцит	2 567,1	1 036,0	-1 480,4	1 037,0	23 390,2
Фінансування	-2 567,1	-1 036,0	1 480,4	-1 037,0	-23 390,2
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Виконавчого комітету Краматорської міської ради

Протягом 2003-2006 рр. та 9 місяців 2007 року місто зберігало позитивний операційний баланс бюджету, який при цьому не мав сталої тенденції до збільшення. Зокрема у 2004 році позитивний операційний баланс бюджету м. Краматорськ зменшився, порівняно з попереднім бюджетним періодом, на 20,3%, на що, здебільшого, вплинуло скорочення у 2004 році, (на 19,6%, порівняно з 2003 роком), фактично виконаного обсягу податкових надходжень. Це стало наслідком уведення в дію у 2004 році Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб», згідно з яким було змінено порядок нарахування податку на прибуток фізичних осіб. Незважаючи на уповільнення темпів зростання

операційних надходжень, порівняно з темпами зростання операційних видатків, у 2004-2005 рр. бюджет міста у зазначеному періоді продовжував сплачувати вилучення до Державного бюджету (у 2004 році – 16,4 млн. грн., у 2005 році – 1,2 млн. грн.). Додаткове фінансове навантаження на бюджет міста пов'язане з цим, призводить до необхідності залучення у 2004-2005 рр. короткострокових позичок з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів (1,0 млн. грн. у 2004 році, 19,3 млн. грн. у 2005 році), а також середньострокових позичок в обсягах невиконання розрахунково визначених Міністерством фінансів України прогнозних надходжень доходів бюджету, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів (у 2004 році – 10,9 млн. грн. у 2005 році 4,5 млн. грн.). При цьому слід зауважити, що середньострокова позичка обсягом 4,5 млн. грн., залучена у 2005 році погашена не була та, згідно з наказом Міністерства фінансів України від 20.06.2007 р. № 750, була віднесена на взаємні розрахунки між державними та місцевими бюджетами шляхом списання. У 2006 році бюджетом міста теж була залучена середньострокова позичка з єдиного казначейського рахунку обсягом 312,9 тис. грн., яка була погашена вчасно та у повному обсязі.

Дотація вирівнювання з Державного бюджету до бюджету м. Краматорська почала надходити вже у 2006 році, коли за розрахунками Міністерства фінансів України прогнозний обсяг доходів бюджету міста, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, був недостатнім для фінансування відповідних витрат. Водночас слід зауважити, що якщо у 2006 році питома вага дотації вирівнювання у загальному обсязі доходів бюджету міста без урахування коштів, що передаються до бюджету розвитку складала 8,4%, то у затвердженій з урахуванням змін доходній частині бюджету на 2007 рік без урахування коштів, що передаються до бюджету розвитку, – вже 2,6%. Разом з цим, запланований на 2008 рік обсяг дотації вирівнювання з Державного бюджету збільшився порівняно, з відповідним показником у 2007 році у 3,7 рази та склав 27,4 млн. грн. У січні-вересні 2007 року операційний баланс бюджету міста склав 31,4 млн. грн. (у 2006 році цей показник склав 11,1 млн. грн.). Суттєве зростання операційного балансу забезпечувалась, передусім, зростанням обсягу податкових надходжень, зокрема податку з доходів фізичних осіб, чому сприяло збільшення кількості зайнятих у місті та зростання середньомісячної заробітної плати.

Протягом 2003-2006 рр. та 9 місяців 2007 року місто зберігало позитивний фінансовий баланс бюджету. Передусім, це забезпечувалось відсутністю прямого боргу Краматорської міської ради, що потребує видатків на його обслуговування. Слід зазначити, що у 2002-2003 роках коли рахунки місцевих бюджетів були відкриті у банківських установах, до загального фонду бюджету Краматорська надходили відсотки банків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами (237,5 тис. грн. у 2002 році та 16,4 тис. грн. у 2003 році). Після переходу місцевих бюджетів на казначейське обслуговування, у 2004-2005 рр. місто не проводило активних операцій з тимчасово-вільними бюджетними коштами, відтак позитивний фінансовий баланс міста у зазначеному періоді був незначним. При цьому починаючи з 2006 року, у зв'язку з випередженням темпів зростання операційних надходжень над темпами зростання операційних видатків, місто почало розміщувати тимчасово вільні бюджетні кошти на депозитні рахунки у банківських установах, що мало наслідком надходження до бюджету міста

відсотків за їх користування (39,2 тис. грн. у 2006 році, 0,6 млн. грн. у січні-вересні 2007 року).

Капітальний баланс бюджету міста в 2003-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року був негативним, що є типовим для більшості місцевих бюджетів України. Водночас переважання позитивного сальдо операційного балансу бюджету міста над негативним сальдо капітального балансу у протязі 2003-2004 рр. та 2006-9 місяців 2007 рр. забезпечувало виконання бюджету міста з профіцитом. Винятком є лише 2005 рік, коли бюджет міста було виконано з дефіцитом (-) 1,5 млн. грн. За 9 місяців 2007 року бюджет Краматорська було виконано з профіцитом в обсязі 23,4 млн. грн., який забезпечувався профіцитом як загального, так і спеціального фондів.

Виконання бюджету міста з профіцитом у 2003-2004 рр. мало наслідком збільшення обсягу залишків вільних бюджетних коштів на рахунках місцевих бюджетів. Дефіцит, який утворився за результатами виконання бюджету м. Краматорськ у 2005 році був профінансований за рахунок залученої середньострокової позички обсягом 4,5 млн. грн., яка не була погашена та згідно наказу Міністерства фінансів України від 20.06.2007 р. № 750, була віднесена на взаємні розрахунки між державними та місцевими бюджетами шляхом списання. Середньострокові позички з єдиного казначейського рахунку, залучені бюджетом міста у 2004 році та у 2006 році були погашені вчасно та у повному обсязі. Короткострокові позички на покриття тимчасових касових розривів залучалися бюджетом міста у 2004-2005 рр. Слід зазначити, що у 2007 році короткострокові та середньострокові позички з єдиного казначейського рахунку бюджетом м. Краматорськ не залучались.

У зв'язку з випередженням темпу росту операційних надходжень над темпами росту операційних видатків, бюджет міста у січні-вересні 2007 року було виконано з профіцитом як у частині загального фонду (20,8 млн. грн.), так і спеціального фонду (2,6 млн. грн.). Це, відповідно, мало наслідком збільшення обсягу залишків вільних бюджетних коштів за загальним фондом з 6,2 млн. грн. станом на 01.01.2007 р. до 12,2 млн. грн. станом на 01.10.2007 р. (6,7% фактично виконаного у січні-вересні 2007 року обсягу видатків за загальним фондом) та за спеціальним фондом – з 1,7 млн. грн. станом на 01.01.2007 р. до 2,9 млн. грн. станом на 01.10.2007 р..

При цьому січні-вересні 2007 року на депозитних рахунках у банківських установах було розміщено 12,0 млн. грн. тимчасово вільних бюджетних коштів за загальним фондом.

Виконання доходної частини бюджету міста

Для доходної частини бюджету м. Краматорськ у 2004-2006 рр. та у січні-вересні 2007 р. характерною була стійка тенденція до збільшення надходжень. Порівняно з попереднім бюджетним періодом, фактично виконаний обсяг доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів у 2005 році збільшився на 12,9%, у 2006 році – на 31,1%. Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін обсяг доходної

частини бюджету міста без урахування трансфертів збільшився, порівняно з виконанням у 2006 році на 25,0%. За підсумками 9 місяців річний план за надходженнями було виконано на 80,9%.

Структурні пропорції формування доходної частини бюджету міста протягом аналізованого періоду були типовими для більшості місцевих бюджетів України. Найвагомими джерелами формування доходів бюджету м. Краматорськ були податкові надходження та офіційні трансферти. За підсумками виконання бюджету міста у січні-вересні 2007 року питома вага вказаних джерел склала відповідно 56,6% та 37,3%.

Стабільне збільшення обсягу податкових надходжень протягом аналізованого періоду забезпечувалось передусім, зростанням обсягу надходжень податку з доходів фізичних осіб. Темп росту обсягу податкових надходжень до попереднього бюджетного періоду склав у 2005 році 17,6%, у 2006 році – 29,9%. Передусім, це було пов'язано з постійним збільшенням середньомісячної заробітної плати у м. Краматорськ. Збільшенню затвердженого на 2007 рік з урахуванням змін обсягу податкових надходжень (на 32,6%, порівняно з виконанням у 2006 році) значною мірою сприяло збільшення ставки податку з доходів фізичних осіб з 13% до 15%, а також збільшення чисельності працюючих у місті.

Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін план за доходами загального фонду бюджету м. Краматорськ без урахування трансфертів було виконано на 78,3%, у тому числі за закріпленими доходами на 79,2% та за власними доходами на 72,1%. Слід зазначити, що затверджений на 2005 рік Міністерством фінансів України обсяг закріплених доходів бюджету м. Краматорськ було виконано на 94,2%. Водночас у 2006 році зазначений показник було перевиконано на 10,2%.

Для доходної частини спеціального фонду бюджету м. Краматорськ у 2004-2006 рр. характерною була нестабільна динаміка надходжень, яка, значною мірою, визначалась обсягами власних надходжень бюджетних установ та офіційних трансфертів. Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін обсяг доходів спеціального фонду за 9 місяців було виконано на 93,9%, що, переважно, зумовлювалось перевиконанням річного плану за власними надходженнями бюджетних установ.

Виконання видаткової частини бюджету міста

Обсяг виконання видаткової частини бюджету міста Краматорська протягом 2002-2006 років постійно зростав. Приріст видаткової частини бюджету міста без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду бюджету до спеціального, порівняно з попереднім бюджетним періодом, склав у 2003 році 8,9%, у 2004 році – 19,6%, у 2005 році – 30,6%, у 2006 році – 36,6%. Щорічне збільшення видаткової частини бюджету міста у 2002-2006 рр. забезпечується зростанням обсягів фінансування, передусім, установ бюджетної сфери (освіта, охорона здоров'я, культура тощо), а також видатків на державне управління. Збільшення видатків за галузями бюджетної сфери обумовлене зростанням оплати праці працівників бюджетних установ та, відповідно, великою питоною вагою

видатків на оплату праці та нарахувань на неї у структурі видатків зазначених галузей.

Складовою частиною витрат бюджету міста протягом 2002-2005 рр. були кошти, що передаються до Державного бюджету. А саме, місто щорічно перераховувало вилучення до Державного бюджету в обсязі перевищення прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків місцевого бюджету, яке розраховується Міністерством фінансів України. Починаючи з 2006 року внаслідок випереджаючого зростання видаткової частини загального фонду місцевого бюджету над доходною, місто почало отримувати дотацію вирівнювання з Державного бюджету на покриття різниці між розрахунковим обсягом делегованих доходів та обсягом відповідних видатків загального фонду бюджету міста. Водночас слід зауважити, що якщо у 2006 році питома вага дотації вирівнювання у загальному обсязі доходів бюджету міста без урахування коштів, що передаються до бюджету розвитку складала 8,4% то у затвердженій з урахуванням змін доходній частині бюджету на 2007 рік без урахування коштів, що передаються до бюджету розвитку - вже 2,6%.

Боргові зобов'язання міста

Станом на 01.10.2007 р. прямий борг Краматорської міської ради був відсутнім. Обсяг консолідованого боргу м. Краматорськ на відповідну дату склав 11,6 млн. грн. та був сформований простроченою бюджетною кредиторською заборгованістю (1 343,2 тис. грн.); простроченою кредиторською заборгованістю комунальних підприємств міста (8 341,4 тис. грн.); та непогашеним залишком за кредитами залученими комунальними підприємствами міста (1 926,0 тис. грн.).

Перспективи залучення коштів у майбутньому

Краматорська міська рада планує здійснити запозичення до бюджету розвитку, шляхом емісії облігацій внутрішньої місцевої позики обсягом 15,0 млн. грн. Орієнтовний термін обігу облігацій складає 5 років. Відсоткова ставка встановлюватиметься відповідно до кон'юнктури ринку, але не більше ніж 12%.

Кошти залучені у від розміщення облігацій будуть спрямовуватись на вирішення соціальних проблем міста у напрямках інвестування коштів під програми капітальних вкладень.

З урахуванням запланованого запозичення обсяг прямого боргу Краматорської міської ради збільшиться на 15 млн. грн. Таким чином, прогнозне пряме боргове навантаження (питома вага прямого боргу у структурі затвердженого на 2007 рік обсягу доходної частини бюджету м. Краматорськ без урахування трансфертів) складе 9%, що є незначним борговим навантаженням на бюджет міста. При цьому прогнозна питома вага видатків на обслуговування боргу у затвердженому на 2007 рік з урахуванням змін обсязі видаткової частини загального фонду бюджету

міста складає 0,6%, що не перевищує граничний розмір встановлений бюджетним законодавством.

Згідно з інформацією Фінансового управління Краматорської міської ради, прогнозний обсяг надходжень до бюджету розвитку у 2008-2012 рр. складе 42,9 млн. грн.

1. Загальна інформація про місто та його адміністративний устрій

1.1. Географічне положення та історична довідка

Краматорськ – місто обласного значення, розташоване в північній частині Донецької області.

В адміністративно-територіальному устрої Донецької області 52 міста, з них 28 – обласного значення, 17 сільських районів, 81 селищна рада, 131 селище міського типу, 253 сільські ради, 246 селищ і 878 сіл³ (Рисунок 1.1).

Рисунок 1.1 Карта Донецької області

Джерело: Веб-сторінка <http://ukrainainkognita.org.ua>

Донецька область розміщена в південно-східній частині України. На сході її кордони частково співпадають з державними кордонами України і Російської Федерації. На півдні область має вихід до морів Середземноморського басейну.

³ Офіційна веб-сторінка Донецької обласної державної адміністрації // <http://www.donoda.gov.ua>

Протяжність області з півночі на південь – 240 км, з заходу на схід – 170 км. Площа – 26,5 тис. кв. км, або 4,4 % території країни.

Донецька область є найбільшою з областей України за чисельністю населення. Тут проживає 4,6 млн.чол⁴. 130 національностей (9,9% населення країни). Щільність населення складає 173 чол. на 1 кв. км, 90,4% населення мешкає в містах.

Клімат Донецької області є континентальним, характеризується досить жарким, засушливим літом і порівняно холодною зимою з нестійким сніговим покривом.

Донецька область має багату мінерально-сировинну базу. Головними корисними копалинами є кам'яне вугілля (запаси оцінюються в 18,3 млрд. т), кам'яна сіль, вапняки, вогнетривкі глини, цементна сировина, крейда, гіпс, інші – усього майже 50 видів.

Наявність в області власних паливно-енергетичних і мінерально-сировинних ресурсів, близькість залізрудних родовищ Криворізького басейну, вихід до моря зумовили формування потужного промислового комплексу з високою концентрацією галузей важкої промисловості, створення достатньо розвиненої виробничої, наукової і соціальної інфраструктури, високий ступінь урбанізації.

Промисловий потенціал області складає основу господарського комплексу регіону і займає важливе місце в економіці України. Область володіє майже п'ятою частиною основних промислово-виробничих фондів України, забезпечує майже 20% загальнодержавного обсягу реалізованої промислової продукції⁵.

Датою заснування міста Краматорська вважається 1868 рік. Саме тоді тут було побудовано полустанцію Краматорська Курсько-Харково-Азовської залізниці. При цьому, за свідченням офіційних документів заселення території сучасного Краматорська почалося у 2-ій половині XVIII ст.⁶

У 1878 році Краматорська перетворилась у вантажно-пасажирську вузлову станцію. Це стало можливим завдяки будівництву Донецької Кам'яновугільної залізниці. У 1885 році поряд зі станцією виникло перше підприємство – завод Едгара Адельмана, на якому почали виробляти вапну та алебастр. Це заклало початок промислового розвитку майбутньому міста.

Сучасний Краматорськ займає площу 0,357 тис. кв. км. (Рисунок 1.2)

---

⁴ Станом на 1 грудня 2006 року

⁵ Офіційна веб-сторінка Донецької обласної адміністрації // <http://www.donoda.gov.ua>

⁶ Паспорт міста Краматорськ за 2006 рік // Інформаційний портал Краматорської міської ради <http://www.krm.dn.ua>

Рисунок 1.2 Карта м. Краматорськ

Джерело: Веб-сторінка <http://www.kramatorsk.info/maps>

На території Краматорська є 6 розвіданих родовищ корисних копалин: «Краматорське» (крейди і глини); «Ново-Краматорське» (тугоплавких глини), «Ясно-Полянське» (вохристих глини), «Шабелівське» (формувальних пісків); «Росоховатське» (будівельних пісків); «Краматорське» (керамічної сировини).

1.2. Здійснення місцевого самоврядування та виконавчої влади в місті

Система місцевого самоврядування в місті Краматорську включає:

- територіальну громаду міста;
- міського голову;
- міську раду;
- виконавчий орган міської ради;
- органи самоорганізації населення (комітети мікрорайонів).

Місцеве самоврядування в місті Краматорську здійснюється територіальною громадою міста як безпосередньо, так і через Краматорську міську раду та її виконавчі органи.

Краматорська міська рада є органом місцевого самоуправління, що представляє територіальну громаду міста Краматорська та здійснює від її імені та в її інтересах функції та повноваження місцевого самоврядування, що визначені Конституцією України, Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус депутатів місцевих рад», Європейської хартії місцевого самоврядування та іншими законодавчими актами.

Термін повноважень депутатського корпусу, який налічує 50 депутатів, становить 4 роки. Слід зазначити, що вибори до Краматорської міської ради, які відбулися 26.03.2006 р., уперше проводилися за пропорційною системою одночасно до Верховної Ради та місцевих рад.

За результатами останніх виборів до Краматорської міської ради найбільше мандатів отримала Партія Регіонів – 76,0% загальної кількості місць депутатського корпусу, або 38 мандатів. Решта місць була розподілена між такими партіями:

- Краматорська міська організація Блоку Наталії Вітренко «Народна опозиція» – 5 мандатів, або 10,0%;
- Краматорська міська організація Блоку Юлії Тимошенко – 4 мандати, або 8,0%;
- Краматорська міська організація Комуністичної партії України – 3 мандати, або 6,0%;

Станом на 01.11.2007 р. в міській раді створено дві фракції: депутатська фракція міської організації Партії регіонів – 38 депутатів та депутатська фракція міської організації Блоку Наталії Вітренко «Народна опозиція» – 5 депутатів.

Міська рада здійснює свою роботу шляхом проведення сесій. Сесії міської ради складаються із пленарних засідань, а також засідань постійних комісій, які проводяться, здебільшого, у період між пленарними засіданнями. Сесії скликаються міським головою відповідно до чинного законодавства в міру необхідності, але не менше одного разу на квартал.

Постійні комісії міської ради утворюються на сесії знову обраної міської ради на строк її повноважень для вивчення, попереднього розгляду й підготовки питань, що відносяться до її компетенції, здійснення контролю за виконанням рішень ради та її виконавчого комітету, а також з метою сприяння реалізації цих рішень на території міста. Слід зазначити, що міська рада має можливість створювати тимчасові комісії для вирішення конкретних питань, користуючись повноваженнями, які надані законодавством про місцеве самоврядування.

Основною організаційною формою роботи постійної комісії є її засідання. Засідання постійних комісій скликаються її головою в міру необхідності, але не

менше одного разу на квартал. На сьогодні у місті Краматорську діють такі постійні комісії:

- Постійна комісія з питань депутатської діяльності, законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян, інформованості населення та органів самоорганізації населення;
- Постійна комісія з питань соціально-економічного планування, бюджету, фінансів, інвестиційної діяльності, торгівлі та агропромислового комплексу;
- Постійна комісія з питань житлово-комунального господарства, приватизації і комунальної власності, упрадження енергозберігаючих технологій;
- Постійна комісія з питань промисловості, транспорту і зв'язку, екології і охорони навколишнього середовища, розвитку середнього і малого бізнесу;
- Постійна комісія з питань науки, освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення, молодіжної політики, культури, фізкультури і спорту;
- Постійна комісія з питань регулювання земельних відносин, архітектури, будівництва.

Виконавчим органом Краматорської міської ради є виконавчий комітет, що підзвітний та підконтрольний міській раді, а з питань здійснення делегованих повноважень органів виконавчої влади - також підконтрольний відповідним органам виконавчої влади. Виконком може розглядати й вирішувати питання, віднесені Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», іншими законодавчими актами до ведення виконавчих органів ради та в межах своєї компетенції приймає рішення, які обов'язкові для виконання всіма розташованими на території міста підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності, посадовими особами й громадянами.

Усі повноваження, якими за законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» наділені виконавчі органи міських рад, розподіляються за функціональним розподілом на:

- повноваження у сфері соціально-економічного і культурного розвитку, планування та обліку;
- повноваження в галузі бюджету, фінансів і цін;
- повноваження щодо управління комунальною власністю;
- повноваження в галузі житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку;
- повноваження у галузі будівництва;

- повноваження у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту;
- повноваження у сфері регулювання земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища;
- повноваження у сфері соціального захисту населення;
- повноваження в галузі зовнішньоекономічної діяльності;
- повноваження в галузі оборонної роботи;
- повноваження щодо вирішення питань адміністративно-територіального устрою;
- повноваження щодо забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян;
- повноваження щодо відзначення державними нагородами України;
- інші повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад.

Виконавчий орган Краматорської міської ради складається із різних управлінь, відділів, служб, комітетів і гілок та відповідних їм підпорядкованих організацій, що відповідають за управління і функціонування міста. Відділи, управління та інші виконавчі органи ради є підзвітними і підконтрольними раді, яка їх утворила, та підпорядкованими її виконавчому комітету, міському голові. Керівники відділів, управлінь та інших виконавчих органів ради призначаються на посаду і звільняються з посади міським головою одноособово, а у деяких випадках, передбачених законами України, – за погодженням з відповідними органами виконавчої влади країни. Положення про відділи, управління та інші виконавчі органи ради затверджуються відповідною радою.

Після закінчення строку повноважень ради виконком зберігає свої повноваження до формування нового складу виконкому.

У місті за дозволом міської ради можуть діяти органи самоорганізації населення – представницькі органи, що створюються мешканцями, які на законних підставах проживають на території селища, міста або їх частин, зокрема районів, для вирішення завдань, передбачених Законом України «Про органи самоорганізації населення». Органи самоорганізації населення і наділяються міськрадою частиною її власних повноважень, а також матеріально-технічними та іншими ресурсами, що необхідні для реалізації їх повноважень є однією із форм участі членів міської громади у вирішенні окремих питань місцевого значення.

Міський голова є головною посадовою особою міської громади, головує на її засіданнях та за посадою очолює виконавчий комітет міської ради. Міський голова призначає на посади та звільняє з посад керівників відділів, управлінь та інших виконавчих органів ради, підприємств, установ та організацій, що належать до

комунальної власності відповідних територіальних громад, крім керівників дошкільних, загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів. За результатами останніх виборів Краматорським міським головою був обраний Костюков Геннадій Андрійович, який отримав підтримку 46,3% мешканців міста та переміг свого найближчого конкурента з результатом 33,7% голосів.

Місцеве самоврядування в місті Краматорську здійснюється територіальною громадою міста як безпосередньо, так і через Краматорську міську раду та її виконавчі органи.

Краматорська міська рада є органом місцевого самоуправління, що представляє територіальну громаду міста Краматорська та здійснює від її імені та в її інтересах функції та повноваження місцевого самоврядування, що визначені Конституцією України, Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус депутатів місцевих рад», Європейської хартії місцевого самоврядування та іншими законодавчими актами.

За результатами останніх виборів до Краматорської міської ради найбільше мандатів отримала Партія Регіонів – 76,0% загальної кількості місць депутатського корпусу, або 38 мандатів. Решта місць була розподілена між такими партіями: Краматорська міська організація Блоку Наталії Вітренко «Народна опозиція» - 5 мандатів, або 10,0%; Краматорська міська організація Блоку Юлії Тимошенко - 4 мандати, або 8,0%; Краматорська міська організація Комуністичної партії України – 3 мандати, або 6,0%;

Міський голова є головною посадовою особою міської громади, головує на її засіданнях та за посадою очолює виконавчий комітет міської ради. За результатами останніх виборів Краматорським міським головою був обраний Костюков Геннадій Андрійович, який отримав підтримку 46,3% мешканців міста та переміг свого найближчого конкурента з результатом 33,7% голосів.

2. Соціально-економічний розвиток та потенціал міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста протягом 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року наведено нижче у таблиці:

Таблиця 2.1. Основні показники соціально-економічного розвитку м. Краматорськ протягом 2002-2006 рр. ⁷

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	9 місяців 2007 року	Темп зростання/з иження у січні-вересні 2007 р. порівняно з 2006 роком,%
Середня чисельність наявного населення, тис. осіб (станом на кінець звітного періоду),	214,7	212,4	210,2	208,3	206,6	205,2 ⁸	99,3 ⁹
Рівень зареєстрованого безробіття, %	3,5	3,0	3,2	2,9	2,2	2,0	на 0,2 в.п. менше ¹⁰
Середньомісячна заробітна плата, грн.	498,0	624,7	757,8	961,9	1 279,9	1 508,8	117,9
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн. (станом на кінець звітного періоду)	9,4	7,1	6,3	5,5	6,2	4,9	79,0
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	1 439,2	1 486,6	2 049,7	2 603,4	3 082,7	3 026,8	н/д
Темпи зростання обсягів промислового виробництва у порівняних цінах, %	103,4	105,6	116,4	122,0	116,4	114,1	X
Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	129,7	117,2	158,8	217,2	383,6	177,1 ¹¹	115,3 ¹²
Прямі іноземні інвестиції, млн. доларів США (станом на кінець звітного періоду)	1,0	1,1	1,1	6,5	7,2	7,3	101,4
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	143,5	167,0	253,6	285,7	365,1	254,0	155,2 ¹³
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	13,9	16,8	20,8	19,6	12,1	4,4	79,8 ¹⁴
Обсяг роздрібно-товарообороту, млн. грн.	160,6	178,1	203,1	243,6	363,4	310,4	н/д

Джерело: Виконавчий комітет Краматорської міської ради

⁷ Тут і далі. Деякі кількісні данні, які аналізуються в звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових

⁸ 8 місців відповідного року

⁹ Відхилення, порівняно з 2006 роком

¹⁰ Відхилення, порівняно з 2006 роком

¹¹ I півріччя 2007 року

¹² Порівняно з I півріччям 2006 року

¹³ I півріччя 2007 року, порівняно з I півріччям 2006 року

¹⁴ Порівняно з I півріччям 2006 року

2.1. Населення, трудові ресурси та заробітна плата

2.1.1. Демографія

Середня чисельність наявного населення м. Краматорськ у січні-серпні 2007 року склала 205,2 тис. осіб, або 4,5% населення Донецької області. Щільність населення міста складає 0,6 тис. осіб на 1 кв. км.

Порівняльні дані щодо демографічних показників міста, області та країни наведено у нижче у таблиці.

Таблиця 2.2 Порівняння показників міста, Донецької області та України

Показник	Площа (кв. км)	Площа в % до загальної площі країни	Населення, тис. осіб	Співвідношення населення у % до загального населення країни	Щільність населення, тис. осіб на 1 кв. км
м. Краматорськ	357,0	0,1	205,2	0,4	0,6
Донецька область	26 500,0	4,4	4 584,1	9,9	0,2
Україна	603 500,0	100,0	46 490,8	100,0	0,1

Джерела: Верховна Рада України, Донецька обласна державна адміністрація, Державний комітет статистики України, Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Показник щільності населення в м. Краматорськ є вищим, ніж у Донецькій області та країні в цілому, при цьому, порівняно з іншими містами України він є невисоким, що зумовлено розташуванням на території міста промислових зон великої площі (Таблиця 2.3).

Дані щодо демографічних процесів у місті наведено нижче.

Таблиця 2.3 Демографічні процеси в м. Краматорськ у 2002-2006 рр та у січні-вересні 2007 року

Показник	2002	2003	2004	2005	2006	9 місяців 2007 року
Середня чисельність наявного населення тис. осіб	214,7	212,4	210,2	208,3	206,6	205,2 ¹⁵
Чисельність постійного населення станом на 1 грудня відповідного року, тис. осіб	н/д	211,0	209,1	207,2	205,6	204,2 ¹⁶
Природний приріст населення, тис. осіб	-2,1	-2,0	-2,1	-2,1	-1,7	-1,1
Механічний приріст населення, тис. осіб	0,0	-0,3	0,0	0,3	0,1	-0,1
Чисельність наявного населення в Україні станом на кінець періоду, тис. осіб	47 956,5	47 622,4	47 280,8	46 929,5	46 646,0	46 490,8

Джерело: Держкомстат, Фінансове управління Краматорської міської ради

Як видно з наведених даних, протягом 2002-2006 рр. та у січні-серпні 2007 року у м. Краматорськ спостерігається зменшення чисельності наявного населення, що було наслідком природного скорочення. При цьому слід зазначити, що показник міграційного сальдо в аналізованому періоді був нестабільним та коливався в межах (-) 0,3 тис. осіб до 0,3 осіб.

Динаміку вікової структури в м. Краматорськ наведено нижче (Таблиця 2.4).

¹⁵ Січень-серпень 2007 року

¹⁶ Станом на 1 вересня 2007 року

Таблиця 2.4 Динаміка вікової структури постійного населення в м. Краматорськ станом на 01.01.2007 р.

Показник	Станом на 01.01.2007 р. тис. осіб	Станом на 01.01.2007 р., %
Чоловіки 0-19 років	20 379	9,9
Жінки 0-19 років	18 999	9,2
Чоловіки і жінки 0-19 років, разом	39 378	19,2
Чоловіки 20-39 років	29 816	14,5
Жінки 20-39 років	31 054	15,1
Чоловіки і жінки 20-39 років, разом	60 870	29,6
Чоловіки 40-59 років	26 157	12,7
Жінки 40-59 років	33 794	16,4
Чоловіки і жінки 40-59 років, разом	59 951	29,2
Чоловіки 60 і старше років	15 812	7,7
Жінки 60 і старше років	29 459	14,3
Чоловіки і жінки 60 і старше років, разом	45 271	22,0
Чисельність постійного населення	205 470	100,0
«Віковий індекс», %	115	X

Джерело: Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Показник «Вікового індексу» (співвідношення чисельності населення у віці понад 60 років до чисельності населення у віці до 19 років, включно, зважене на 100%) у м. Краматорськ станом на 01.01.2007 р. був на високому рівні, що свідчить про надмірне старіння населення м. Краматорськ. Збереження цієї тенденції у майбутньому може призвести до зменшення обсягу надходжень до бюджету міста податку з доходів фізичних осіб, питома вага якого у обсязі надходжень до загального фонду бюджету міста без урахування трансертів є більшою, ніж 80%.

2.1.2. Трудові ресурси та заробітна плата

Протягом 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року у м. Краматорськ спостерігалось постійне¹⁷ зменшення рівня зареєстрованого безробіття, показник якого станом на 01.10.2007 р. склав 2,0%, та був на 0,1 в.п. меншим, ніж у середньому по Україні (Таблиця 2.5).

¹⁷ За винятком 2004 року

Таблиця 2.5 Основні показники ринку праці у м. Краматорськ у 2002-2006 рр.

Показники	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	9 місяців 2007 року
Середньооблікова чисельність штатних працівників (без урахування малого бізнесу), тис. осіб	59,4	56,4	55,8	55,2	54,7	56,3
Питома вага середньооблікової кількості штатних працівників (без урахування малого бізнесу) у загальній чисельності наявного населення, %	27,7	26,6	26,5	26,5	26,5	27,4
Рівень зареєстрованого безробіття у м. Краматорськ, %	3,5	3,0	3,2	2,9	2,2	2,0
Рівень зареєстрованого безробіття в Україні, %	3,7	3,5	3,5	3,2	2,7	2,1

Джерело: Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Для ринку праці м. Краматорськ у 2002-2006 роках характерним було зменшення середньооблікової чисельності штатних працівників. При цьому слід зазначити, що найвищі темпи скорочення вказаного показника були зафіксовані у 2003-2004 рр. Протягом січня-вересня 2007 року середньооблікова чисельність штатних працівників збільшилась на 2,9% та станом на 01.10.2007 р. склала 56,3 тис. осіб.

Структуру зайнятості населення міста за видами економічної діяльності наведено нижче (Рисунок 2.1):

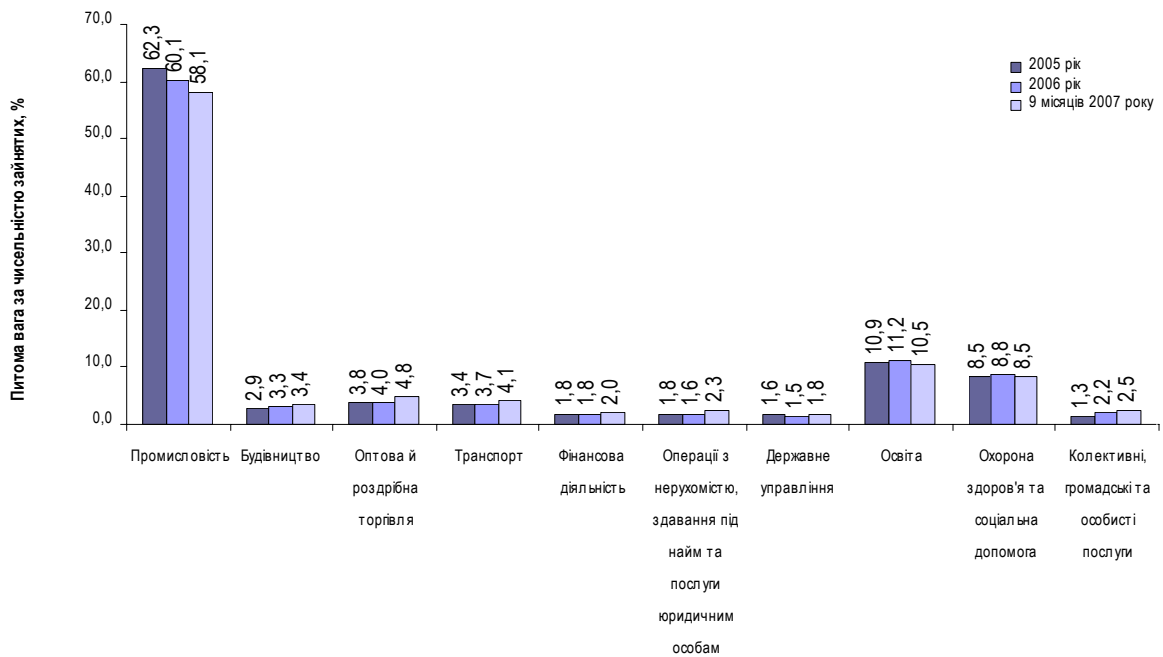

Рисунок 2.1 Структура зайнятості у м. Краматорську за видами економічної діяльності, %

Джерело: Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Як засвідчують наведені дані, найбільша кількість працівників працевлаштована у промисловості – 58,1% у січні-вересні 2007 року. Разом з цим, чисельність зайнятого у промисловості населення міста щорічно скорочується, що пов'язано зі зменшенням середньооблікової чисельності працюючих на найбільших підприємствах міста: ЗАТ «Новокраматорський машинобудівний завод», ВАТ «Електромашспецсталь», ВАТ «Краматорський завод важкого верстатобудування» та ін¹⁸. Слід зазначити, що зазначені скорочення пов'язані, насамперед, з підвищенням рівня автоматизації виробництва на підприємствах. У січні-вересні 2007 року найбільша чисельність працюючих припадала на такі промислові підприємства міста як: ЗАТ «Новокраматорський машинобудівний завод» – 14,8 тис. осіб, або 26,3% загальної кількості зайнятого у місті населення, ВАТ «Електромашспецсталь» – 3,4 тис. осіб, або 6,0%, ВАТ «Старокраматорський машинобудівний завод» – 2,3 тис. осіб, або 4,1%.

Значна частина (10,5% у січні-вересні 2007 року) трудових ресурсів міста зайнята у галузі «Освіта». Зважаючи на виробничий профіль підприємств міста, у Краматорську створено достатньо широку мережу вищих та середніх спеціальних навчальних закладів, які готують спеціалістів у галузі машинобудування, зокрема: Донбаська державна машинобудівна академія (кількість викладачів становить

¹⁸ Мається на увазі не щорічне скорочення, а у окремих періодах.

480 осіб¹⁹), Краматорський економіко-гуманітарний інститут (кількість викладачів становить 147 осіб), Машинобудівний коледж (кількість викладачів становить 94 особи), Краматорський технологічний технікум (кількість викладачів становить 59 осіб), Краматорський профільний економіко-машинобудівний ліцей, Краматорське вище професійне машинобудівне училище та ін. Варто також наголосити, що Донбаська державна машинобудівна академія у 2002-2006 роках та у січні-вересні 2007 року була одним з найбільших платників до бюджету міста, забезпечуючи щорічно близько 1% надходжень до загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів (Таблиця 2.6):

Таблиця 2.6 Динаміка сплати до бюджету міста податків та платежів Донбаською державною машинобудівною академією²⁰

	2003	2004	2005	2006	9 місяців 2007 року
Обсяг надходжень, тис. грн.	926,8	804,7	1 113,6	1 337,0	1 341,7
Питома вага у доходній частині загального фонду без урахування трансфертів	1,0	1,1	1,2	1,1	1,1

Джерело: Розраховано на основі даних Виконавчого комітету Краматорської міської ради

Третьою за кількістю зайнятих мешканців міста (8,5% у січні-вересні 2007 року) була галузь «Соціальний захист і соціальне забезпечення». У місті у 2006 році налічувалось 16 лікарняних закладів, з яких найбільшими за чисельністю працюючих були: КМУ «Міська лікарня №3» (926 осіб) та КМУ «Міська лікарня №1» (637 осіб).

Протягом 2002-2006 рр. рівень середньомісячної заробітної плати у м. Краматорськ був постійно вищим за середній рівень по країні (Таблиця 2.7).

¹⁹ Тут і далі: дані щодо кількості викладачів наведено згідно з Паспортом м. Краматорськ за 2006 рік // Інформаційний портал Краматорської міської ради <http://www.krm.dn.ua>

²⁰ Розрахункові дані

Таблиця 2.7 Середньомісячна заробітна плата у м. Краматорськ у та заборгованість з її виплати в 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року

Показники	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	9 місяців 2007 року
Середньомісячна заробітна плата по місту, гривень	498,0	624,7	757,8	961,9	1 279,9	1 508,8
Темпи зростання середньомісячної заробітної плати по місту, %	н/д	125,4	121,3	126,9	133,1	117,9
Середньомісячна заробітна плата по країні, гривень	376,4	462,0	590,0	806,2	1 041,4	1 288,0
Темпи зростання середньомісячної заробітної плати по країні, %	н/д	122,9	127,7	136,6	129,2	123,5
Заборгованість за виплатою заробітної плати на кінець періоду, млн. гривень	9,4	7,1	6,3	5,5	6,2	4,9

Джерело: Дрежкомтсат, Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Протягом січня-вересня 2007 року рівень середньомісячної заробітної плати у м. Краматорськ збільшився на 17,9% та склав 1 508,8 грн., що є на 17,1% більшим, ніж у середньому по країні. Збільшення середньомісячної заробітної плати забезпечувалось її зростанням майже за усіма видами економічної діяльності (Таблиця 2.8):

Таблиця 2.8 Середньомісячна заробітна плата в м. Краматорськ за видами економічної діяльності в 2004-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року

Види економічної діяльності	2005 рік	2006 рік	січень-вересень 2007 року	Темпи зростання середньомісячної заробітної плати у січні-вересні 2007 року до 2006 року, %
Всього по місту	961,9	1 279,9	1 508,8	117,9
Сільське господарство і пов'язані з ним послуги	474,9	594,4	755,8	127,2
Промисловість	1 153,5	1 575,3	1 835,4	116,5
Будівництво	784,1	987,7	1 296,0	131,2
Оптова й роздрібна торгівля	604,8	665,7	743,0	111,6
Діяльність готелів та ресторанів	X	408,7	349,3	85,5
Транспорт та зв'язок	616,9	805,9	1 153,3	143,1
Фінансова діяльність	1 013,9	1 329,3	1 768,5	133,0
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг	628,3	879,3	963,5	109,6
Державне управління	803,7	1 312,4	1 753,5	133,6
Освіта	665,7	840,2	1 030,3	122,6
Охорона здоров'я та соціальна допомога	550,1	665,9	824,9	123,9
Надання колективних та індивідуальних послуг	646,2	1 006,8	1 077,3	107,0

Джерело: Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Місту Краматорську характерним є високий рівень середньомісячної заробітної плати у промисловості 1 835,4 грн. (на 22,9% більше, ніж у середньому по країні). Щорічне збільшення заробітної плати у промисловості зумовлювалось нарощуванням обсягів виробництва та, відповідно, обсягів реалізації продукції на більшості промислових підприємств міста. Найвищий рівень середньомісячної заробітної плати у січні-вересні 2007 року був зафіксований на таких підприємствах міста як: ЗАТ «Новокраматорський машинобудівний завод» – 2 510,0 грн. (темп зростання до січня-вересня 2006 року – 24,4%); ВАТ «КЗМ» – 2 045,0 грн. (темп зростання до січня-вересня 2006 року – 15,6%) та ВАТ «Енергомашспецсталь» – 1 871,3 грн. (темп зростання до січня вересня 2006 року – 44,0%).

Разом з цим, слід відмітити, що рівень середньомісячної заробітної плати у галузі «Соціальний захист і соціальне забезпечення», де зайнято 8,5% населення міста залишається низьким – 824,9 грн., що за умов подальшого скорочення чисельності зайнятих у промисловості та збереження міжгалузевих диспропорцій у рівнях оплати праці може призвести до скорочення загальноміського фонду оплати праці, що оподатковується. У середньостроковій та довгостроковій перспективі це може призвести до уповільнення темпів зростання доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів, понад 80,0% якої формує податок з доходів фізичних осіб.

Для динаміки заборгованості з виплати заробітної плати у місті протягом 2002-2006 рр., а також 9 місяців 2007 року в цілому характерною є тенденція до зменшення. Збільшення обсягу заборгованості з виплати заробітної плати порівняно з попереднім періодом мало місце лише у 2006 році, за рахунок збільшення на 2,4 млн. грн. обсягу заборгованості підприємств банкрутів. Протягом січня-вересня 2007 року обсяг заборгованості з виплати заробітної плати зменшився на 21,0% та станом на 01.10.2007 р. склав 4,9 млн. грн. При цьому слід зазначити, що переважна частина заборгованості (більше 90%) припадає на підприємства банкрути. В їх структурі найбільший обсяг заборгованості мають такі підприємства як: ВАТ «КМЗ ім. Куйбишева» – 3 171,5 тис. грн. та ВАТ «Краматорський пивзавод» – 844,8 тис. грн.

Слід зазначити, що обсяг заборгованості з виплати заробітної плати є незначним та становить 0,6% загальноміського обсягу фонду заробітної плати за 9 місяців 2007 року.

Протягом 2002-2006 рр. та у січні-серпні 2007 року у м. Краматорськ спостерігається зменшення чисельності наявного населення, що було наслідком природного скорочення. При цьому слід зазначити, що показник міграційного сальдо в аналізованому періоді був нестабільним та коливався в межах (-) 0,3 тис. осіб, до 0,3 осіб.

Протягом 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року у м. Краматорськ спостерігалось зменшення рівня зареєстрованого безробіття, показник якого станом на 01.10.2007 р. склав 2,0%, та був на 0,3 в.п. меншим, ніж у середньому по Україні.

Для ринку праці м. Краматорськ у 2002-2006 роках характерним було зменшення середньооблікової чисельності штатних працівників. При цьому слід зазначити, що найвищі темпи скорочення вказаного показника були зафіксовані у 2003-2004 рр. Протягом січня-вересня 2007 року середньооблікова чисельність штатних працівників збільшилась на 2,9% та станом на 01.10.2007 р. склала 56,3 тис. осіб.

Протягом 2002-2006 рр. рівень середньомісячної заробітної плати у м. Краматорськ був постійно вищим за середній рівень по країні. Протягом січня-вересня 2007 року рівень середньомісячної заробітної плати у м. Краматорськ збільшився на 17,9% та склав 1 508,8 грн., що є на 17,1% більшим, ніж у середньому по країні.

Місту Краматорську характерним є високий рівень середньомісячної заробітної плати у промисловості 1 835,4 грн. (на 22,9% більше, ніж у середньому по країні). Щорічне збільшення заробітної плати у промисловості зумовлювалось нарощуванням обсягів виробництва та, відповідно, обсягів реалізації продукції на більшості промислових підприємств міста. Разом з цим, слід відмітити, що рівень середньомісячної заробітної плати у галузі «Соціальний захист і соціальне забезпечення», де зайнято 8,5% населення міста залишається низьким – 824,9 грн., що за умов подальшого скорочення чисельності зайнятих у промисловості та збереження міжгалузевих диспропорцій у рівнях оплати праці може призвести до скорочення загальноміського фонду оплати праці, що оподатковується. У середньостроковій та довгостроковій перспективі це може призвести до уповільнення темпів зростання доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів, понад 80,0% якої формує податок з доходів фізичних осіб.

Одночасно зі зростанням заробітної плати зменшується обсяг заборгованість з її виплати. Протягом січня-вересня 2007 року вказаний показник зменшився на 21,0% та станом на 01.10.2007 р. склав 4,9 млн. грн. При цьому переважна частина заборгованості (більше ніж 90%) припадає на підприємства-банкрути. В їх структурі найбільший обсяг заборгованості мають такі підприємства як: ВАТ «КМЗ ім. Куйбишева» – 3171,5 тис. грн. та ВАТ «Краматорський пивзавод» – 844,8 тис. грн. Слід зазначити, що обсяг заборгованості з виплати заробітної плати є незначним та становить 0,6% загальноміського обсягу фонду заробітної плати за 9 місяців поточного року.

2.2. Виробнича сфера

Загальний фінансовий результат підприємств міста від звичайної діяльності до оподаткування у 2005-2006 роках та у січні-серпні 2007 року характеризувався сталою тенденцією до збільшення. За підсумками 8 місяців 2007 року фінансовий результат збільшився у 1,9 рази порівняно з відповідним періодом минулого року та склав 534,8 млн. грн.

Загальний фінансовий результат підприємств м. Краматорська забезпечується, насамперед, діяльністю промислового комплексу. У січні-серпні 2007 року фінансовий результат діяльності промислових підприємств склав 455,1 млн. грн.

Мале підприємництво

Доволі великого поширення в м. Краматорськ набуло мале підприємництво (Таблиця 2.9)

Таблиця 2.9. Основні показники діяльності малих підприємств у м. Краматорськ 2002-2006 рр.

Показник	2002	2003	2004	2005	2006
Кількість СПД малого бізнесу, одиниць	7 696	7 941	7 797	8 002	7 774
Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг), підприємствами малого бізнесу, млн. грн. ²¹	98,2	132,9	269,9	320,9	363,7
Надходження до бюджету міста від діяльності підприємств малого бізнесу, млн. грн.	13,2	14,1	10,9	18,3	21,0
Питома вага надходжень від діяльності підприємств малого бізнесу у загальному обсязі доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів	15,0	13,6	12,2	18,1	15,9

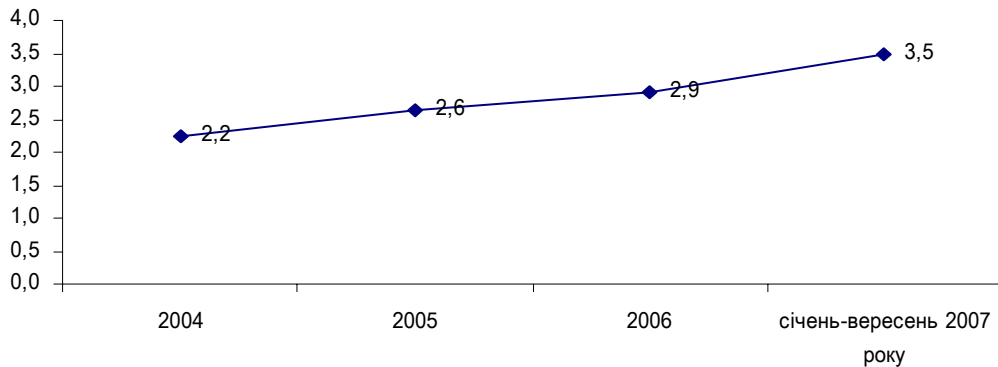
Джерело: Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Як засвідчують наведені дані, обсяги реалізації продукції (робіт послуг) у 2004-2006 рр. зростали. Варто також зауважити, що обсяги надходжень до бюджету міста від діяльності підприємств малого бізнесу зростали (за винятком 2004 року, що стало наслідком уведення в дію у 2004 році Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб», згідно з яким було змінено порядок нарахування податку на прибуток фізичних осіб).

2.2.1. Промисловість

Промисловість є провідною галуззю економіки міста Краматорська. Виробничу діяльність у місті здійснюють близько 32 великих та середніх промислових підприємств. Промисловий комплекс міста у січні-вересні 2007 року забезпечив 3,5% загального обсягу реалізації промислової продукції підприємств Донецької області (Рисунок 2.2)

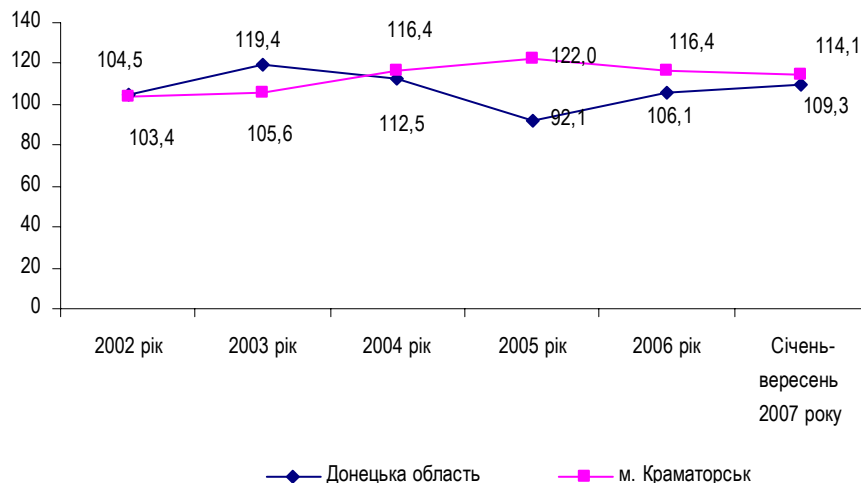
²¹ За 2002-2003 рр. наведено обсяги виробництва

Рисунок 2.2. Питома вага м. Краматорськ в структурі обсягів реалізації Донецької області

Джерела: Розраховано за даними Головного управління статистик у Донецькій області та матеріалами Виконавчого комітету Краматорської міської ради

Як видно з наведених даних, питома вага промислового комплексу м. Краматорськ у структурі реалізації промислової продукції підприємств Донецької області у 2004-2006 роках та у січні-вересні 2007 року збільшувалась. Це пов'язано з випередженням темпів зростання обсягів виробництва промислової продукції у м. Краматорськ у відповідний період над темпами зростання обсягів виробництва у Донецькій області загалом (Рисунок 2.3):

Рисунок 2.3 Динаміка індексів промислового виробництва у м. Краматорськ та у Донецькій області

Джерело: Держкомстат, Головне управління статистики у Донецькій області, Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Як видно з наведених даних, у промисловому комплексі міста щорічно спостерігався приріст обсягів виробництва, хоча його темпи, подекуди, уповільнювались. Зокрема, найвищий темп зростання обсягів виробництва

промислової продукції (122,0%) був зафіксований у 2005 році. Передусім, це пов'язано з тим, що у зазначеному періоді головне економіковизначальне підприємство міста ЗАТ «Новокраматорський машинобудівний завод» суттєво (136,3% до 2004 року) збільшило обсяги виробництва промислової продукції.

У січні-вересні 2007 року обсяг реалізації промислової продукції підприємств м. Краматорськ склав 3 026,8 млн. грн.

Таблиця 2.10. Основні показники розвитку промисловості у м. Краматорськ

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	9 місяців 2007 року
Темпи зростання промислового виробництва по місту (до відповідного попереднього періоду), %	103,4	105,6	116,4	122,0	116,4	114,1
Обсяг реалізованої продукції в діючих цінах по місту, млн.грн	1 439,2	1 486,6	2 049,7	2 603,4	3 082,7	3 026,8
Середній обсяг реалізації промислової продукції по місту у розрахунку на одного мешканця, грн.	6 703,3	6 999,1	9 751,2	12 498,3	14 921,1	14 750,5
Обсяг реалізованої продукції в діючих цінах по країні, млн.грн	229 634,4	289 117,3	400 757,1	468 562,6	460 371,9	425 455,2
Середній обсяг реалізації промислової по Україні в розрахунку на одного мешканця, грн.	4 788,4	6 071,0	8 476,1	9 984,4	9 869,5	9 160,2
Темпи зростання промислового виробництва по Україні (до відповідного попереднього періоду), %	107,0	115,8	112,5	103,1	106,2	110,7

Джерело: Держкомстат, Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Обсяги реалізації промислової продукції у розрахунку на одного мешканця у м. Краматорськ протягом 2002-2006 рр. постійно перевищували середні показники по країні. У січні-вересні 2007 року обсяг реалізації промислової продукції перевищив аналогічний показник по країні на 61,0%.

Структура промислового комплексу міста за обсягами реалізації промислової продукції характеризується такими даними (Таблиця 2.11):

Таблиця 2.11. Обсяги реалізації промислової продукції у м. Краматорськ у 2005-2006 рр. у січні-вересні 2007 року

Галузі	Темп зростання обсягів продукції до у 2005р. до 2004р. у порівнянних цінах, %	Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) у 2005р. у відпускних цінах, млн. грн.	Питома вага галузі за обсягом реалізованої продукції у 2005р., %	Темп зростання обсягів продукції до у 2006р. до 2005р. у порівнянних цінах, %	Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) у 2006р. у відпускних цінах, млн. грн.	Питома вага галузі за обсягом реалізованої продукції у 2006р., %	Темп зростання обсягів виробництва 9 місяців 2007 року до 9 місяців 2006 року у порівнянних цінах, %	Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) 9 місяців 2007 року у відпускних цінах, млн. грн.	Питома вага галузі за обсягом реалізованої продукції у січні-вересні 2007 р., %
Вся промисловість	122,0	2 603,3	100,0	116,4	3 082,7	100,0	114,1	3 026,8	100,0
Обробна промисловість	н/д	2 241,5	86,1	н/д	2 647,5	85,9	н/д	2 370,6	78,3
харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів	118,6	53,4	2,1	92,3	54,6	1,8	51,4	36,7	1,2
текстильна промисловість	108,1	3,3	0,1	63,6	3,2	0,1	109,4	2,2	0,1
виробництво деревини та виробів з деревини	н/д	1,7	0,1	н/д	н/д	0,0	н/д	н/д	0,0
целюлозно-паперова, поліграфічна промисловість; видавнича справа	118,8	4,9	0,2	126,4	7,4	0,2	101,5	4,8	0,2
хімічна та нафтохімічна промисловість	н/д	1,1	0,0	н/д	1,3	0,0	н/д	н/д	0,0
виробництво інших неметалевих мінеральних виробів	н/д	182,3	7,0	н/д	209,8	6,8	н/д	н/д	0,0
металургія та оброблення металу	69,7	452,4	17,4	190,0	347,1	11,3	148,0	340,8	11,3
машинобудування, ремонт та монтаж машин і устаткування	130,1	1 515,8	58,2	112,6	1 994,8	64,7	116,2	1 986,1	65,6
виробництво машин та устаткування	н/д	1 483,1	57,0	н/д	1 947,1	63,2	н/д	н/д	0,0
виробництво електричного та електронного устаткування	н/д	1,9	0,1	н/д	0,9	0,0	н/д	н/д	0,0
виробництво транспортного устаткування	н/д	30,8	1,2	н/д	46,8	1,5	н/д	н/д	0,0
інше виробництво, не віднесені до інших угруповань	н/д	26,6	1,0	н/д	29,3	1,0	н/д	297,1	9,8
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	103,3	361,8	13,9	97,8	435,2	14,1	76,0	359,1	11,9

Джерело: Виконавчий комітет Краматорської міської ради

У структурі обсягів реалізації промислової продукції у м. Краматорськ у 2005-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року найбільшу питома вагу займала продукція обробної промисловості, зокрема, машинобудування та металургія.

Показники діяльності економіковизначальних підприємств міста наведено нижче (Таблиця 2.12).

Таблиця 2.12. Окремі показники діяльності економіковизначальних підприємств міста у -2006 році

Підприємства	Темп росту обсягу виробництва у 2004 році, %	Темп росту обсягу виробництва у 2005 році, %	Темп росту обсягу виробництва у 2006 році, %	Темп росту обсягу виробництва у січні-вересні 2007 року, %	Середньооблікова чисельність штатних працівників у січні-вересні 2007 року, осіб	Обсяг реалізації промислової продукції у 2005 році, млн. грн.	Питома вага за обсягом реалізації промислової продукції у 2005 році	Обсяг реалізації промислової продукції у 2006 році, млн. грн.	Питома вага за обсягом реалізації продукції у 2006 році
ЗАТ "Новокраматорський машинобудівний завод"	113,2	136,3	110,8	110,6	14 815	1 420,5	54,6	1 597,5	51,8
ВАТ "Старокраматорський машинобудівний завод"	94,1	128,7	159,1	154,4	2 268	62,5	2,4	137,5	4,5
ВАТ "Енергомашспецсталь"	в 1,5 рази більше	113,8	130,1	124,0	3 354	262,8	10,1	346,4	11,2
ВАТ "Краматорський завод важкого верстатобудування"	96,4	95,4	77,0	140,3	1 927	82,1	3,2	66,4	2,2
ЗАТ "Краматорський завод металевих конструкцій"	в 1,6 рази більше	148,6	124,3	130,9	521	43,0	1,7	62,0	2,0
ВАТ "Краматорський цементний завод Пушка"						123,2	4,7	143,9	4,7
ВАТ "Кондиціонер"	в 1,8 рази більше	в 2,1 рази більше	140,5	91,1	553	н/д	н/д	н/д	н/д
Завод "Донмет"	135,4	106,4	129,0	160,5	328	н/д	н/д	н/д	н/д
Всього по місту	116,4	122,0	116,4	114,1	X	2 603,4	100,0	3 082,7	100,0

Джерело Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Характеристику економіковизначальних підприємств наведено нижче у контексті розвитку провідних галузей промислового комплексу міста.

Машинобудування

Виробнича спеціалізація м. Краматорськ визначається, насамперед, машинобудівною галуззю. Питома вага продукції машинобудування у загальному обсязі реалізованої промислової продукції підприємствами міста у 2005-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року складала, відповідно, 58,2%; 64,7% та 65,6%. Нарощування обсягу виробництва та реалізації продукції машинобудування є наслідком розширення попиту з боку вітчизняних підприємств, які активізували

інвестиційну діяльність та збільшили витрати на оновлення основних фондів. Крім того, позитивний вплив на динаміку розвитку машинобудування у місті справляє зростання обсягів експорту, що пов'язано з високими темпами зростання промислового виробництва та інвестиційної активності в країнах-основних торговельних партнерах підприємств Краматорська зокрема в країнах СНД.

Визначальними підприємствами машинобудівного комплексу м. Краматорськ є такі: ЗАТ «Новокраматорський машинобудівний завод», ВАТ «Краматорський завод важкого верстатобудування», ВАТ «Старокраматорський машинобудівний завод», ВАТ «Енергомашпецсталь» та ВАТ «Кондиціонер».

ЗАТ «Новокраматорський машинобудівний завод» (НКМЗ) є одним з найбільших в Україні виробником прокатного, металургійного, ковально-пресового, гідротехнічного, гірничорудного, підйомно-транспортного обладнання. Завод було створено у 1934 році. Продукція підприємства постачається більш ніж до 50-ти країн світу.

Ефективна господарська діяльність ЗАТ (НКМЗ) багато в чому визначає показники соціально-економічного розвитку міста в цілому. Постійне збільшення середньомісячної заробітної плати на підприємстві (2,5 тис. грн. у січні-вересні 2007 року), яке, серед іншого, зумовлювалось стабільним зростанням обсягів виробництва та реалізації продукції, сприяло збільшенню обсягу відрахувань до бюджету міста податку з доходів фізичних осіб, а також інших податків та платежів (Таблиця 2.13)

Таблиця 2.13. Обсяг відрахувань до бюджету м. Краматорськ податків та зборів підприємствами машинобудування²²

Підприємства	2003 рік, млн. грн.	2004 рік, млн. грн.	2005 рік, млн. грн.	2006 рік, млн. грн.	9 місяців 2007 року, млн. грн.	Питома вага надходжень підприємства у доходній частині загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів у січні-вересні 2007 року, %
ЗАТ "Новокраматорський машинобудівний завод"	55,6	27,7	30,3	41,0	46,6	38,3
ВАТ "Краматорський завод важкого верстатобудування"	4,0	2,9	2,6	3,2	2,9	2,4
ВАТ "Енергомашпецсталь"	3,8	4,1	5,3	6,5	6,7	5,5
ВАТ «Старокраматорський машинобудівний завод»	1,6	1,3	1,9	2,9	3,5	2,8

Джерело: Виконавчий комітет Краматорської міської ради

²² Розрахункові дані

Як видно з наведених даних для бюджету м. Краматорськ характерним є високий рівень залежності від надходжень ЗАТ «НКМЗ», зокрема податку з доходів фізичних осіб, питома вага якого у структурі загального обсягу надходжень заводу складає більше ніж 95%.

Другим за обсягами реалізації промислової продукції та відрахуваннями до місцевого бюджету податків та зборів підприємством машинобудівного комплексу Краматорська є ВАТ «Енергомашспецсталь» (ЕМСС). Завод заснований в 1964 році як базове підприємство з забезпечення атомного та енергетичного машинобудування спеціальними литими та кованими заготовками для атомних установок, реакторного обладнання, спеціальних насосів, паро та гідротурбін, установок високого тиску. Збільшення обсягів реалізації продукції підприємства, що супроводжувалось нарощуванням обсягів виробництва у 2005-2006 роках та у січні-вересні 2007 року мало наслідком зростання заробітної плати на підприємстві, (1,9 тис. грн. у січні-вересні 2007 року) що у свою чергу, зумовлювало збільшення обсягу надходжень до бюджету міста податків та платежів, зокрема податку з доходів фізичних осіб. За 9 місяців 2007 року ВАТ «ЕМСС» перерахувало до бюджету міста 5,5% обсягу надходжень загального фонду без урахування трансфертів.

Для ВАТ «Краматорський завод важкого верстатобудування» (КЗВВ) у 2004-2006 рр. характерним було зниження обсягів виробництва та реалізації продукції, що зумовлювалось дефіцитом власних обігових коштів, недостатнім матеріально-технічним постачанням та відсутністю платоспроможних споживачів продукції підприємства. Разом з цим у січні-вересні 2007 року на підприємстві мав місце більш ніж 40%-ий приріст обсягу виробництва. Слід зазначити, що зважаючи на те, що ВАТ «КЗВВ» у 2003-2006 рр. було одним з найбільших платників до бюджету Краматорська, нарощування обсягів виробництва підприємства має важливе значення для зміцнення фінансової бази міста. У січні-вересні 2007 року підприємство перерахувало 2,4% обсягу загального фонду бюджету м. Краматорська без урахування трансфертів.

Металургія та обробка металу

Галузь металургії та металообробки, якій у 2004-2006 рр. характерною була нестабільна динаміка розвитку, представлена у м. Краматорськ такими підприємствами як: ЗАТ «Краматорський завод металевих конструкцій», ВАТ «Краматорський машинобудівний завод імені Куйбишева», ВАТ «ТІСО»²³ та ін.

У 2005 році обсяг виробництва у металургійному комплексі м. Краматорська мало місце зниження обсягів виробництва продукції на 30,3%. Передумом це зумовлювалось зменшенням у 1,7 рази у зазначеному періоді обсягу виробництва продукції ВАТ «Краматорський металургійний завод імені Куйбишева», що було спричинено падінням виробництва феромарганцю (у зв'язку зі зменшенням

²³ Найбільші за обсягами реалізації продукції підприємства

попиту) та накопиченням залишків готової продукції на складах підприємства. Крім цього, у тому ж періоді на 8,6% змінився обсяг виробництва продукції на ВАТ «ТІСО», що обумовлювалось недостатнім завантаженням виробничих потужностей, високою вартістю енергоресурсів та низькою платоспроможністю замовників.

У 2006 році під впливом нарощування обсягів виробництва продукції на зазначених вище підприємствах галузі (переважно у 2 рази на ВАТ «КМЗ імені Куйбишева») темп росту обсягу виробництва по галузі «Металургія» склав 190,8%. Обсяг реалізації промислової продукції ВАТ «КМЗ» у 2006 році збільшився на 90,5% та склав 46,2 млн. грн. Слід зазначити, що у 2006 році Господарський суд Донецької області порушив справу про банкрутство підприємства. Слід зазначити, що за інформацією Виконавчого комітету Краматорської міської ради, на підприємстві відбувається процедура санації та існує вірогідність щодо налагодження виробничих потужностей підприємства.

Для ЗАТ «Краматорський завод металевих конструкцій» у 2004-2006 роках характерною була тенденція до нарощування обсягів виробництва та реалізації продукції. Це мало наслідком стабільне зростання середньомісячної заробітної плати на підприємстві та, відповідно, збільшення обсягів надходжень податків та зборів до бюджету міста (Таблиця 2.14):

Таблиця 2.14 Обсяг надходжень до бюджету від діяльності підприємств металургійного комплексу м. Краматорськ²⁴

Підприємства	2004	2005	2006	9 місяців 2007 року	Питома вага надходжень підприємства у доходній частині загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів у січні-вересні 2007 року
ЗАТ "Краматорський завод металевих конструкцій"	0,4	0,8	1,1	1,2	1,0
ВАТ "Краматорський металургійний завод імені Куйбишева"	2,9	2,0	1,9	1,7	1,4

Джерело: Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Як засвідчують наведені вище дані, негативна динаміка розвитку ВАТ «КМЗ імені Куйбишева» у 2002-2006 рр., яка мала наслідком як скорочення чисельності працюючих на підприємстві, так і збільшення обсягу заборгованості з виплати зарплатної плати, обумовила зменшення обсягів надходжень до бюджету міста податків та зборів від діяльності підприємства. Натомість обсяги відрахувань до бюджету міста податків та зборів від ЗАТ «КЗМК» щорічно збільшувались.

²⁴ Розрахункові дані

Разом з цим, слід зазначити, що обсяги надходжень до бюджету міста від діяльності підприємств металургійного комплексу є значно меншими, ніж від діяльності підприємств машинобудівного комплексу, а відтак ефективна господарська діяльність підприємств металургії є менш вагомою для бюджету міста, порівняно з підприємствами машинобудування.

Промисловість є провідною галуззю економіки міста Краматорська. Виробничу діяльність у місті здійснюють близько 32 великих та середніх промислових підприємств. Питома вага промислового комплексу м. Краматорськ у структурі реалізації промислової продукції підприємств Донецької області у 2004-2006 роках та у січні-вересні 2007 року збільшувалась, що пов'язано з випередженням темпів зростання обсягів виробництва промислової продукції у м. Краматорськ у відповідний період над темпами росту обсягів виробництва у Донецькій області загалом. У січні-вересні 2007 року промисловий комплекс Краматорська забезпечив 3,5% загального обсягу реалізації промислової продукції підприємств Донецької області.

Обсяги реалізації промислової продукції у розрахунку на одного мешканця у м. Краматорськ протягом 2002-2006 рр. постійно перевищували середні показники по країні. У січні-вересні 2007 року обсяг реалізації промислової продукції перевищив аналогічний показник по країні на 61,0%.

Виробнича спеціалізація м. Краматорськ визначається, насамперед, машинобудівною галуззю. Питома вага продукції машинобудування у загальному обсязі реалізованої промислової продукції підприємствами міста у 2005-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року складала, відповідно, 58,2%; 64,7% та 65,6%. Нарощування обсягу виробництва та реалізації продукції машинобудування є наслідком розширення попиту з боку вітчизняних підприємств, які активізували інвестиційну діяльність та збільшили витрати на оновлення основних фондів. Крім того, позитивний вплив на динаміку розвитку машинобудування у місті справляє зростання обсягів експорту, що пов'язано з високими темпами зростання промислового виробництва та інвестиційної активності в країнах-основних торговельних партнерах підприємств Краматорська, зокрема, в країнах СНД. Визначальними підприємствами машинобудівного комплексу м. Краматорськ є такі: ЗАТ «Новокраматорський машинобудівний завод», ВАТ «Краматорський завод важкого верстатобудування», ВАТ «Старокраматорський машинобудівний завод», ВАТ «Енергомашпецсталь» та ВАТ «Кондиціонер».

Ефективна господарська діяльність ЗАТ (НКМЗ) багато в чому визначає показники соціально-економічного розвитку міста в цілому. Постійне збільшення середньомісячної заробітної плати на підприємстві (2,5 тис. грн. у січні-вересні 2007 року), яке, серед іншого, зумовлювалось, стабільним зростанням обсягів виробництва та реалізації продукції, сприяло збільшенню обсягу відрахувань до бюджету міста податку з доходів фізичних осіб, а також інших податків та платежів. При цьому для бюджету м. Краматорськ характерним є високий рівень залежності від надходжень ЗАТ «НКМЗ», (38,3% обсягу надходжень до загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів у січні-вересні 2007 року), зокрема, податку з доходів фізичних осіб питома вага якого у структурі загального обсягу надходжень заводу складає більше ніж 95%.

Обсяги надходжень до бюджету міста від діяльності підприємств металургійного комплексу є значно меншими, ніж від діяльності підприємств машинобудівного комплексу, а відтак ефективна господарська діяльність підприємств металургії є менш вагомою для бюджету міста, порівняно з підприємствами машинобудування.

2.2.2. Транспорт

Транспорт – специфічна комунікаційна інфраструктурна галузь матеріального виробництва і сфери обслуговування, яка забезпечує потреби міського господарства і населення міста з усіх видів перевезень. Транспортне обслуговування в м. Краматорськ забезпечується автомобільним та електричним транспортом.

Загальна довжина маршрутних мереж міста становить 424,3 км (автобусних – 347,7 км, тролейбусних – 38,2 км, трамвайних – 38,4 км) Щільність маршрутної мережі (середня сукупна довжина всіх маршрутів, що проходить через територію площею в 1 кв. км) складає 13,9 км/кв. км. До маршрутної мережі міста входить 42 маршрути, у тому числі: 2 – трамвайних, 3 – тролейбусних, 37 – автобусних.

За оцінками відділу транспорту та зв'язку Виконавчого комітету Краматорської міської ради, транспортна мережа міста повністю сформована і не потребує подальшого розвитку.

Електротранспортні перевезення у м. Краматорськ забезпечує КП «Краматорське трамвайно-тролейбусне управління». Рухомий склад транспортних засобів, що знаходяться на балансі підприємства, налічує 41 одиницю, у тому числі 26 тролейбусів (фізичний знос 100%) та 15 трамваїв (фізичний знос 84,6%). Високий рівень зносу, транспортних засобів обумовлює необхідність здійснення значних капіталовкладень у розвиток транспортної інфраструктури міста.

Автоперевезення у м. Краматорськ забезпечується перевізниками приватної форми власності, зокрема, ТОВ «Юмвоса» та ВАТ «Краматорське АТП 11410». Крім цього, у місті здійснюють перевезення 6 приватних підприємців-фізичних осіб. За

оцінками відділу транспорту та зв'язку виконавчого комітету Краматорської міської ради, рівень забезпечення населення пасажирськими перевезеннями автобусами за основними показниками є задовільним.

Обсяги перевезення пасажирів у м. Краматорськ за видами транспорту наведено нижче (Таблиця 2.15).

Таблиця 2.15. Обсяги перевезення пасажирів та вантажів у розрізі видів транспорту у м. Краматорськ²⁵

Види транспорту	2003	2004	2005	2006 рік	9 місяців 2007 року
Перевезення вантажів, млн т	0,9	1,2	1,6	2,1	5,5
Міський електротранспорт, тис. чол.	12 554,8	16 566,6	24 135,1	25 452,8	19 969,4
Автотранспорт, тис. чол.	24 471,3	40 413,5	31 104,7	25 290,4	24 492,9
Перевезення пасажирів разом, тис. чол.	37 026,1	56 980,1	55 239,8	50 743,2	44 462,3

Джерело: Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Збільшення обсягів перевезень вантажів у місті протягом 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року забезпечується, передусім, динамічним розвитком промислового комплексу міста та, як наслідок, нарощуванням обсягів реалізації продукції підприємствами. Натомість обсяги пасажирських перевезень у м. Краматорськ у 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року характеризуються суперечливою динамікою. Під впливом збільшення обсягів перевезень міським електротранспортом зменшувались обсяги перевезень автотранспортом.

За інформацією відділу транспорту та зв'язку виконавчого комітету Краматорської міської ради, основними проблемами організації міських пасажирських перевезень, є:

- недостатня компенсація автотранспортникам за пільгові перевезення пасажирів;
- недостатнє фінансування елементів розвитку транспортної інфраструктури міста (дорожнє покриття, освітлення, автоматичні системи управління дорожнім рухом, автоматизовані системи диспетчерського контролю та управління, диспетчерські пункти, розворотні майданчики, робота світлофорів, дорожня розмітка та знаки тощо).
- недосконала структура рухомого складу, що працює на міських маршрутах: недостатня кількість тролейбусів і трамваїв, автобусів великої та середньої місткості.

Слід зазначити, що до бюджету м. Краматорськ у 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року надходили кошти з Державного бюджету, передбачені субвенцією на

²⁵ Обсяги перевезення пасажирів автотранспортом розраховано на основі кількості платних пасажирів, перевезених ВАТ «Краматорське автотранспортне підприємство 11410» у 2004-2006 рр. та за 8 місяців 2007 р.

компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян. Зокрема, у січні-вересні 2007 року до бюджету міста фактично надійшло 9,3 млн. грн., передбачених субвенцією (рівень виконання річного плану склав 83,9%).

Міська влада приділяє увагу розвитку транспортного комплексу. Зокрема, у місті ухвалені такі галузеві програмні документи як «Програма удосконалення та розвитку транспортного обслуговування населення на 2003-2008 рр.» та «Програма забезпечення безпеки дорожнього руху на 2003-2007 рр.». Основні заходи, реалізація яких передбачена вказаними програмними документами, спрямовані на мінімізацію негативного впливу ключових проблем транспортного комплексу міста. На реалізацію зазначених заходів у 2007 році заплановано спрямувати 6,5 млн. грн., у тому числі 2,1 млн. грн. власних коштів підприємств.

Транспортне обслуговування в м. Краматорськ забезпечується автомобільним та електричним транспортом.

Збільшення обсягів перевезень вантажів у місті протягом 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року забезпечувалось, передусім, динамічним розвитком промислового комплексу міста та, як наслідок, нарощуванням обсягів реалізації продукції підприємствами. Натомість обсяги пасажирських перевезень у м. Краматорськ у 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року характеризуються суперечливою динамікою. Якщо обсяги перевезень міським електротранспортом щорічно збільшувались, то обсяги перевезень автотранспортом, здебільшого, зменшувались.

Основними проблемами організації міських пасажирських перевезень є: недостатня компенсація автотранспортникам за пільгові перевезення пасажирів; недостатнє фінансування елементів розвитку транспортної інфраструктури міста; недосконала структура рухомого складу, що працює на міських маршрутах: високий рівень зносу та недостатня кількість тролейбусів і трамваїв, автобусів великої та середньої місткості.

2.3. Інвестиційна активність та зовнішньоекономічна діяльність

2.3.1. Інвестиції в основний капітал

Динаміка освоєних обсягів інвестицій в основний капітал у м. Краматорськ протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року була, загалом, стабільною. За винятком 2003 року, коли обсяг освоєних інвестицій в основний капітал зменшився порівняно з попереднім періодом, у 2004-2006 рр. та у січні-червні 2007 року обсяги інвестицій щорічно збільшувались. При цьому у розрахунку на одного мешканця обсяги освоєних підприємствами та організаціями м. Краматорськ інвестицій в основний капітал протягом 2002-2006 рр. були меншими за середній показник по країні (Таблиця 2.16).

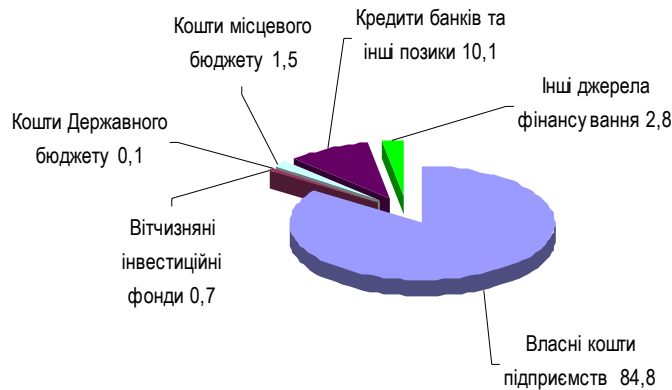
Таблиця 2.16 Обсяги інвестицій в основний капітал у м. Краматорськ у 2002-2006 рр. та у I півріччі 2007 року

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	I півріччя 2007 року
Інвестиції в основний капітал, всього млн. грн.	129,7	117,2	158,8	217,2	383,6	177,1
Темпи росту обсягу інвестицій в основний капітал в м. Краматорську до попереднього року (відповідного періоду), %	103,7	90,4	135,5	136,8	176,6	115,3
Інвестиції в основний капітал в Україні, всього млн. грн.	37 178,0	51 011,0	75 714,4	93 096,1	125 253,7	60 025,9
Темпи росту обсягу інвестицій в основний капітал в країні до попереднього року (відповідного періоду), %	108,9	137,2	148,4	123,0	134,5	154,2
Обсяг інвестицій в основний капітал у розрахунку на 1 мешканця в м. Краматорську, гривень	604,1	551,8	755,5	1 042,7	1 856,7	863,1
Обсяг інвестицій в основний капітал у розрахунку на 1 мешканця в середньому по країні, гривень	775,2	1 071,2	1 601,4	1 983,7	2 685,2	1 291,1

Джерело: Держкомстат, Виконавчий комітет Краматорської міської ради

У I півріччі 2007 року у м. Краматорськ обсяг інвестицій в основний капітал збільшився, порівняно з відповідним періодом минулого року, на 15,3% та склав 177,1 млн. грн. У розрахунку на одного мешканця обсяг освоєних інвестицій в основний капітал склав 66,8% середнього показника по країні.

Як і в більшості міст України обсяги освоєних інвестицій в основний капітал у м. Краматорськ визначалися, насамперед, інвестиційною активністю промислових підприємств. Відповідно, у 2002-2006 рр. та у I півріччі 2007 р. у структурі інвестицій в основний капітал питома вага власних коштів підприємств та організацій була найбільшою, зокрема, у 2006 році – 84,8% (Рисунок 2.4).

Рисунок 2.4 Структура інвестицій в основний капітал за джерелами надходження у 2006 році, %

Джерело: Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Структурні пропорції обсягів інвестицій в основний капітал освоєних у промисловості у м. Краматорськ, багато в чому формуються під впливом інвестиційної активності головного економіковизначального підприємства міста – ЗАТ «Новокраматорський машинобудівний завод». Зокрема у січні-вересні 2006 року в оновлення існуючих та введення нових виробничих потужностей підприємством було спрямовано 115,9 млн. грн. інвестицій. Доволі вагомий обсяг інвестицій у основний капітал у січні-вересні 2006 року було освоєно за рахунок коштів ВАТ «Енергомашспецсталь» – 11,4 млн. грн.

Доволі велика питома вага інвестицій у основний капітал, освоєних у 2006 році за рахунок кредитів банків та інших позик – 10,8%, свідчить про розвиток ринку позичкового капіталу у країні.

За рахунок коштів Державного бюджету у 2006 році було здійснено капітальний ремонт теплових мереж із застосуванням труб з пінополіуретановим покриттям, а також будівництво газопроводу в селищах Ясногірка та Малотаранівка.

Кошти бюджету розвитку спеціального фонду бюджету м. Краматорськ у 2006 році спрямовувались на фінансування заходів з упередження та запобігання техногенних катастроф на аварійних об'єктах комунальної власності (275,0 тис. грн.), на будівництво та придбання житла окремим категоріям громадян (100,0 тис. грн.), а також на поповнення уставних фондів суб'єктів підприємницької діяльності (1 012,4 тис. грн.) та ін. У січні-вересні 2007 року за рахунок коштів бюджету розвитку було профінансовано реалізацію енергозберігаючих заходів (51,8 тис. грн.), а також поповнено статутні фонди суб'єктів підприємницької діяльності (26,0 тис. грн.).

У структурі інвестицій в основний капітал за джерелами освоєння у I півріччі 2007 року найбільша питома вага, як і в попередніх періодах, припадала

на власні кошти підприємств – 58,6%. Не змінились також структурні пропорції обсягу інвестицій в основний капітал за видами економічної діяльності – як і раніше найбільша питома вага інвестицій була освоєна у промисловості (78,5% у I півріччі 2007 року). У технологічній структурі інвестицій у основний капітал у січні-вересні 2007 року найбільша питома вага припадала на будівельно-монтажні роботи (50,2%).

2.3.2. Капітальне будівництво

Обсяги будівельних робіт, виконаних за контрактами будівельного підряду у м. Краматорськ у 2002-2006 рр. та у I півріччі 2007 року, не мали сталої динаміки. Зокрема, у 2003 р. та у 2005 р. обсяги будівельних робіт зменшувались, порівняно з попереднім періодом (Таблиця 2.17).

Таблиця 2.17. Основні показники будівництва у м. Краматорськ у 2002-2006 рр. та у I півріччі 2007 року

Показники	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	I півріччя 2007 року	Темп зростання у I півр. 2007р. до I півр. 2006р., %
Виконання робіт будівельної діяльності, млн. грн.	83,9	61,7	79,1	60,8	91,7	117,6 ²⁶	У 1,5 рази більше
Введення в експлуатацію загальної площі житла, тис. кв. м	13,9	16,8	20,8	19,6	12,1	4,4	79,8
Введення в експлуатацію житла на 1000 осіб наявного населення по місту Краматорську, кв. м	64,7	79,1	99,0	94,1	58,6	21,4	н/д
Введення в експлуатацію житла на 1000 осіб наявного населення, кв. м. (в середньому по Україні)	126,5	135,0	160,0	166,5	185,0	84,9	124,5

Джерело: Держкомстат, Виконавчий комітет Краматорської міської ради

У січні-вересні 2007 року підприємствами та організаціями м. Краматорськ за контрактами будівельного підряду було виконано робіт на 117,6 тис. грн., або у 1,5 рази більше, ніж у відповідному періоді минулого року.

Обсяги житлового будівництва у м. Краматорськ у 2002-2006 рр. були незначними та нестабільними. При цьому обсяг уведеного в експлуатацію житла у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення протягом зазначеного періоду був набагато меншим за відповідний показник по країні. Зокрема, у I півріччі 2007 року приватними підприємствами та індивідуальними забудовниками у м. Краматорськ було введено в експлуатацію 49 житлових будинків загальною площею 4,4 тис. кв. м, або 25,2% середнього показника по країні у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення. Невисокий обсяг уведеного в експлуатацію житла

²⁶ Січень-вересень 2007 року

пояснюється, насамперед, відсутністю платоспроможного попиту на новобудови, а також тим, що переважна більшість операцій з житловою нерухомістю у місті відбуваються на вторинному ринку.

За інформацією Виконавчого комітету Краматорської міської ради, у середньостроковій перспективі у місті планується введення в експлуатацію житлового будинку загальною площею 38 тис. кв. м.

Динаміка освоєних обсягів інвестицій в основний капітал у м. Краматорськ протягом 2002-2006 рр. та I півріччя 2007 року була, загалом, стабільною. За винятком 2003 року, коли зазначений показник зменшився порівняно з попереднім періодом, у 2004-2006 рр. та у січні-червні 2007 року обсяги інвестицій щорічно збільшувались. При цьому, у розрахунку на одного мешканця обсяги освоєних підприємствами та організаціями м. Краматорськ інвестицій в основний капітал протягом 2002-2006 рр. були меншими за середній показник по країні. У I півріччі 2007 року у м. Краматорськ обсяг інвестицій в основний капітал збільшився, порівняно з відповідним періодом минулого року, на 15,3% та у розрахунку на одного мешканця склав 66,8% середнього показника по країні.

Як і в більшості міст України обсяги освоєних інвестицій в основний капітал у м. Краматорськ визначалися, насамперед, інвестиційною активністю промислових підприємств. Відповідно, у 2002-2006 рр. та у I півріччі 2007 р. у структурі інвестицій в основний капітал питома вага власних коштів підприємств та організацій була найбільшою, зокрема у 2006 році - 84,8%. Структурні пропорції обсягів інвестицій в основний капітал освоєних у промисловості у м. Краматорськ, багато в чому формуються під впливом інвестиційної активності головного економіковизначального підприємства міста – ЗАТ «Новокраматорський машинобудівний завод». Зокрема, у січні-вересні 2006 року в оновлення існуючих та введення нових виробничих потужностей підприємством було спрямовано 115,9 млн. грн. інвестицій.

Обсяги житлового будівництва у м. Краматорськ у 2002-2006 рр. були незначними та нестабільними. Зокрема, у I півріччі 2007 року приватними підприємствами та індивідуальними забудовниками у м. Краматорськ було введено в експлуатацію 49 житлових будинків загальною площею 4,4 тис. кв. м, або 25,2% середнього показника по країні у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення.

2.3.3. Іноземні інвестиції

Іноземний капітал не відіграє значної ролі у господарському комплексі м. Краматорськ, про що свідчать незначні обсяги залучених прямих іноземних інвестицій в економіку міста (Таблиця 2.18).

Таблиця 2.18. Обсяги та темпи росту прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку м. Краматорськ у 2002-2006 рр. та у I півріччі 2007 р.

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	I півріччя 2007 року
Обсяг, млн. дол. США (на кінець періоду), (м. Краматорськ)	1,0	1,1	1,1	6,5	7,2	7,3
Темп росту до попереднього періоду, %	н/д	110,0	100,0	590,9	110,8	101,4
Обсяг, млн. дол. США (на кінець періоду), (Україна)	5 471,0	6 794,4	9 047,0	16 375,2	21 186,0	24 171,8
Темп росту до попереднього періоду в середньому по країні %	120,1	124,2	133,2	181,0	129,4	114,1
Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одного мешканця (Україна), дол. США	114,1	142,7	191,3	348,9	454,2	519,9
Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одного мешканця (Краматорськ), дол. США	4,7	5,2	5,2	31,2	34,8	35,6

Джерело: Держкомстат, Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Станом на 01.07.2007 р. в економіку м. Краматорськ було залучено 7,3 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій, що у розрахунку на одного мешканця складає 6,8% середнього показника по країні.

Станом на кінець 2006 року у м. Краматорськ у межах Закону України «Про спеціальні економічні зони та спеціальний режим інвестиційної діяльності в Донецькій області» реалізовувалось 6 інвестиційних проектів загальною вартістю 77,3 млн. дол. США, з них 5 – у машинобудуванні (ЗАТ «НКМЗ»), 1 – у виробництві будівельних матеріалів (ВАТ «КЦЗ – Пушка»). Фінансування зазначених проектів здійснювалось за рахунок власних коштів підприємств.

Слід вказати, що внесені 01.04.2005 р. зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2005 рік» суттєво змінили умови господарювання для суб'єктів підприємницької діяльності у ВЕЗ і ТПР, що призвело до ускладнення подальшої реалізації проектів та відмови від впровадження нових інвестиційних проектів в 2006 році. На сьогодні всі підприємства, що діяли у ВЕЗ і ТПР, працюють в звичайному режимі.

Слід відмітити, що пільговий режим господарювання, який діяв до ухвалення зазначених вище змін суттєво не вплинув на обсяги залучення прямих іноземних інвестицій в економіку м. Краматорськ.

Іноземний капітал не відіграє значної ролі у господарському комплексі м. Краматорськ, про що свідчать незначні обсяги залучених прямих іноземних інвестицій в економіку міста. Станом на 01.07.2007 р. в економіку м. Краматорськ було залучено 7,3 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій, що у розрахунку на одного мешканця складає 6,8% середнього показника по країні.

Внесені 01.04.2005 р. зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2005 рік» суттєво змінили умови господарювання для суб'єктів підприємницької діяльності у ВЕЗ і ТПР, що призвело до ускладнення подальшої реалізації проектів та відмови від впровадження нових інвестиційних проектів в 2006 році. На сьогодні всі підприємства, що діяли у ВЕЗ і ТПР, працюють у звичайному режимі. Пільговий режим господарювання, який діяв до ухвалення зазначених вище змін суттєво не вплинув на обсяги залучення прямих іноземних інвестицій у економіку м. Краматорськ.

2.3.4. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств і організацій

Зовнішньоторговельний товарооборот характеризує рівень включення міста у світогосподарські процеси та визначає його місце та роль в системі міжнародної торгівлі.

Основою зовнішньої торгівлі підприємств і організацій м. Краматорська є торгівля товарами. Нарощування обсягів виробництва та реалізації продукції промисловими підприємствами міста у 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року зумовлювало збільшення обсягів товарного експорту, що у свою чергу позитивно впливало на збільшення обсягів зовнішньоторговельного товарообороту (Таблиця 2.19):

Таблиця 2.19. Зміни структури зовнішньоторговельного товарообороту підприємств і організацій м. Краматорськ 2002-2006 рр. та у I півріччі 2007 року

Показники	2002 р.	2003 р.	2004 р.	2005 р.	2006 рік	I півріччя 2007 року	Темп зростання у I півр. 2007 р. до I півр. 2006 р., % ²⁷
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	143,5	167,0	253,6	285,7	365,3	254,0	155,2
Експорт товарів, млн. дол. США	111,9	134,2	198,3	212,5	273,6	208,6	175,5
Питома вага експорту в обсязі зовнішньоторговельного товарообороту, %	78,0	80,4	78,2	74,4	74,9	82,1	на 9,5 в.п. більше
Імпорт товарів, млн. дол. США	31,6	32,8	55,3	73,2	91,5	45,4	99,0
Питома вага імпорту в обсязі зовнішньоторговельного товарообороту, %	22,0	19,6	21,8	25,6	25,1	17,9	на 9,5 в.п. менше
Сальдо зовнішньоторговельного товарообороту, млн. доларів США	80,3	101,4	143,0	139,3	182,1	163,2	у 2,2 рази більше
Коефіцієнт покриття імпорту експортом, од.	3,5	4,1	3,6	2,9	3,0	4,6	на 2,0 од. більше
Експорт послуг	2,6	1,4	3,4	5,8	6,5	3,9	140,6
Імпорт послуг	2,4	3,8	4,0	4,2	4,6	5,1	у 3 рази більше

Джерело: Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Порівняно з I півріччям 2006 року обсяг зовнішньоторговельного обороту підприємств і організацій м. Краматорськ збільшився у січні-червні 2007 року на 55,2% та склав 254,0 млн. дол. США, що у розрахунку на одного мешканця було на 2,3% більше, ніж у середньому по країні.

Зовнішньоторговельний оборот підприємств та організацій м. Краматорськ у 2002-2006 рр. та у I півріччі 2007 року забезпечувався експортною складовою, чому сприяло нарощування експортних поставок найбільшими підприємствами міста: ЗАТ «Новокраматорський машинобудівний завод», ВАТ «Енергомашспецсталь» та ін. Слід зазначити, що експортні операції мають важливе значення для розвитку промислового комплексу Краматорська та для міста в цілому. Про це свідчить велика питома вага експортних поставок у структурі реалізації промислової продукції підприємствами міста (Рисунок 2.5):

²⁷ Дані розраховані, на основі інформації, наданої Виконавчим комітетом Краматорської міської ради

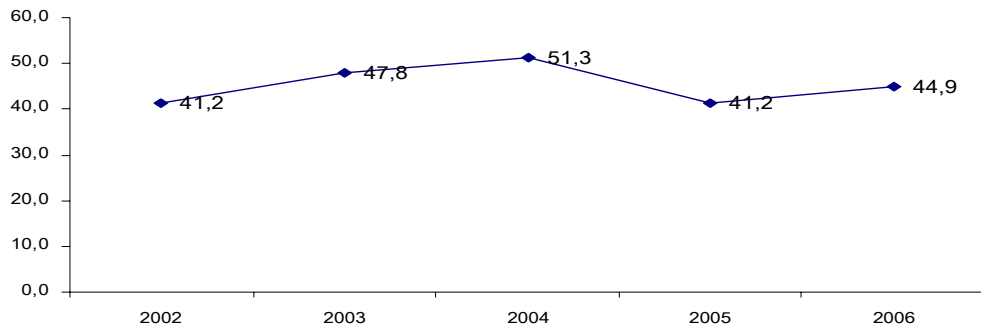

Рисунок 2.5. Питома вага експорту у структурі обсягу реалізації промислової продукції підприємствами м. Краматорськ, %

Джерело: Розраховано на основі даних Краматорської міської ради²⁸

Як видно з наведених даних, експортні поставки підприємств і організацій м. Краматорськ забезпечували у 2002-2006 рр. майже половину загального обсягу реалізації промислової продукції.

В географічній структурі зовнішньої торгівлі товарами підприємств і організацій м. Краматорськ у 2006 році та у I півріччі 2007 року переважали такі країни як Російська Федерація (47,3% та 56,7% загального обсягу експорту відповідно), Італія (8,3% та 4,0% загального обсягу експорту відповідно), Польща (3,6% та 3,2% загального обсягу експорту відповідно). В географічній структурі товарного імпорту підприємств і організацій м. Краматорськ у 2006 році та у I півріччі 2007 року переважали такі країни як Німеччина, Чеська Республіка та Російська Федерація.

Товарна структура експорту м. Краматорськ зумовлюється виробничим профілем підприємств міста. Зокрема, у 2006 році та у I півріччі 2007 року основними товарними позиціями експорту міста виступали механічне обладнання, а також недорогоцінні метали та вироби з них. Зазначені товарні групи виступали також головними статтями імпорту підприємств і організацій міста, з чого можна зробити висновок, що зовнішня торгівля товарами м. Краматорськ відбувається на основі внутрішньогалузевої спеціалізації.

Обсяги зовнішньої торгівлі послугами підприємств та організацій м. Краматорськ у 2002-2006 рр. та у I півріччі 2007 року були незначними. Зокрема у I півріччі 2007 року питома вага обороту послугами у структурі загального зовнішньоторговельного обороту (товари+послуги) склала 3,4%.

²⁸ Розрахункові дані

Основою зовнішньої торгівлі підприємств і організацій м. Краматорськ є торгівля товарами. Нарощування обсягів виробництва та реалізації продукції промисловими підприємствами міста у 2002-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року зумовлювало збільшення обсягів товарного експорту, що у свою чергу позитивно впливало на збільшення обсягів зовнішньоторговельного товарообороту. Порівняно з I півріччям 2006 року, обсяг зовнішньоторговельного обороту підприємств і організацій м. Краматорськ збільшився у січні-червні 2007 року на 55,2% та склав 254,0 млн. дол. США, що у розрахунку на одного мешканця було на 2,3% більше, ніж у середньому по країні.

Товарна структура експорту м. Краматорськ зумовлюється виробничим профілем підприємств міста. Зокрема, у 2006 році та у I півріччі 2007 року основними товарними позиціями експорту міста виступали механічне обладнання, а також недорогоцінні метали та вироби з них. Зазначені товарні групи виступали також головними статтями імпорту підприємств і організацій міста, з чого можна зробити висновок, що зовнішня торгівля товарами м. Краматорськ відбувається на основі внутрішньогалузевої спеціалізації.

Експортні операції мають важливе значення для розвитку промислового комплексу Краматорська та для міста в цілому. Про це свідчить велика питома вага експортних поставок у структурі реалізації промислової продукції підприємствами міста у 2002-2006 рр. (41,2% - 51,3%).

2.4. Невиробничий сектор

2.4.1. Торгівля і громадське харчування

Головним показником, який характеризує стан торговельної мережі і сфери громадського харчування міста Краматорськ, є обсяг роздрібного товарообороту. Постійне підвищення рівня середньої заробітної плати сприяло сталому зростанню обсягу роздрібного товарообороту торговельної мережі протягом 2002-2006 рр.

Динаміку основних показників, які характеризують сферу роздрібного товарообороту, наведено нижче.

Таблиця 2.20. Роздрібний товарооборот в м. Краматорськ за 2002-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року

Показник	2002 рік	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	9 місяців 2007 року
Роздрібний товарооборот, всього млн.грн.	160,6	178,1	203,1	243,6	363,4	310,4 ²⁹
Темпи росту роздрібного товарообороту в м. Краматорську до попереднього року, %	н/д	110,9	114,0	119,9	149,2	н/д
Темпи росту роздрібного товарообороту в країні до попереднього року, %	114,8	120,5	120,0	123,0	125,3	137,6
Роздрібний товарообіг у розрахунку на 1 мешканця в м. Краматорську, гривень	748,0	838,5	966,2	1 169,5	1 759,0	1 512,7
Роздрібний товарооборот у розрахунку на 1 мешканця в країні, гривень	816,8	1 027,1	1 390,4	1 958,3	2 651,2	2 573,9
Обсяг реалізованих платних послуг, млн.. грн.	52,8	61,2	72,2	87,3	109,8	128,6

Джерело: Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Як видно з наведених даних, темпи росту обсягів роздрібного товарообороту в м. Краматорськ у 2002-2005 рр. були меншими, ніж у середньому по країні. Винятком є лише 2006 рік, у якому за рахунок значного розширення торговельної мережі, темп росту роздрібного товарообороту на 23,9 в.п. перевищив аналогічний показник по країні. За очікуваними даними обсяг роздрібного товарообороту у м. Краматорськ у січні-вересні 2007 року склав 310,4 млн. грн., та у розрахунку на одного мешканця склав 58,8% середнього показника по країні.

Торговельна мережа у 2006 році у м. Краматорськ налічувала 1 191 підприємств різних форм власності, у тому числі 620 магазинів, торговельною площею 60,5 тис. кв.м., 75 магазинів оптової торгівлі, 263 підприємства громадського харчування на 25,6 тис. посадкових місць, 15 ринків на 5 840 торгових місць, 233 підприємства дрібно-роздрібної торгівлі.

У 2006 році за рахунок реконструкції нежилых приміщень та перших поверхів житлових будинків було відкрито 26 підприємств торгівлі (магазинів), у тому числі 9 спеціалізованих. Крім цього було відкрито 2 нових супермаркети: «Арбат» та «Марс». Мережа об'єктів громадського харчування розширилась на 7 підприємств (224 посадкові місця).

Загалом, станом на 01.07.2007 р. у місті функціонує мережа супермаркетів (13 одиниць), торгова площа яких становить більше ніж 400 кв. м. зокрема: ТОВ «Велика кишеня», ТОВ «Бумір», ТОВ «МКС» та ін. У II півріччі 2007 року заплановано відкриття ще кількох супермаркетів, зокрема, «Еко», «Арбат б» та ін.

У м. Краматорськ на постійній основі проводиться робота з ліквідації місць стихійної торгівлі. Зокрема, у 2007 році за результати проведених рейдів-

²⁹ Очікувані дані

перевірок була ліквідовано кілька місяць стихійної торгівлі. При цьому особам, які здійснювали несанкціоновану торгівлю були запропоновані місця на спеціально відведених торгових майданчиках.

Обсяги реалізованих платних послуг у м. Краматорськ щорічно збільшувались. Зокрема у січні-вересні 2007 року вказаний показник склав 128,6 млн. грн.

Головним показником, який характеризує стан торговельної мережі і сфери громадського харчування міста Краматорськ, є обсяг роздрібного товарообороту. Постійне підвищення рівня середньої заробітної плати сприяло сталому зростанню обсягу роздрібного товарообороту торговельної мережі протягом 2002-2006 рр.

Темпи росту обсягів роздрібного товарообороту в м. Краматорськ у 2002-2005 рр. були меншими, ніж у середньому по країні. Винятком є лише 2006 рік, у якому за рахунок значного розширення торговельної мережі, темп росту роздрібного товарообігу на 23,9 в.п. перевищив аналогічний показник по країні. За очікуваними даними, обсяг роздрібного товарообороту у м. Краматорськ у січні-вересні 2007 року склав 310,4 млн. грн., та у розрахунку на одного мешканця склав 58,8% середнього показника по країні.

2.4.2. Житлово-комунальне господарство міста

Загальна площа житлового фонду міста складає 3 010,5 тис. кв. м (972 будинки), у тому числі площа житлового фонду комунальної власності 2 577,9 тис. кв. м (799 будинків). Житловий фонд територіальної громади міста обслуговують 1 комунальне підприємство КП «Краматорськжитлосервіс», а також 7 приватних підприємств: ПП «Алатир»; ПП «Балюс»; ПП «Укрремжитлосервіс» ПП «Ваш Дім»; ПП «СІВ»; ПП «Техбуд»; ПП «Станкобуд». У місті створено 9 об'єднань співвласників багатоквартирних будинків.

Загальний обсяг заборгованості за послуги з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій станом на 01.09.2007 р. склав 12,7 млн. грн., у тому числі обсяг простроченої заборгованості становив 10,8 млн. грн. Рівень покриття тарифами собівартості послуг з утримання будинків споруд та прибудинкових територій протягом 9 місяців 2007 року збільшився на 4,8 в.п. та склав 92,3%. Натомість ступінь проплати населення за послуги з утримання будинків протягом аналогічного періоду зменшився на 0,9 в.п. та склав 93,3%, що є порівняно невисоким.

Виробництво та реалізацію теплової енергії у м. Краматорськ здійснює Комунальне виробниче підприємство «Краматорська тепломережа», ТОВ «Теплоенерго» та КП «Краматорська ТЕЦ». Зазначені підприємства обсягують споживачів у різних географічних районах міста. У 2006 році у місті було створене КП «Міст», на балансі якого знаходяться теплові мережі, які передані у довгострокову оренду ТОВ «Теплоенерго». На балансі КВП «Тепломережа» знаходяться 16 джерел

теплоенергії; 52,38 км теплових мереж та мереж гарячого водопостачання, будівлі, споруди, автотранспорт та інше обладнання. Загальна установлена потужність теплових джерел складає 116,6 Гкал/годину, приєднане навантаження 56,2 Гкал/годину. Фактично здійснений у 2005-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року обсяг відшкодування з міського бюджету тарифів на послуги з теплопостачання та гарячого водопостачання складає 3 037,0 тис. грн.

Загальний обсяг заборгованості населення за послуги з теплопостачання та гарячого водопостачання протягом 8 місяців поточного року зменшився на 0,4 млн. грн. та станом на 01.09.2007 р. склав 7,7 млн. грн. Питома вага простроченої заборгованості становила 87,0%. Зменшення обсягу заборгованості за спожиті послуги відбулося під впливом зростання рівня проплати населення – з 76,3% у 2006 році до 109,2% у січні-вересні поточного року. При цьому слід наголосити на тому, що рівень відшкодування тарифами собівартості послуг з теплопостачання та гарячого водопостачання протягом 9 місяців 2007 року збільшився на 5,7 в.п. та склав 83,4%.

Централізоване водопостачання та водовідведення у м. Краматорськ забезпечує Комунальне виробниче підприємство «Краматорський водоканал». У зв'язку зі зниженням рівня проплати населення за послуги з водопостачання та водовідведення з 95,9% у 2006 році до 92,2% у січні-вересні 2007 року загальний обсяг заборгованості населення за послуги, що надає підприємство збільшився протягом 8 місяців 2007 року на 1,2 млн. грн. та станом на 01.09.2007 р. склав 11,3 млн. грн., (у тому числі 8,3 млн. грн. – прострочена заборгованість). Незважаючи на те, що рівень покриття тарифами послуг з водопостачання та водовідведення протягом січня-вересня поточного року збільшився, цей показник є меншим за собівартість їх надання: зокрема послуги з водопостачання діючими тарифами відшкодовуються на 81,5, послуги з водовідведення – на 85,7%.

На відшкодування різниці в тарифах на послуги водопостачання та водовідведення КВП «Краматорський водоканал» отримало з міського бюджету у 2005 році – 200 тис. грн., у 2006 році – 2 416,9 тис. грн., за 9 місяців 2007 р. – 110 тис. грн.

Для мереж водопостачання та водовідведення м. Краматорськ характерним є високий рівень зносу – 43,8% та 42,3% відповідно.

Надання послуг з газопостачання у м. Краматорськ забезпечує структурне підприємство ВАТ «Донецькоблгаз» Краматорське управління з газопостачання та газифікації. На відміну від тарифів за послуги з теплопостачання, водопостачання та водовідведення, тарифи за послуги з газопостачання відшкодовують собівартість їх надання на 100%. Обсяг заборгованості населення за послуги з газопостачання протягом 8 місяців 2007 року зменшився на 0,4 млн. грн. та станом на 01.09.2007 р. склав 16,3 млн. грн. (у тому числі 5,1 млн. грн. – прострочена заборгованість). Цьому, зокрема сприяло зростання рівня проплати населення за послуги з газопостачання з 79,3% у 2006 році до 103,7% у січні-вересні 2007 року.

Згруповані дані щодо стану розвитку житлово-комунального господарства у м. Краматорськ наведено нижче (Таблиця 2.21).

Таблиця 2.21. Основні показники, що характеризують житлово-комунальне господарство м. Краматорськ

Показник	Теплопостачання та гаряче водопостачання	Водопостачання та водовідведення	Утримання прибудинкових територій та будинків	Газопостачання	Разом
Обсяг заборгованості населення за надані послуги станом на 01.01.2007 року, млн. грн.	8,1	10,1	9,3	16,7	44,2
у тому числі прострочена заборгованість (більше 3-ох місяців), млн. грн.	7,0	8,9	7,8	4,3	28,0
Загальний обсяг заборгованості населення за надання послуг станом на 01.09.2007 року, млн. грн.	7,7	11,3	12,7	16,3	48,0
у тому числі прострочена заборгованість (більше 3-х місяців)	6,7	8,3	10,8	5,1	30,9
Рівень покриття тарифами собівартості надання послуг для населення у 2006 році, %	77,7	76,4 водопостачання, 66,3 водовідведення	87,5	100,0	-
Рівень покриття тарифами собівартості надання послуг для населення у за 9 місяців 2007 року, %	83,4	81,5 водопостачання, 87,7 водовідведення	92,3	100,0	-
Ступінь проплати населення за послуги у 2006 році, %	76,3	95,9	93,3	79,3	-
Ступінь проплати населення за послуги за 9 місяців 2007 року, %	109,2	92,2	92,2	103,7	-

Джерело: Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Таким чином, обсяг простроченої заборгованості населення за житлово-комунальні послуги у м. Краматорськ протягом 8 місяців 2007 року збільшився на 2,9 млн. грн. та станом на 01.09.2007 р. склав 30,9 млн. грн., що є високим.

Тарифи на послуги з водопостачання та водовідведення, а також з теплопостачання та гарячого водопостачання були збільшені у 2006 році, а тарифи на послуги з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій у 2007 році.

Для житлово-комунального господарства м. Краматорськ характерна низка проблем, в цілому типових для переважної більшості міст України. Сюди, передусім, відноситься знос основних засобів, у тому числі водопровідних та каналізаційних мереж, інженерних мереж будинків, та відсутність у необхідних обсягах коштів для їх оновлення.

Однією з основних проблем житлово-комунального господарства є підтримання беззбиткового функціонування підприємств, що займаються наданням послуг з водо-, теплопостачання, утримання будинків та прибудинкових територій, шляхом впровадження тарифів, які б на 100% відшкодували витрати. Для житлово-комунального підприємства м. Краматорськ характерним є порівняно невисокий (за винятком газопостачання) рівень покриття тарифами собівартості послуг з їх надання. Зокрема, у січні-вересні 2007 року тарифи на послуги з утримання будинків та прибудинкових територій відшкодували собівартість з їх надання на 92,3%, тарифи на теплопостачання та гаряче водопостачання – на 83,4%, тарифи на водопостачання та водовідведення – на 81,5% та 87,7% відповідно.

Обсяг простроченої заборгованості населення за житлово-комунальні послуги у м. Краматорськ протягом 8 місяців 2007 року збільшився на 2,9 млн. грн. та станом на 01.09.2007 р. склав 30,9 млн. грн., що є високим.

Для житлово-комунального господарства м. Краматорськ характерна низка проблем, у цілому типових для переважної більшості міст України. Сюди, передусім, відноситься знос основних засобів, в тому числі водопровідних та каналізаційних мереж, інженерних мереж будинків, та відсутність у необхідних обсягах коштів для їх оновлення.

3. КОМУНАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ МІСТА

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та інших нормативно-правових актів територіальним громадам сіл, селищ, міст, районів у містах належить право комунальної власності на такі об'єкти:

- рухоме і нерухоме майно;
- доходи місцевих бюджетів та інші кошти;
- земля та природні ресурси;
- комунальні підприємства;
- частки власності у майні приватизованих підприємств;
- житловий фонд та нежитлові приміщення;
- заклади культури, освіти, спорту, охорони здоров'я, науки, соціального обслуговування;
- інше комунальне майно і майнові права, рухомі та нерухомі об'єкти, визначені відповідно до закону як об'єкти права комунальної власності, а також кошти, отримані від їх відчуження.

Краматорська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. За рішенням ради виконуються усі майнові операції, у тому числі об'єкти права комунальної власності можуть передаватися у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, надаватися в оренду, продаватися та купуватися, використовуватись як застава. Міська рада вирішує також питання відчуження об'єктів права комунальної власності та визначає доцільність, порядок та умови відчуження. Доходи від відчуження об'єктів права комунальної власності зараховуються до місцевого бюджету і спрямовуються на фінансування заходів, передбачених бюджетом розвитку.

3.1. Нерухоме майно, що перебуває в комунальній власності

З використанням майна комунальної власності у м. Краматорськ засновано 20 підприємств. Найбільший обсяг чистого прибутку з них у січні-вересні 2007 року отримали такі підприємства: КП «Міст» – 257,2 тис. грн. (у 2006 році – 909,4 тис. грн.); ДКП «КАТП 052810» – 230,8 тис. грн. (у 2006 році – 94 тис. грн.); та КП «КТТУ» – 225,3 тис. грн. (у 2006 році – (-) 1 036,1 тис. грн.). Найбільш збитковими у січні-вересні 2007 року були такі підприємства як: КП «Краматорська тепломережа» - обсяг збитку (-) 699,5 тис. грн. (у 2006 році (-) 90,2 тис. грн.) та

КП «Новітні технології» - обсяг збитку (-) 239,5 тис. грн. (у 2006 році (-) 128,3 тис. грн.

Середньомісячна заробітна плата на комунальних підприємствах у січні-вересні 2007 року коливалась у межах 3 044 грн. (ДКП «БТІ») та 503 грн. (КП «Об'єднання парків культури та відпочинку»). На комунальних підприємствах міста у січні-вересні 2007 року було зайнято 1,9 тис. осіб.

З метою наповнення бюджету розвитку, за рахунок якого здійснюються капітальні вкладення місцевого бюджету, місто щорічно виставляє на приватизацію майно, яке перебуває в комунальній власності. Перелік об'єктів комунальної власності міста, що підлягають приватизації, затверджується рішенням міської ради. При цьому, визначення ціни об'єкта здійснюється за методикою оцінки вартості майна, затвердженої Кабінетом Міністрів України.

У комунальній власності міста станом на 01.01.2007 р. знаходилось 494 об'єкти балансовою вартістю 158,6 млн. грн., знос об'єктів комунальної власності на відповідну дату складав 93,1 млн. грн.

Протягом 2002-2006 років до бюджету розвитку спеціального фонду бюджету м. Краматорськ надійшло коштів від відчуження об'єктів комунальної власності загальним обсягом 2 164,0 тис. грн. (Таблиця 3.1):

Таблиця 3.1. Динаміка відчуження об'єктів комунальної власності у м. Краматорськ у 2002-2006 роках

Роки	Кількість об'єктів	Загальна площа об'єктів комунальної власності, які були приватизовані, кв. м	Вартість продажу, тис. грн.	Фактичний обсяг надходжень до бюджету розвитку, тис. грн.
2002 рік	53	12 004,6	297,9	300,8
2003 рік	45	10 783,1	355,5	0,0
у т.ч. через аукціони	31	7 116,1	194,6	н/д
2004 рік	34	12 939,2	801,8	549,3
у т.ч. через аукціони	20	7 105,9	615,6	н/д
2005 рік	26	4 210,8	478,6	718,5
у т.ч. через аукціони	15	2 525,6	243,0	н/д
2006 рік	21	4 908,5	675,4	595,4
у т.ч. через аукціони	12	2 438,3	304,5	
I півріччя 2007р., усього	0	0,0	0,0	н/д
у т.ч. через аукціони	0	0,0	0,0	н/д
2002 рік - I півріччя 2007 року усього	179	44 846	2 609	2 164

Джерело: Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Динаміка надходжень від відчуження об'єктів комунальної власності у 2002-2006 рр. була нестабільною. Варто також відмітити щорічне збільшення кількості об'єктів, які були приватизовані.

За оцінками Виконавчого комітету Краматорської міської ради, майнові ресурси територіальної громади міста є, наразі, обмеженими, а відтак відчуження великих об'єктів у короткостроковій та середньостроковій перспективі не передбачається.

Станом на кінець 3 кварталу 2007 року у м. Краматорськ діяло 492 договори на оренду об'єктів комунальної власності (Таблиця 3.2):

Таблиця 3.2. Інформація щодо оренди комунального майна у м. Краматорськ

Роки	Кількість укладених договорів оренди станом на кінець звітного періоду	Кількість укладених договорів оренди протягом звітного періоду	Загальна площа об'єктів комунальної власності, що перебувають в оренді, кв. м	Надійшло коштів від оренди, тис. грн.
2006 рік	368	352	23 720,4	601,2
9 місяців 2007 року	492	474	20 912,6	733,0

Джерело: Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Протягом 2003-2006 рр. обсяги надходжень до бюджету міста від оренди цілісних майнових комплексів щорічно збільшувались. Зокрема у січні-вересні 2007 року вказаний показник склав 891,1 тис. грн., або 83,9 затвердженого з урахуванням змін обсягу надходжень.

3.2. Земельні ресурси

Станом на 01.11.2007 р. у м. Краматорськ обліковується всього земель 35 566 га (Таблиця 3.3).

Таблиця 3.3. Структура земельних угідь м. Краматорськ

Землі	Станом на 01.11.2007 р., тис.га
Сільськогосподарські підприємства	18,3
Громадяни, яким надані землі у власність чи користування	6,4
Установи, заклади, організації	1,0
Промисловість та інші підприємства	1,8
Підприємства та організацій транспорту та зв'язку	0,6
Міністерство оборони, учбові заклади оборони	0,5
Лісогосподарські угіддя	1,1
Водогосподарські підприємства	0,04
Землі запасу	5,9
Всього	35,6

Джерело: Краматорське міське управління земельних ресурсів

Протягом 2002-2006 рр. та січня-вересня 2007 року до бюджету розвитку спеціального фонду бюджету м. Краматорськ надійшло коштів від реалізації земельних ділянок несільськогосподарського призначення загальним обсягом

5,3 млн. грн. Щорічні обсяги надходжень від реалізації землі в цілому збільшувались. За 9 місяців 2007 року до бюджету розвитку міста надійшло 1 066,8 тис. грн., при цьому річний план за надходженнями було перевиконано на 27,1%.

Міська влада активно використовує земельні активи для наповнення загального фонду бюджету міста, про що свідчить майже щорічне збільшення обсягу надходжень від плати за землю. Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін обсяг надходжень плати за землю за 9 місяців було виконано на 86,0%, головним чином за рахунок високого рівня виконання плану за надходженнями земельного податку та орендної плати з юридичних осіб.

4. БЮДЖЕТ МІСТА

4.1. Бюджетна система України

Засади бюджетної системи України, її структура, принципи, правові основи функціонування, основи бюджетного процесу і міжбюджетних відносин та відповідальність за порушення бюджетного законодавства визначені Бюджетним Кодексом України. Окрім Бюджетного Кодексу нормативно-правовими актами, які регулюють бюджетні відносини, є:

- Конституція України – основний закон України, у якому визначені базові поняття бюджету, бюджетної системи держави, повноваження та функції органів влади в частині бюджетних відносин на всіх рівнях;
- Закон про Державний бюджет України – документ, у якому розподіляються доходи та видатки держави на суспільні потреби, розмір та цільове спрямування цих видатків, а також розподіляються доходи та видатки між Державою та адміністративно-територіальними одиницями;
- інші закони, які регулюють бюджетні правовідносини, що виникають у процесі складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів та розгляду звітів про виконання бюджету, а також контролю за виконанням бюджету;
- нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, прийняті на базі і з метою виконання Бюджетного кодексу та інших законів України, які регулюють бюджетні відносини;
- нормативно-правові акти центральних органів виконавчої влади, прийняті на базі та з метою виконання Бюджетного кодексу, інших законів України, які регулюють бюджетні відносини;
- рішення органів місцевого самоврядування, прийняті відповідно до Бюджетного кодексу та нормативно-правових актів, які регулюють бюджетні відносини;
- нормативно-правові акти, які регулюють податкове законодавство та опосередковано впливають на бюджетні взаємовідносини.

Бюджетна система України є сукупністю Державного бюджету та місцевих бюджетів, яка побудована з урахуванням економічних відносин, державного та адміністративно-територіальних устроїв і врегульована нормами права. Місцевими бюджетами визнаються бюджет Автономної республіки Крим, обласні, районні бюджети, бюджети районів у містах та бюджети місцевого самоврядування.

Бюджет м. Краматорська є бюджетом місцевого самоврядування.

4.1.1. Бюджетні взаємовідносини між державою та місцевими органами управління

Міжбюджетні відносини – це відносини між Державою та місцевим самоврядуванням щодо забезпечення відповідних бюджетів фінансовими ресурсами, необхідними для виконання функцій, передбачених Конституцією України та законами України. Метою регулювання міжбюджетних відносин є забезпечення відповідності між повноваженнями на здійснення видатків, закріплених законодавчими актами України за бюджетами, та бюджетними ресурсами, які повинні забезпечувати виконання цих повноважень.

Відповідно до Бюджетного кодексу, держава несе відповідальність за всі видатки загальнонаціонального масштабу, а саме видатки на державне управління, законодавчу, судову та виконавчу владу, міжнародну діяльність, фундаментальні та прикладні дослідження, національну оборону, правоохоронну діяльність та інші програми, які мають виключно державне значення. Міська рада здійснює управління значною частиною видатків у соціальних сферах. Розмежування видатків між бюджетами здійснюється з урахуванням критеріїв повноти надання послуги та наближення її до безпосереднього споживача.

Чинним законодавством передбачено, що для виконання делегованих повноважень за місцевими радами закріплюється ряд загальнодержавних податків та зборів, включаючи такі, як податок з доходів фізичних осіб, плата за землю, плата за видачу ліцензій та сертифікатів, податок на прибуток підприємств, які перебувають в комунальній власності, місцеві податки та збори, тощо. Бюджетний кодекс передбачає, що надходження від певних загальнодержавних податків, отриманих в рамках юрисдикції місцевої ради, розподіляються між Державним бюджетом, обласним бюджетом та місцевим бюджетом або повністю залишаються у місцевому бюджеті.

Крім цього, для реалізації міжбюджетних відносин існують міжбюджетні трансферти, тобто кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого. Міжбюджетні трансферти з Державного бюджету в місцевий бюджет представлені у формі дотацій (дотації вирівнювання, інші дотації) або різноманітних цільових субвенцій. Дотації вирівнювання є особливістю бюджетної системи України, за допомогою яких держава надає кошти бюджетам певних регіонів та міст України, планові надходження яких є недостатніми для фінансування необхідних витрат у відповідному бюджетному році. Субвенції з Державного бюджету зараховуються безпосередньо в місцевий бюджет на визначені цілі з попередньо визначеними строками та умовами використання.

У свою чергу міська рада може передбачати у місцевому бюджеті такі види міжбюджетних трансфертів: субвенції на утримання об'єктів спільного користування чи ліквідацію негативних наслідків діяльності об'єктів спільного користування, субвенції на виконання власних повноважень територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань, субвенції на виконання інвестиційних проєктів, інші субвенції. Крім того, при формуванні Міністерством фінансів України прогнозних показників місцевих бюджетів за доходами і видатками, що

враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів на відповідний рік, у разі перевищення прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків місцевого бюджету, установлюється обсяг коштів, що підлягає передачі з бюджету міста до Державного бюджету.

Слід зазначити, що, у 2002-2005 рр., зважаючи на динаміку надходжень до міського бюджету, м. Краматорськ щорічно перераховував кошти до Державного бюджету в обсязі різниці між розрахунковим обсягом делегованих доходів та обсягом відповідних видатків загального фонду бюджету міста. Починаючи з 2006 року до бюджету м. Краматорська почала надходити дотація вирівнювання, коли за розрахунками Міністерства фінансів України прогнозний обсяг доходів бюджету міста, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, був недостатнім для фінансування відповідних витрат.

4.1.2. Бюджетний процес

Згідно з Бюджетним Кодексом (глави 12), бюджетний процес складається з таких стадій:

Міністерство фінансів України доводить виконавчому комітету особливості складання розрахунків до проекту бюджету на наступний бюджетний період.

Виконавчий комітет зобов'язаний надати необхідну інформацію Міністерству фінансів України – для проведення розрахунків обсягів міжбюджетних трансфертів та інших показників, Верховній Раді України – для перевірки вірогідності цих розрахунків.

Згідно з типовою формою бюджетних запитів, визначеною Міністерством фінансів України, місцеве фінансове управління розробляє та доводить до головних розпорядників бюджетних коштів інструкції з підготовки бюджетних запитів.

Головні розпорядники бюджетних коштів організують розробку бюджетних запитів для подання місцевому фінансовому управлінню у встановлений термін та порядок. Головні розпорядники бюджетних коштів несуть відповідальність за своєчасність, вірогідність та зміст поданих місцевому фінансовому органу бюджетних запитів, які мають містити всю інформацію, необхідну для аналізу показників проекту місцевого бюджету, згідно з вимогами місцевого фінансового органу.

Фінансове управління на будь-якому етапі складання й розгляду проекту бюджету проводить аналіз бюджетних запитів, поданих головними розпорядниками бюджетних коштів, з точки зору його відповідності меті, пріоритетності, а також дієвості й ефективності використання бюджетних засобів. На основі результатів аналізу, начальник фінансового управління приймає рішення щодо включення бюджетного запиту до пропозиції проекту місцевого бюджету перед поданням його на розгляд.

Після схвалення Кабінетом Міністрів України проекту закону про Державний бюджет України Міністерство фінансів України доводить виконавчому комітету

міста розрахунки прогнозних обсягів міжбюджетних трансфертів, методику їх визначення та інші показники, необхідні для складання проекту бюджету, а також пропозиції щодо форми проекту рішення про бюджет (типова форма рішення).

У тижневий термін після ухвалення закону про Державний бюджет України в другому читанні Кабінет Міністрів України доводить виконавчому комітету міста положення та показники міжбюджетних відносин (обсяги міжбюджетних трансфертів і текстові статті, що визначають особливості міжбюджетних відносин на наступний бюджетний період), які були проголосовані Верховною Радою України при прийнятті проекту закону про Державний бюджет України в другому читанні.

На підставі інформації, а також відповідних даних управлінь та служб, місцеве фінансове управління готує проект рішення про бюджет міста, який надалі виноситься на сесію міської ради.

Міська рада при затвердженні бюджету повинна враховувати обсяги міжбюджетних трансфертів та інші положення, що були затверджені Верховною Радою України при прийнятті проекту закону про Державний бюджет України в другому читанні. Міський бюджет на наступний бюджетний період затверджується відповідними рішеннями міської ради не пізніше, ніж у двотижневий термін після офіційного опублікування закону про Державний бюджет України.

Якщо до початку нового бюджетного періоду не прийнято відповідне рішення про бюджет, місто має право здійснювати витрати з відповідного бюджету лише на цілі, які визначені в рішенні про бюджет на попередній бюджетний період. При цьому щомісячні видатки не можуть перевищувати 1/12 обсягу видатків, визначених рішенням міської ради про бюджет на попередній бюджетний період, крім витрат на обслуговування та погашення боргових зобов'язань. До прийняття рішення про бюджет на поточний бюджетний період здійснювати капітальні витрати забороняється.

Фінансове управління міської ради здійснює загальну організацію та управління виконання бюджету, координує діяльність учасників бюджетного процесу з питань виконання бюджету.

Казначейське обслуговування бюджету здійснюється відділенням державного казначейства України.

Бюджет виконується за розписом, що затверджується начальником фінансового управління (до затвердження розпису затверджується тимчасовий розпис на відповідний період). Начальник фінансового управління протягом бюджетного періоду забезпечує відповідність розпису бюджету встановленим бюджетним призначенням.

Фінансове управління в процесі виконання місцевого бюджету за доходами здійснює прогнозування та аналіз доходів бюджету.

Податки, збори (обов'язкові платежі) та інші доходи бюджету зараховуються безпосередньо на рахунок бюджету, відкритий у відділенні Державного

казначейства, і не можуть акумулюватися на рахунках органів стягнення. Органи стягнення забезпечують своєчасне та в повному обсязі надходження до місцевих бюджетів податків та зборів (обов'язкових платежів) та інших доходів відповідно до законодавства.

Стадіями виконання бюджету міста за видатками визнаються: встановлення бюджетних асигнувань розпорядникам бюджетних коштів на основі затвердженого бюджетного розпису; затвердження кошторисів розпорядникам бюджетних коштів; взяття бюджетних зобов'язань; отримання товарів, робіт, послуг; здійснення платежів; використання товарів, робіт та послуг на виконання бюджетних програм. Державне казначейство України здійснює контроль за відповідністю кошторисів розпорядників бюджетних коштів розпису бюджету.

Також, згідно з Бюджетним кодексом, для покриття касових розривів, що виникають під час виконання загального фонду місцевого бюджету, а саме пов'язаних із забезпеченням фінансування захищених статей видатків, місцева рада, або місцева державна адміністрація за рішенням місцевої ради, може отримувати короткотермінові позички у фінансово-кредитних установах на термін до трьох місяців. Крім того, відповідно до нормативних актів Державного казначейства України, які розробляються щорічно на виконання Законів України про Державний бюджет на відповідний рік, місцевий бюджет може отримувати короткотермінові позички на договірних умовах з єдиного казначейського рахунку без нарахування відсотків за користування цими коштами.

Рішення про внесення змін до Рішення про бюджет приймається міською радою за поданням офіційного висновку фінансового управління про обсяг вільного залишку бюджетних коштів, перевиконання або недовиконання доходної частини загального фонду бюджету. Факт перевиконання доходної частини загального фонду бюджету визнається за підсумками першого півріччя та наступних звітних періодів поточного бюджетного періоду на підставі офіційних висновків фінансового управління за умови перевищення доходів загального фонду бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів), врахованих у розписі бюджету на відповідний період, не менше ніж на 5%. Факт недоотримання доходів загального фонду місцевого бюджету визнається на підставі офіційних висновків фінансового управління за підсумками квартального звіту при недоотриманні доходів загального фонду бюджету, врахованих у розписі бюджету на відповідний період, більше ніж на 15 відсотків.

Рішення про внесення змін до рішення про місцевий бюджет можуть бути також ухвалені міською радою з урахуванням положень статті 52 Бюджетного Кодексу (у випадку виникнення відхилень оцінки прогнозу макропоказників соціального та економічного розвитку України та надходжень у бюджет від прогнозу, врахованого при затвердженні Державного бюджету) і в разі настання інших випадків, передбачених Бюджетним Кодексом.

Періодичність, структура та терміни подання звітності про виконання бюджету визначаються Державним казначейством України. Відділення Державного казначейства складає та подає фінансовому управлінню баланси, звіти про виконання бюджету та інші фінансові звіти за правилами та формами,

встановленими Державним казначейством України за погодженням з Міністерством фінансів України та Рахунковою палатою.

Квартальні та річні звіти про виконання бюджету подаються до міської ради у двомісячний строк після виконання відповідного бюджетного періоду. Перевірка бюджету здійснюється комісією з питань бюджету міської ради, після чого міська рада затверджує звіт про виконання бюджету або приймає інше рішення з цього приводу.

4.1.3. Контроль на всіх стадіях бюджетного процесу

Відповідно до Бюджетного кодексу на всіх стадіях бюджетного процесу здійснюється внутрішній фінансовий контроль, який має забезпечувати:

- постійну оцінку достатності та відповідності діяльності бюджетної установи вимогам внутрішнього фінансового контролю;
- оцінку діяльності на відповідність результатів встановленим завданням і планам;
- інформування безпосередньо керівника бюджетної установи про результати кожної перевірки (оцінки, розслідування, вивчення чи ревізії), проведеної підрозділом внутрішнього фінансового контролю.

Розпорядники бюджетних коштів відповідають за організацію та стан внутрішнього контролю і аудиту як у своїх установах, так і в підвідомчих установах. Організація ефективної системи внутрішнього контролю за фінансово-господарською діяльністю установи покладається на його керівника.

Зовнішній контроль і аудиту фінансової та господарської діяльності бюджетних установ здійснюється Головним контрольно-ревізійним управлінням України – відповідно до його повноважень, визначених законом.

Моніторинг реалізації бюджету міста виконує постійна комісія міської ради з питань бюджету. Фінансове управління міської ради контролює відповідність бюджету міста діючому українському бюджетному законодавству. Крім того, Державна контрольно-ревізійна служба України здійснює моніторинг законності та ефективності використання коштів бюджету міста, вірогідності звітів про виконання бюджету. Місцеве контрольно-ревізійне управління вповноважене виконувати перевірки та аудит міських органів, підприємств, організацій, установ, які отримують фінансування з бюджету міста та подає пропозиції разом з актом перевірки місцевому фінансову органу для припинення дій з бюджетними коштами або скороченні бюджетних асигнувань.

Постійна комісія міської ради вибирає незалежну аудиторську фірму для виконання аудита фінансових рахунків міста, пов'язаних з використанням бюджетних фондів

у відповідному бюджетному році. На базі результатів такого аудиту, місцеве фінансове управління надсилає на розгляд постійної комісії з питань бюджету пропозиції щодо усунення недоліків у виконанні бюджету міста за попередній рік, та усунення їх реалізації в наступному бюджетному році.

4.1.4. Введення в бюджет м. Краматорськ

Місто Краматорськ є містом обласного значення Донецької області без районного поділу. Краматорській міській раді підпорядковані Біленьківська, Красноторська, Шабелівська та Ясногірська селищні ради. Відтак зведений бюджет міста включає два рівні: міський бюджет та селищні бюджети.

Організація бюджетного процесу в місті здійснюється відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів.

Міський бюджет затверджується у термін, визначений статтею 77 Бюджетного кодексу України (не пізніше ніж у двотижневий термін після офіційного опублікування Закону про Державний бюджет).

Формування міського бюджету здійснюється на підставі положень Бюджетного кодексу України, показників міжбюджетних трансфертів, затверджених для міста Законом України про Державний бюджет України на відповідний рік та рішенням обласної ради про обласний бюджет на відповідний рік, бюджетних запитів головних розпорядників коштів, надходжень доходів до бюджету з урахуванням досягнутих показників економічного і соціального розвитку міста за попередній рік та прогнозних показників економічного розвитку міста на поточний рік.

Доходи бюджету м. Краматорськ формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів та трансфертів.

Бюджет м. Краматорськ розподіляється на загальний та спеціальний фонди. Джерела формування фондів визначаються виключно законами України. Загальний фонд бюджету включає всі доходи крім тих, що призначені для спеціального фонду, всі видатки загального фонду, які формуються виключно за рахунок надходжень загального фонду та фінансування загального фонду бюджету. Спеціальний фонд бюджету включає бюджетні призначення на видатки за рахунок конкретно визначених джерел надходжень, гранти або дарунки (у вартісному обрахунку), одержані розпорядниками бюджетних коштів на конкретну мету, різницю між доходами та видатками спеціального фонду бюджету.

За загальним фондом бюджет може прийматися з дефіцитом виключно на суму вільного залишку бюджетних коштів сформованого у попередньому періоді. За спеціальним фондом може прийматися з дефіцитом у частині дефіциту бюджету розвитку, який покривається за рахунок запозичень. Створення позабюджетних фондів не допускається чинним законодавством.

До доходів, які враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів (делеговані, або закріплені доходи) та належать до загального фонду бюджету міста, відносяться такі:

- податок з доходів фізичних осіб в частині, що належить бюджету міста обласного значення (75%);
- державне мито в частині, що надходить до бюджету міста;
- плата за ліцензії на впровадження певних видів господарської діяльності та сертифікати;
- плата за державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності;
- плата за торговий патент на здійснення деяких видів підприємницької діяльності, що справляються виконавчим органом місцевої ради;
- надходження адміністративних штрафів, що накладаються виконавчим органом місцевої ради або утвореними ними в установленому порядку адміністративними комісіями;
- єдиний податок для суб'єктів малого підприємництва в частині, що належить бюджету міста.

До доходів, які не враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів (власні доходи) та належать до загального фонду бюджету міста, відносяться такі:

- місцеві податки і збори, що зараховуються до бюджетів місцевого самоврядування;
- плата за землю в частині, що належить бюджету міста обласного значення (75%);
- надходження сум відсотків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами;
- податок на промисел, що зараховується до бюджетів місцевого самоврядування;
- плата за оренду майнових комплексів, що перебувають у комунальній власності;
- гранти та дарунки у вартісному обрахунку;
- податок на прибуток підприємств комунальної власності;

- інші надходження, передбачені законодавством.

Джерелами формування спеціального фонду, які не враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів, є:

у частині доходів:

- податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів у частині, що зараховується до бюджету міста;
- плата за забруднення навколишнього природного середовища у частині, що зараховується до відповідного бюджету;
- власні надходження бюджетних установ, які утримуються за рахунок коштів відповідного бюджету;
- надходження до цільових фондів, утворених міською радою;
- кошти від відчуження майна спільної власності територіальної громади міста;
- кошти від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення;
- надходження дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, що є у власності територіальної громади;
- кошти, що передаються з іншої частини місцевого бюджету;
- трансферти з інших бюджетів;
- кошти від повернення позик, які надавались з місцевого бюджету до набрання чинності Бюджетним кодексом;

у частині кредитування:

- повернення кредитів, наданих з міського бюджету молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла;

у частині фінансування:

- запозичення до бюджету розвитку.

Видатки бюджету міста формуються та спрямовуються на здійснення програм та заходів, передбачених Краматорською міською радою.

Виконання бюджету м. Краматорська за видатками здійснюється в такому порядку:

- затвердження річного та помісячного розпису міського бюджету;
- встановлення бюджетних асигнувань розпорядникам бюджетних коштів;
- затвердження кошторисів розпорядникам бюджетних коштів;
- взяття бюджетних зобов'язань;
- отримання товарів, робіт та послуг;
- здійснення платежів;
- використання товарів, робіт та послуг на виконання бюджетних програм.

Бюджет розвитку є складовою частиною спеціального фонду бюджету міста. Надходження до бюджету розвитку включають:

- кошти від відчуження майна, яке знаходиться у комунальній власності, у тому числі від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення;
- кошти, які передаються з іншої частини місцевого бюджету за рішенням відповідної ради;
- запозичення, здійснені у порядку, визначеному Бюджетним Кодексом та іншими законами України (окрім коштів на покриття касових тимчасових розривів);
- субвенції з інших бюджетів на виконання інвестиційних проектів.

До витрат бюджету розвитку місцевих бюджетів належать:

- погашення основної суми боргу (окрім коштів на покриття тимчасових касових розривів);
- капітальні вкладення;
- внески органів влади у статутні фонди суб'єктів підприємницької діяльності.

Фінансове управління міської ради та інші органи виконавчої влади здійснюють загальну організацію виконання міського бюджету, координують діяльність учасників бюджетного процесу та тісно співпрацюють з державною податковими органами, які забезпечують надходження всіх податків і зборів до міського бюджету.

Фінансове управління міської ради в процесі виконання міського бюджету здійснює прогнозування та аналіз виконання доходів.

За доходами та видатками запроваджено казначейське обслуговування бюджету м. Краматорська. Відділення Державного казначейства здійснює:

- розрахунково-касове обслуговування розпорядників бюджетних коштів;
- контроль бюджетних повноважень при зарахуванні надходжень, прийнятті зобов'язань та проведенні платежів;
- бухгалтерський облік та складання звітності бюджетних установ м. Краматорська

Відділення Державного казначейства веде облік всіх надходжень, що належать бюджету, та за поданням органів стягнення, погодженим з відповідними фінансовими органами, здійснює повернення коштів, що були помилково або надмірно зараховані до бюджету міста.

Звіт про виконання бюджету міста за доходами і видатками складає відділення Державного казначейства.

Фінансове управління міста складає звіт виконання плану по штатах і контингентах, аналізує звіт про виконання бюджету за доходами і видатками, готує пояснювальну записку, і разом зі звітністю, яку отримують від відділення Державного казначейства, подають їх до вищого фінансового органу.

Квартальні та річні звіти про виконання бюджетів затверджуються відповідно міською та районними радами за поданням виконавчих органів ради.

Бюджет м. Краматорськ є бюджетом місцевого самоврядування. Місто Краматорськ є містом обласного значення без районного поділу. Краматорській міській раді підпорядковані Біленьківська, Красноторська, Шабелівська та Ясногірська селищні ради. Відтак зведений бюджет міста включає два рівні: міський бюджет та селищні бюджети.

Організація бюджетного процесу в місті здійснюється відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів.

4.2. Агрегований бюджет м. Краматорськ протягом 2003-2006 років та за 9 місяців 2007 року

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Краматорська, бюджет був представлений у форматі бюджетного балансу в таблиці (Таблиця 4.1). Агрегований бюджет міста Краматорська з розбивкою на загальний та спеціальний фонди представлений у Додатку до рейтингового звіту №2.

Таблиця 4.1. Бюджет м. Краматорськ протягом за 2003-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року, представлений у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік факт	Факт за 9 місяців 2007 року
Податкові надходження	94 889,3	76 307,4	89 751,6	116 546,1	120 884,6
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	6 874,8	11 396,3	9 522,4	13 589,9	11 324,6
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів	22 385,0	49 604,0	59 304,1	85 714,4	79 160,8
Операційні надходження всього	124 149,1	137 307,7	158 578,1	215 850,4	211 370,0
Поточні видатки	59 500,8	75 992,2	96 230,3	129 603,2	105 819,6
Субсидії та поточні трансферти	53 187,7	52 186,7	57 966,7	75 143,6	74 128,5
Операційні видатки всього	112 688,5	128 178,9	154 197,0	204 746,8	179 948,1
Операційний баланс	11 460,6	9 128,8	4 381,1	11 103,6	31 421,9
Фінансовий дохід	16,6	0,2	0,6	40,2	571,9
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансовий баланс	16,6	0,2	0,6	40,2	571,9
Поточний баланс	11 477,2	9 129,0	4 381,7	11 143,8	31 993,8
Капітальні надходження	1 491,4	1 682,2	1 692,0	2 173,3	1 067,4
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	5 980,3	2 423,4	0,0	587,4	1 456,9
Капітальні надходження всього	7 471,7	4 105,6	1 692,0	2 760,7	2 524,3
Капітальні видатки	2 897,0	7 518,3	6 025,5	8 042,4	6 229,5
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	8 076,1	3 206,9	1 528,6	4 237,7	4 043,8
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	5 408,7	1 473,4	0,0	587,4	854,6
Капітальні видатки всього	16 381,8	12 198,6	7 554,1	12 867,5	11 127,9
Капітальний баланс	-8 910,1	-8 093,0	-5 862,1	-10 106,8	-8 603,6
Баланс після капітальних видатків	2 567,1	1 036,0	-1 480,4	1 037,0	23 390,2
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Профіцит/дефіцит	2 567,1	1 036,0	-1 480,4	1 037,0	23 390,2
Фінансування	-2 567,1	-1 036,0	1 480,4	-1 037,0	-23 390,2
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради

Протягом 2003-2006 рр. та 9 місяців 2007 року місто зберігало позитивний операційний баланс бюджету, який при цьому не мав сталої тенденції до

збільшення. Зокрема у 2004 році позитивний операційний баланс бюджету м. Краматорськ зменшився, порівняно з попереднім бюджетним періодом, на 20,3%, на що, головним чином, вплинуло скорочення у 2004 році, (на 19,6%, порівняно з 2003 роком), фактично виконаного обсягу податкових надходжень. Це стало наслідком уведення в дію у 2004 році Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб», згідно з яким було змінено порядок нарахування податку на прибуток фізичних осіб. Незважаючи на уповільнення темпів зростання операційних надходжень, порівняно з темпами зростання операційних видатків, у 2004-2005 рр. бюджет міста у зазначеному періоді продовжував сплачувати вилучення до Державного бюджету (у 2004 році – 16,4 млн. грн., у 2005 році – 1,2 млн. грн.). Додаткове фінансове навантаження на бюджет міста призводить до необхідності залучення у 2004-2005 рр. короткострокових позичок з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів (1,0 млн. грн. у 2004 році, 19,3 млн. грн. у 2005 році), а також середньострокових позичок в обсягах невиконання розрахунково визначених Міністерством фінансів України прогнозних надходжень доходів бюджету, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів (у 2004 році – 10,9 млн. грн. у 2005 році 4,5 млн. грн.). При цьому слід зауважити, що середньострокова позичка обсягом 4,5 млн. грн., залучена у 2005 році погашена не була та, згідно з наказом Міністерства фінансів України від 20.06.2007 р. № 750, була віднесена на взаємні розрахунки між державними та місцевими бюджетами шляхом списання. У 2006 році бюджетом міста теж була залучена середньострокова позичка з єдиного казначейського рахунку обсягом 312,9 тис. грн., яка була погашена вчасно та у повному обсязі.

Дотація вирівнювання з Державного бюджету до бюджету м. Краматорська почала надходити вже у 2006 році, коли за розрахунками Міністерства фінансів України прогнозний обсяг доходів бюджету міста, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, був недостатнім для фінансування відповідних витрат. Водночас слід зауважити, що якщо у 2006 році питома вага дотації вирівнювання у загальному обсязі доходів бюджету міста без урахування коштів, що передаються до бюджету розвитку складала 8,4% то у затвердженій з урахуванням змін доходної частині бюджету на 2007 рік без урахування коштів, що передаються до бюджету розвитку вже - 2,6%. Разом з цим, запланований на 2008 рік обсяг дотації вирівнювання з Державного бюджету збільшився, порівняно, з відповідним показником у 2007 році, у 3,7 рази та склав 27,4 млн. грн. У січні-вересні 2007 року операційний баланс бюджету міста склав 31,4 млн. грн. (у 2006 році цей показник склав 11,1 млн. грн.). Суттєве зростання операційного балансу забезпечувалась, передусім, зростанням обсягу податкових надходжень, зокрема податку з доходів фізичних осіб, чому сприяло збільшення кількості зайнятих у місті та зростання середньомісячної заробітної плати.

Протягом 2003-2006 рр. та 9 місяців 2007 року місто зберігало позитивний фінансовий баланс бюджету. Пердкусім, це забезпечувалось відсутністю прямого боргу Краматорської міської ради, що потребує видатків на його обслуговування. Слід зазначити, що у 2002-2003 роках коли рахунки місцевих бюджетів були відкриті у банківських установах, до загального фонду бюджету Краматорська надходили відсотки банків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами (237,5 тис. грн. у 2002 році та 16,4 тис. грн. у 2003 році). Після переходу місцевих бюджетів на казначейське обслуговування, у 2004-2005 рр. місто не

проводило активних операцій з тимчасово-вільними бюджетними коштами, відтак позитивний фінансовий баланс міста у зазначеному періоді був незначним. При цьому починаючи з 2006 року, у зв'язку з випередженням темпів зростання операційних надходжень над темпами зростання операційних видатків, місто почало розміщувати тимчасово вільні бюджетні кошти на депозитні рахунки у банківських установах, що мало наслідком надходження до бюджету міста відсотків за їх користування (39,2 тис. грн. у 2006 році, 0,6 млн. грн. у січні-вересні 2007 року).

Капітальний баланс бюджету міста в 2003-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року був негативним, що є типовим для більшості місцевих бюджетів України. Водночас переважання позитивного сальдо операційного балансу бюджету міста над негативним сальдо капітального балансу у протягом 2003-2004 рр. та 2006-9 місяців 2007 рр. забезпечувало виконання бюджету міста з профіцитом. Винятком є лише 2005 рік, коли бюджет міста було виконано з дефіцитом (-) 1,5 млн. грн. За 9 місяців 2007 року бюджет Краматорська було виконано з профіцитом у обсязі 23,4 млн. грн., який забезпечувався профіцитом як загального, так і спеціального фондів.

Фінансування бюджету м. Краматорськ у 2003-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року наведено нижче (Таблиця 4.2). Фінансування бюджету м. Краматорськ з розбивкою на загальний та спеціальний фонди наведено в Додатку 3.

Таблиця 4.2. Фінансування бюджету м. Краматорськ в 2003-2006 рр., та за 9 місяців 2007 року, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік факт	Факт за 9 місяців 2007 року
Профіцит/дефіцит	2 567,1	1 036,0	-1 480,4	1 037,0	23 390,2
Фінансування	-2 567,1	-1 036,0	1 480,4	-1 037,0	-23 390,2
Зміни залишків	-2 516,8	-976,1	-3 049,6	-701,1	-7 233,4
залишок на початок року	628,9	3 145,7	4 121,8	7 171,4	7 872,5
залишок на кінець року	3 145,7	4 121,8	7 171,4	7 872,5	15 105,9
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	4 527,4	0,0	0,0
Залучення	0,0	10 804,7	23 889,7	312,9	0,0
Погашення	0,0	10 804,7	19 362,3	312,9	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	0,0	-9 000,5
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	3 023,5
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	12 024,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Запозичення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Інші розрахунки (залишки на рахунках бюджетних установ)	-50,3	-59,9	2,6	-335,9	-7 156,3
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради

Виконання бюджету міста з профіцитом у 2003-2004 рр. мало наслідком збільшення обсягу залишків вільних бюджетних коштів на рахунках місцевих бюджетів. Дефіцит, який утворився за результатами виконання бюджету м. Краматорськ у 2005 році був профінансований за рахунок залученої середньострокової позички обсягом 4,5 млн. грн., яка не була погашена та згідно з наказом Міністерства фінансів України від 20.06.2007 р. № 750, була віднесена на взаємні розрахунки між державними та місцевими бюджетами шляхом списання. Середньострокові позички з єдиного казначейського рахунку, залучені бюджетом міста у 2004 році та у 2006 році були погашені вчасно та у повному обсязі. Короткострокові позички на покриття тимчасових касових розривів залучалися бюджетом міста у 2004-2005 рр. Слід зазначити, що у 2007 році короткострокові та середньострокові позички з єдиного казначейського рахунку бюджетом м. Краматорськ не залучались.

У зв'язку з випередженням темпу росту операційних надходжень над темпами росту операційних видатків, бюджет міста у січні-вересні 2007 року було виконано з профіцитом як у частині загального фонду (20,8 млн. грн.), так і спеціального фонду (2,6 млн. грн.). Це, відповідно, мало наслідком збільшення обсягу залишків вільних бюджетних коштів за загальним фондом з 6,2 млн. грн. станом на 01.01.2007 р. до 12,2 млн. грн. станом на 01.10.2007 р. (6,7% фактично виконаного у січні-вересні 2007 року обсягу видатків за загальним фондом) та за спеціальним фондом – з 1,7 млн. грн. станом на 01.01.2007 р. до 2,9 млн. грн. станом на 01.10.2007 року.

При цьому, у січні-вересні 2007 року на депозитних рахунках у банківських установах було розміщено 12,0 млн. грн. тимчасово вільних бюджетних коштів за загальним фондом.

4.3. Виконання доходної частини бюджету міста в 2004-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року

Доходи бюджету м. Краматорськ формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів та трансфертів. Доходну частину бюджету м. Краматорськ за 2004-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року наведено нижче у таблиці:

Таблиця 4.3. Виконання доходної частини бюджету м. Краматорськ в 2003-2006 рр., тис. грн.

Показники	2004 рік	2005 рік	План на 2006 рік	Факт за 2006 рік	План на 2007 рік	Факт за 9 місяців 2007 року	% виконання плану на 2007 рік
Податкові надходження	76 307,4	89 751,6	113 174,7	116 546,1	154 485,8	120 884,6	78,2
<i>питома вага податкових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	54,5	56,0	54,4	53,4	54,5	56,6	-
Неподаткові надходження	11 420,6	9 314,4	7 096,1	13 419,1	8 149,1	9 634,3	118,2
<i>питома вага неподаткових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	8,2	5,8	3,4	6,2	2,9	4,5	-
Доходи від операцій з капіталом	1 682,2	1 692,0	1 729,9	2 173,3	839,2	1 067,4	127,2
<i>питома вага операцій з капіталом в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	1,2	1,1	0,8	1,0	0,3	0,5	-
Цільові фонди, у т.ч.	-24,1	208,6	206,3	211,0	2 022,1	2 262,2	111,9
Разом доходів	89 386,1	100 966,6	122 207,0	132 349,5	165 496,2	133 848,5	80,9
Трансферти	50 554,0	59 304,1	85 913,2	85 714,4	118 001,3	79 763,1	67,6
<i>питома вага трансфертів в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	36,1	37,0	41,3	39,3	41,6	37,3	-
Разом	139 940,1	160 270,7	208 120,2	218 063,9	283 497,5	213 611,6	75,3
Кошти, одержані із загального фонду до бюджету розвитку (спеціальний фонд)	1 473,4	0,0	587,4	587,4	2 583,2	854,6	33,1
ВСЬОГО	141 413,5	160 270,7	208 707,6	218 651,3	286 080,7	214 466,2	75,0

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради

Для доходної частини бюджету м. Краматорськ у 2004-2006 рр. та у січні-вересні 2007 р. характерною була стійка тенденція до збільшення надходжень. Порівняно з попереднім бюджетним періодом, фактично виконаний обсяг доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів у 2005 році збільшився на 12,9%, у 2006 році – на 31,1%. Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін обсяг доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів збільшився, порівняно з виконанням у 2006 році, на 25,0%. За підсумками 9 місяців річний план за надходженнями було виконано на 80,9%.

Структурні пропорції формування доходної частини бюджету міста протягом аналізованого періоду були типовими для більшості місцевих бюджетів України. Найвагомими джерелами формування доходів бюджету м. Краматорськ були податкові надходження та офіційні трансферти. За підсумками виконання бюджету міста у січні-вересні 2007 року питома вага вказаних джерел склала відповідно 56,6% та 37,3%.

Стабільне збільшення обсягу податкових надходжень протягом аналізованого періоду забезпечувалось передусім, зростанням обсягу надходжень податку з доходів фізичних осіб. Темп росту обсягу податкових надходжень до попереднього бюджетного періоду склав у 2005 році 17,6%, у 2006 році – 29,9%. Головним чином, це було пов'язано з постійним збільшенням середньомісячної заробітної

плати у м. Краматорськ. Збільшенню затвердженого на 2007 рік з урахуванням змін обсягу податкових надходжень (на 32,6%, порівняно з виконанням у 2006 році) значною мірою сприяло збільшення ставки податку з доходів фізичних осіб з 13% до 15%, а також збільшення чисельності працюючих у місті.

Обсяг неподаткових надходжень до бюджету м. Краматорськ, як і більшості місцевих бюджетів України значною мірою залежить від обсягів власних надходжень бюджетних установ. В структурі останніх найбільша питома вага припадає на інші джерела надходжень бюджетних установ, куди відносяться благодійні внески, гранти та дарунки, а також кошти, що перераховуються бюджетним установам на виконання окремих доручень. Слід зазначити, що такі призначення не мають постійного характеру і, як правило, не плануються.

Питома вага доходів від операцій з капіталом у структурі доходної частини бюджету м. Краматорськ у 2004-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року була незначною. Доходи від операцій з капіталом протягом аналізованого періоду формувалися, переважно за рахунок надходжень від реалізації земельних ділянок.

Суттєве збільшення виконаного у 2006 році обсягу офіційних трансфертів (на 44,5%, порівняно з 2005 роком) пояснюється надходженням у зазначеному бюджетному періоді дотації вирівнювання з Державного бюджету обсягом 18,4 млн. грн. У 2002-2005 рр. бюджет м. Краматорськ сплачував вилучення до Державного бюджету. У 2006 році, коли за розрахунками Міністерства фінансів України прогнозний обсяг доходів бюджету міста, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, був недостатнім для фінансування відповідних витрат, Краматорськ перейшов з категорії міст-донорів, до категорії міст реципієнтів та почав отримувати дотацію вирівнювання.

Виконання доходної частини загального фонду бюджету м. Краматорськ у 2004-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року наведено нижче (Таблиця 4.4):

Таблиця 4.4. Виконання доходної частини загального фонду бюджету м. Краматорськ в 2004-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року, тис. грн.

Показник	Виконано за 2004р.	Виконано за 2005р.	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	Виконано в 2006 році	Затверджено на 2007 рік з урахуванням змін	Виконано у за 9 місяців 2007 р.	% вик. За 9 місяців . 2007 р. річного плану урахуванням змін	Темп росту показників бюджету 2007 до виконання 2006 року
Податок з доходів фізичних осіб	55 999,7	66 777,2	83 982,0	89 462,1	125 488,1	99 501,3	79,3	140,3
Плата за держ. реєстрацію	52,6	82,9	82,0	83,6	84,0	61,6	73,3	100,5
Плата за торговий патент	1 794,3	2 634,1	2 589,5	2 820,7	2 755,2	2 068,1	75,1	97,7
Єдиний податок	4 265,1	5 492,9	5 288,4	5 459,3	5 601,2	4 568,3	81,6	102,6
Державне мито	1 331,4	1 145,4	1 699,0	1 769,9	1 746,0	1 227,5	70,3	98,6
Адміністративні штрафи	7,8	52,2	1,4	-58,2	1,4	3,3	235,7	-
Усього закріплені доходи	63 450,9	76 184,7	93 642,3	99 537,4	135 675,9	107 430,1	79,2	136,3
питома вага закріплених доходів в загальній сумі доходів, %	50,2	56,6	52,4	54,7	49,9	53,4	-	-
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	262,0	430,2	7 066,7	3 478,3	4 669,3	1 278,1	27,4	134,2
Плата за землю	9 604,7	9 586,8	9 276,6	9 805,8	10 140,9	8 717,2	86,0	103,4
Податок на промисел	18,1	24,1	22,0	27,0	25,0	19,3	77,2	92,6
Місцеві податки й збори	2 766,6	2 930,2	2 926,9	3 188,7	3 341,2	2 510,7	75,1	104,8
Плата за оренду цілісних майнових комплексів	272,4	492,6	420,0	559,8	1 062,1	891,1	83,9	189,7
Інші надходження загального фонду	206,8	91,9	73,2	217,7	375,1	727,1	193,8	172,3
Усього власні доходи	13 130,6	13 555,8	19 785,4	17 277,3	19 613,6	14 143,5	72,1	113,5
питома вага власних доходів в загальній сумі доходів, %	10,4	10,1	11,1	9,5	7,2	7,0	-	-
Разом загальний фонд	76 581,5	89 740,5	113 427,7	116 814,7	155 289,5	121 573,6	78,3	132,9
Трансферти	49 707,8	44 900,6	65 262,6	65 076,7	116 803,6	79 763,1	68,3	179,5
питома вага трансфертів в загальній сумі доходів, %	39,4	33,3	36,5	35,8	42,9	39,6	92,3	120,0
Усього загальний фонд	126 289,3	134 641,1	178 690,3	181 891,4	272 093,1	201 336,7	74,0	149,6

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради

Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін план за доходами загального фонду бюджету м. Краматорськ без урахування трансфертів було виконано на 78,3%, у тому числі за закріпленими доходами на 79,2% та за власними доходами на 72,1%.

Порівняно з попереднім бюджетним періодом, приріст надходжень до загального фонду бюджету м. Краматорськ без урахування трансфертів склав у 2005 році 18,7%, у 2006 році – 30,2%. Приріст надходжень до загального фонду бюджету м. Краматорськ забезпечувався переважно зростанням обсягу закріплених доходів.

Слід зазначити, що затверджений на 2005 рік Міністерством фінансів України обсяг закріплених доходів бюджету м. Краматорська було виконано на 94,2%. Водночас у 2006 році зазначений показник було перевиконано на 10,2%.

В структурі закріплених доходів бюджету міста Краматорська у 2004-2006 рр. найбільша питома вага припадала на податок з доходів фізичних осіб. Його питома вага у структурі фактично виконаного обсягу доходів склала у 2004 році 88,3%, у 2005 році – 87,7%, у 2006 році – 89,8%, у січні-вересні 2007 року – 92,6%. Доведений на 2008 рік Міністерством фінансів України бюджету м. Краматорськ обсяг закріплених доходів збільшився, проти затвердженого на 2007 рік з урахуванням змін показника, на 12% та склав 152 млн. грн.

Стабільне збільшення обсягу надходжень до загального фонду бюджету міста податку з доходів фізичних осіб забезпечувалось зростанням середньомісячної заробітної плати на головних промислових підприємствах міста (Таблиця 4.5).

Таблиця 4.5 Вибіркові дані про найбільших платників податку з доходів фізичних осіб до бюджету м. Краматорськ

Підприємства	2006 сплачено податку з доходів фізичних осіб, тис грн.	2006 питома вага підприємства у загальному обсязі податку, %	2006 Середньомісяч на з/п, грн.	9 місяців 2007 сплачено податку з доходів фізичних осіб, тис грн.	9 місяців 2007 питома вага підприємства у загальному обсязі податку, %	9 місяців 2007 Середньомісяч на з/п, грн.
ЗАТ "Новокраматорський машинобудівний завод"	38 181,2	42,7	2 212,5	44 304,4	44,5	2 510,0
ВАТ "Енергомашспецсталь"	5 257,0	5,9	1 344,3	5 721,6	5,8	1 871,3
ВАТ "Старокраматорський машинобудівний завод"	2 591,0	2,9	1 117,2	3 169,7	3,2	1 484,3
ВАТ "Краматорський завод важкого верстатобудування"	2 639,4	3,0	н/д	2 542,5	2,6	н/д

Джерело: Розраховано за даними Фінансового управління Краматорської міської ради

Найбільшим платником податку з доходів фізичних осіб у місті протягом 2003-2006 рр. та 9 місяців 2007 року є ЗАТ «Новокраматорський машинобудівний завод». Питома вага зазначеного підприємства у загальному обсязі надходжень до бюджету міста податку з доходів фізичних осіб у зазначеному періоді була більшою за 40%. Відтак можна стверджувати, що для доходної частини бюджету м. Краматорськ характерним є високий рівень залежності від діяльності ЗАТ «НКМЗ».

Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін обсяг надходжень податку з доходів фізичних було виконано за результатами I-III кварталів на 79,3%. Цьому, зокрема, сприяла стабільна виплата щоквартальних преміальних бонусів на ЗАТ «НКМЗ».

Обсяг недоїмки з податку з доходів фізичних осіб станом на 01.10.2007 р. склав 150,9 тис. грн. та збільшився, порівняно з початком року на 45,0 тис. грн. Найбільший обсяг недоїмки за податком з доходів фізичних осіб станом на 01.10.2007 р. припадав на ТОВ «УБН Владислав» – 21,8 тис. грн.

Другим за обсягами джерелом формування закріплених доходів бюджету м. Краматорськ у 2004-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року був єдиний податок. Його питома вага у структурі виконаного обсягу закріплених доходів бюджету м. Краматорська у 2004 році склала 6,7%, у 2005 році – 7,2%, у 2006 році – 5,5%, у січні-вересні 2007 році 4,3%. У 2005 році фактично виконаний обсяг надходжень за єдиним податком збільшився, порівняно з 2004 роком, на 28,8%. Незважаючи на те, що річний план за надходженням єдиного податку у 2006 році було перевиконано, фактично до бюджету міста надійшло єдиного податку на 0,6% менше, ніж у 2005 році. Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін план за надходженнями єдиного податку за 9 місяців 2007 року було виконано на 81,6%. Порівняно з відповідним періодом минулого року, обсяг надходжень єдиного податку збільшився на 16,7%. Це відбулося під впливом розширення податкової бази (збільшення чисельності СПД, що сплачують єдиний податок), а також розвитком малого підприємництва у м. Краматорськ. Протягом січня-вересня 2007 року кількість СПД, що сплачують єдиний податок, збільшилась на 307 од. та станом на 01.10.2007 р. склала 3 618 СПД.

Обсяг недоїмки з єдиного податку станом на 01.10.2007 р. склав 61,4 тис. грн. і збільшився порівняно з початком року на 47,4 тис. грн.

Надходження до бюджету міста плати за торговий патент, третього за обсягами джерела формування закріплених доходів, у 2004-2006 рр. щорічно збільшувався. Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін обсяг надходжень плати за торговий патент за підсумками 9 місяців 2007 року було виконано на 75,1%. При цьому, порівняно з відповідним періодом минулого року, обсяг надходжень плати за торговий патент зменшився на 5,2% на що вплинуло зменшення надходжень від юридичних осіб-платників патенту за здійснення операцій з надання послуг в сфері гравального бізнесу. Обсяг недоїмки з плати за торговий патент станом на 01.10.2007 р. склав 132,0 тис. грн., або 6,4% фактично виконаного у січні-вересні 2007 року обсягу надходжень за цим джерелом.

Незважаючи на те, що фактично виконаний обсяг власних доходів у 2004-2006 рр. щорічно збільшувався, їх питома вага у загальній сумі доходів була невисокою (7,2%-10,1%). Доведений на 2008 рік Міністерством фінансів України бюджету м. Краматорськ обсяг власних доходів збільшився, проти затвердженого на 2007 рік з урахуванням змін показника на 18,9% та склав 23,3 млн. грн.

Найбільшими за обсягами джерелами формування власних доходів бюджету міста протягом аналізованого періоду були плата за землю та місцеві податки та збори.

Фактичні обсяги надходжень до бюджету міста плати за землю у 2004-2006 рр. були на рівні 9,6-9,8 млн. грн. Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін обсяг надходжень плати за землю за 9 місяців було виконано на 86,0%, насамперед за рахунок високого рівня виконання плану за надходженнями земельного податку та орендної плати з юридичних осіб. Найбільші обсяги плати за землю у 2004-2006 рр. перераховувались до бюджету міста таким підприємствами як: ЗАТ «Новокраматорський машинобудівний завод» (2,4 млн. грн. у 2006 році, 1,9 млн. грн. у січні-вересні 2007 року); та ВАТ «Енергомашспецсталь» (1 млн. грн. у 2006 році та 0,8 млн. грн. у січні-вересні 2007 року). Обсяг недоїмки з плати за

землю протягом 9 місяців поточного року зменшився на 0,6 тис. грн. та станом на 01.10.2007 р. склав 121,5 тис. грн.

Позитивна динаміка надходжень до бюджету міста місцевих податків та зборів у 2004-2006 рр. формувалась під впливом збільшення обсягу надходжень ринкового збору. Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін план за місцевими податками та зборами за 9 місяців було виконано на 75,1%.

На рівень виконання у річного плану за власними доходами негативно вплинув низький, 27,4%, рівень виконання річного плану за податком на прибуток комунальних підприємств. План на 2007 рік за надходженнями податку на прибуток комунальних підприємств розраховувався з урахуванням бази надходжень за цим джерелом у 2003 році (2,5 млн. грн.), коли комунальні підприємства отримували фінансову підтримку з місцевого бюджету. Порівняно з відповідним періодом минулого року, у січні-вересні 2007 року до бюджету міста надійшло податку на прибуток комунальних підприємств на 125,4% більше, що пов'язано зі збільшенням тарифів на комунальні послуги. Недоїмка за податком на прибуток комунальних підприємств станом на 01.10.2007 р. була відсутня.

Обсяги надходжень до бюджету міста плати за оренду цілісних майнових комплексів у 2004-2006 рр. збільшувались. Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін план за надходженням плати за оренду цілісних майнових комплексів було виконано у січні-вересні 2007 року на 83,9%. Порівняно з відповідним періодом минулого року, до бюджету міста надійшло плати за оренду на 137,7% більше, на що вплинуло збільшення (у 2 рази) орендної плати за приміщення та за місця розміщення рекламних засобів згідно рішення міської ради.

Слід зазначити, що план за іншими надходженнями до загального фонду у січні-вересні 2007 року було перевиконано майже у 2 рази, що пояснюється надходженням відсотків банків обсягом 571,7 тис. грн. за користування тимчасово вільними бюджетним коштами, які були розміщені на депозитних рахунках.

Річний план за офіційними трансфертами до загального фонду у січні-вересні 2007 року було виконано на 68,3% (Додаток до Рейтингового звіту № 4).

Порівняно з виконанням у 2006 році, затверджений на 2007 рік з урахуванням змін план за офіційними трансфертами було збільшено на 79,2%. Передусім це відбулося за рахунок збільшення запланованих обсягів окремих соціально-спрямованих субвенцій, при цьому запланований обсяг дотації вирівнювання зменшився, порівняно з виконанням у 2006 році, на 60,4%.

На рівень виконання річного плану за трансфертами у січні-вересні 2007 року суттєво вплинув рівень виконання найбільшої за обсягами субвенції на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям та інвалідам з дитинства – 64,0%.

Для доходної частини спеціального фонду бюджету м. Краматорськ у 2004-2006 рр. характерною була нестабільна динаміка надходжень, яка, значною мірою, визначалась обсягами власних надходжень бюджетних установ та офіційних трансфертів (Таблиця 4.6).

Таблиця 4.6. Виконання доходної частини спеціального фонду бюджету м. Краматорськ в 2004-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року., тис. грн.

Показник	Виконано за 2004р.	Виконано за 2005р.	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	Виконано в 2006 році	Затверджено на 2007 рік з урахуванням змін	Виконано за 9 місяців 2007 р.	% вик. за 9 місяців 2007 р. річного плану урахуванням змін	Темп росту показників бюджету 2007 до виконання 2006 року
Податок на власність	1 469,7	1 734,0	1 868,2	2 147,6	2 301,9	2 107,6	91,6	107,2
Надходження коштів від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва	120,0	168,8	95,0	95,0	0,1	0,0	0,0	0,1
Перерахування підприємцями частки вартості виготовленої нестандартної продукції	0,0	0,0	1,6	0,7	0,0	0,0	-	0,0
Надходження штрафів та фінансових санкцій	2,5	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Інші неподаткові надходження	3,5	51,4	26,1	27,2	3,6	2,4	66,7	13,2
Доходи бюджету розвитку, у тому числі:	1 682,2	1 692,0	1 729,9	2 173,3	839,2	1 067,4	127,2	38,6
- надходження коштів від приватизації майна	549,3	718,5	536,7	595,4	0,0	0,6	-	0,0
- надходження коштів від продажу землі	1 132,9	973,5	1 193,2	1 577,9	839,2	1 066,8	127,1	53,2
Збір за забруднення навколишнього природного середовища	-24,1	208,6	206,3	211,0	222,1	212,2	95,5	105,3
Власні надходження бюджетних організацій	9 550,8	7 370,3	4 852,2	10 880,0	5 039,8	6 835,3	135,6	46,3
Цільові фонди	0,0	0,0	0,0	0,0	1 800,0	2 050,0	113,9	-
Разом спеціальний фонд	12 804,6	11 226,1	8 779,3	15 534,8	10 206,7	12 274,9	120,3	65,7
Кошти одержані із загального фонду бюджету до бюджету розвитку	1 473,4	0,0	587,4	587,4	2 583,2	854,6	33,1	439,8
Усього спеціальний фонд	14 278,0	11 226,1	9 366,7	16 122,2	12 789,9	13 129,5	102,7	79,3
Трансферти	846,2	14 403,5	20 650,6	20 637,7	1 197,7	0,0	0,0	5,8
Усього спеціальний фонд (із трансфертами)	15 124,2	25 629,6	30 017,3	36 759,9	13 987,6	13 129,5	93,9	38,1

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради

Найбільший обсяг доходної частини спеціального фонду бюджету м. Краматорськ було виконано у 2006 році – 36,8 млн. грн. Це пояснюється, насамперед, незапланованим надходженням у зазначеному періоді незапланованих благодійних внесків грантів та дарунків бюджетних установ обсягом 5,5 млн. грн., а також майже повним перерахуванням з Державного бюджету двох субвенцій: на погашення заборгованості минулих років з різниці в тарифах на житлово-комунальні послуги обсягом 14,6 млн. грн. та субвенції на заходи щодо погашення заборгованості громадян за житлово-комунальні послуги та енергоносії в рахунок часткової компенсації втрат від знецінення грошових заощаджень обсягом

6,1 млн. грн. Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін обсяг доходів спеціального фонду за 9 місяців було виконано на 93,9%, що, головним чином, зумовлювалось перевиконанням річного плану за власними надходженнями бюджетних установ.

Доходи бюджету розвитку м. Краматорськ у 2004-2006 рр. були незначними. В їх структурі переважали доходи від приватизації землі. Зокрема у січні-вересні 2007 року до бюджету розвитку від реалізації земельних ділянок надійшло 1 066,8 тис. грн., при цьому річний план було перевиконано на 27,1%. Доходи від реалізації комунального майна на 2007 рік не планувалися.

Слід зазначити, що у 2007 році міська влада почала використовувати такий механізм наповнення доходної частини спеціального фонду бюджету як створення цільових фондів міської ради. У другому кварталі 2007 року Краматорською міською радою прийнято рішення про затвердження Положення про цільовий фонд соціально-економічного розвитку міста. За підсумками 9 місяців 2007 року до цільового фонду надійшло 2,1 млн. грн. (річний план перевиконано на 13,9%). Джерелами наповнення цільового фонду бюджету міста, згідно з Положенням, були благодійні внески на будівництво, реконструкцію, та капітальний ремонт об'єктів, що знаходяться у власності територіальної громади, фінансування програми соціально-економічного розвитку міста, інших надходжень від суб'єктів господарювання, громадських організацій, фізичних осіб та ін.

Для доходної частини бюджету м. Краматорськ у 2004-2006 рр. та у січні-вересні 2007 р. характерною була стійка тенденція до збільшення надходжень. Порівняно з попереднім бюджетним періодом, фактично виконаний обсяг доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів у 2005 році збільшився на 12,9%, у 2006 році – на 31,1%. Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін обсяг доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів збільшився, порівняно з виконанням у 2006 році на 25,0%. За підсумками 9 місяців річний план за надходженнями було виконано на 80,9%.

Структурні пропорції формування доходної частини бюджету міста протягом аналізованого періоду були типовими для більшості місцевих бюджетів України. Найвагомішими джерелами формування доходів бюджету м. Краматорськ були податкові надходження та офіційні трансферти. За підсумками виконання бюджету міста у січні-вересні 2007 року питома вага вказаних джерел склала відповідно 56,6% та 37,3%.

Стабільне збільшення обсягу податкових надходжень протягом аналізованого періоду забезпечувалось передусім, зростанням обсягу надходжень податку з доходів фізичних осіб. Темп росту обсягу податкових надходжень до попереднього бюджетного періоду склав у 2005 році 17,6%, у 2006 році – 29,9%. Передусім, це було пов'язано з постійним збільшенням середньомісячної заробітної плати у м. Краматорськ. Збільшенню затвердженого на 2007 рік з урахуванням змін обсягу податкових надходжень (на 32,6%, порівняно з виконанням у 2006 році) значною мірою сприяло збільшення ставки податку з доходів фізичних осіб з 13% до 15%, а також збільшення чисельності працюючих у місті.

Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін план за доходами загального фонду бюджету м. Краматорськ без урахування трансфертів було виконано на 78,3%, у тому числі за закріпленими доходами на 79,2% та за власними доходами на 72,1%. Слід зазначити, що затверджений на 2005 рік Міністерством фінансів України обсяг закріплених доходів бюджету м. Краматорськ було виконано на 94,2%. Водночас у 2006 році зазначений показник було перевиконано на 10,2%.

Для доходної частини спеціального фонду бюджету м. Краматорськ у 2004-2006 рр. характерною була нестабільна динаміка надходжень, яка, значною мірою, визначалась обсягами власних надходжень бюджетних установ та офіційних трансфертів. Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін обсяг доходів спеціального фонду за 9 місяців було виконано на 93,9%, що, головним чином, зумовлювалось перевиконанням річного плану за власними надходженнями бюджетних установ.

4.4. Виконання видаткової частини бюджету м. Краматорськ протягом 2002-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року

Видатки бюджету міста формуються та спрямовуються на здійснення програм та заходів, передбачених Краматорською міською радою. Основні видаткові статті протягом 2002-2006 років та 9 місяців 2007 року представлені нижче у таблиці:

Таблиця 4.7. Виконання видаткової частини бюджету м. Краматорськ в 2002-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року, тис. грн.

Найменування показника	Виконано за 2002 рік	Виконано за 2003 рік	Виконано за 2004р.	Виконано за 2005р.	Виконано в 2006 році	Виконано за 9 місяців 2007 р.
Основні видаткові статті	92 649,1	100 884,0	120 900,7	157 932,2	215 694,7	189 850,8
Державне управління	5 209,1	5 397,8	5 601,4	7 310,6	12 617,3	9 641,5
Правоохоронна діяльність	1 150,4	403,8	220,0	0,0	0,0	0,0
Освіта	23 774,0	27 274,8	32 289,5	44 559,4	59 948,9	49 748,7
Охорона здоров'я	20 947,0	22 327,2	31 049,4	37 512,6	48 660,7	40 674,4
Соціальний захист і соціальна допомога	18 280,2	21 212,5	26 319,2	25 599,4	35 428,1	60 332,3
Житлово-комунальне господарство	12 431,4	9 430,2	7 165,0	21 297,3	35 129,8	7 195,0
Культура і мистецтво	3 505,5	3 871,6	3 896,6	5 581,2	7 182,7	6 251,0
Засоби масової інформація	0,0	59,0	445,0	307,0	309,7	232,9
Фізична культура і спорт	479,8	585,3	973,7	1 116,9	1 000,6	869,2
Будівництво	473,0	1 196,7	3 245,4	1 266,2	1 272,2	989,1
Сільське і лісове господарство, рибне господарство та мисливство	0,0	70,0	0,0	0,0	0,0	70,0
Транспорт	1 864,1	2 919,6	8 362,6	12 188,9	12 812,6	11 802,8
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	4 266,3	5 933,6	1 069,3	665,5	1 064,3	96,4
Попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	0,0	0,0	10,0	40,1	33,2	4,7
Охорона навколишнього природного середовища та ядерна безпека	14,2	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0
Цільові фонди	254,1	201,9	253,1	487,1	234,6	1 942,8
Видатки, не віднесені до основних груп	229,3	324,4	117,5	155,7	308,3	160,1
Разом видатків	92 878,4	101 208,4	121 018,2	158 087,9	216 003,0	190 010,9
Кошти, що передаються до Державного бюджету	12 075,5	20 872,3	16 407,8	1 219,8	0,0	0,0
Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів	0,0	0,0	0,0	270,0	863,2	186,0
Трансферти бюджетам інших рівнів	1 827,4	1 580,9	1 478,1	2 173,4	160,7	24,5
Всього видатків	106 781,3	123 661,6	138 904,1	161 751,1	217 026,9	190 221,4
Кошти, що передаються із загального бюджету до фонду розвитку	4 442,3	5 408,7	1 473,4	0,0	587,4	854,6
Всього витрат	111 223,6	129 070,3	140 377,5	161 751,1	217 614,3	191 076,0

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради

Обсяг виконання видаткової частини бюджету міста Краматорська протягом 2002-2006 років постійно зростає. Приріст видаткової частини бюджету міста без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду бюджету до спеціального, порівняно з попереднім бюджетним періодом, склав у 2003 році 8,9%, у 2004 році – 19,6%, у 2005 році – 30,6%, у 2006 році – 36,6%. Щорічне збільшення видаткової частини бюджету міста у 2002-2006 рр. забезпечується зростанням обсягів фінансування, передусім, установ бюджетної сфери (освіта,

охорона здоров'я, культура тощо), а також видатків на державне управління. Збільшення видатків за галузями бюджетної сфери обумовлене зростанням оплати праці працівників бюджетних установ та, відповідно, великою питомою вагою видатків на оплату праці та нарахувань на неї у структурі видатків зазначених галузей.

Складовою частиною витрат бюджету міста протягом 2002-2005 рр. були кошти, що передаються до Державного бюджету. А саме, місто щорічно перераховувало вилучення до Державного бюджету в обсязі перевищення прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків місцевого бюджету, яке розраховується Міністерством фінансів України. Починаючи з 2006 року, внаслідок випереджаючого зростання видаткової частини загального фонду місцевого бюджету над доходною, місто почало отримувати дотацію вирівнювання з Державного бюджету на покриття різниці між розрахунковим обсягом делегованих доходів та обсягом відповідних видатків загального фонду бюджету міста. Водночас слід зауважити, що якщо у 2006 році питома вага дотації вирівнювання у загальному обсязі доходів бюджету міста без урахування коштів, що передаються до бюджету розвитку складала, 8,4% то у затвердженій з урахуванням змін доходній частині бюджету на 2007 рік без урахування коштів, що передаються до бюджету розвитку – вже 2,6%.

Структуру поточних та капітальних видатків бюджету міста наведено нижче у таблиці (Таблиця 4.8):

Таблиця 4.8. Виконання видаткової частини бюджету м. Краматорськ в 2003-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року за економічною класифікацією, тис. грн.

ВИДАТКИ	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік	9 місяців 2007 року
Поточні видатки	112 688,5	128 178,9	154 197,0	204 746,8	179 948,1
в тому числі захищені статті загального фонду місцевого бюджету	93 000,9	103 071,7	115 174,5	150 154,1	155 844,5
Питома вага поточних видатків в загальному обсязі витрат	87,3	91,3	95,3	94,1	94,2
Питома вага захищених статей видатків в обсязі витрат загального фонду бюджету	80,5	81,9	84,7	82,5	86,3
Оплата праці працівників бюджетних установ	30 672,8	37 947,7	54 392,9	72 682,6	60 676,9
Нарахування на заробітну плату	10 782,2	14 011,2	20 118,1	25 837,8	21 508,5
Питома вага видатків на оплату праці та нарахування на неї в загальному обсязі витрат	32,1	37,0	46,1	45,3	43,0
Придбання предметів постачання і матеріалів, оплата послуг та інші видатки	9 137,8	16 781,6	13 938,3	19 916,2	14 744,9
Видатки на відрядження	307,3	272,0	291,8	388,2	339,8
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	5 765,0	6 388,9	7 437,1	10 465,6	8 316,1
Дослідження і розробки, державні програми	2 835,7	590,8	52,1	312,8	233,4
Субсидії і поточні трансферти	53 187,7	52 186,7	57 966,7	75 143,6	74 128,5
Субсидії і поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	9 948,3	9 466,3	13 209,9	33 371,8	13 816,2
Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	22 453,2	17 035,8	3 393,2	485,8	24,5
Поточні трансферти населенню	20 786,2	25 684,6	41 363,6	41 286,0	60 287,8
Питома вага субсидій та поточних трансфертів в загальному обсязі витрат	41,2	37,2	35,8	34,5	38,8
Капітальні видатки	16 381,8	12 198,6	7 554,1	12 867,5	11 127,9
Питома вага капітальних видатків в загальному обсязі витрат	12,7	8,7	4,7	5,9	5,8
Придбання основного капіталу	2 893,9	7 504,2	5 989,6	8 042,4	6 229,5
Придбання землі і нематеріальних активів	3,1	14,1	35,9	0,0	0,0
Капітальні трансферти	13 484,8	4 680,3	1 528,6	4 825,1	4 898,4
Разом	129 070,3	140 377,5	161 751,1	217 614,3	191 076,0

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради

Структура видаткової частини бюджету міста Краматорськ за економічною класифікацією протягом 2003-2006 рр. та 9 місяців 2007 року характеризується

значною питомою вагою поточних видатків в загальному обсязі видаткової частини бюджету.

Питома вага захищених статей видатків загального фонду бюджету м. Краматорськ у 2003-2006 рр. та у січні-вересні 2007 року була високою (80,5% – 86,3%). До захищених статей видатків загального фонду бюджету міста Краматорськ міська рада протягом 2003-2006 років, на виконання положень Законів України про Державний бюджет на відповідні роки, відносила такі: оплата праці працівників бюджетних установ; нарахування на заробітну плату; придбання медикаментів та перев'язувальних матеріалів; забезпечення продуктами харчування; оплата комунальних послуг та енергоносіїв; трансферти населенню, трансферти органам державного управління.

Затвердження переліку захищених статей гарантує виконання містом зобов'язань перед бюджетними та іншими установами, а з іншого боку, звужує можливості міста щодо розпорядження бюджетними коштами у разі виникнення непередбачуваних ситуацій.

Щорічне зменшення обсягу поточних трансфертів органам Державного управління інших рівнів протягом 2003-2005 рр. пояснюється скороченням обсягу вилучень до Державного бюджету. У 2006 році та у січні-вересні 2007 року до поточних трансфертів органам державного управління інших рівнів відносились лише кошти, що передавались до обласного бюджету на фінансування спільних об'єктів чи заходів, або до бюджетів нижчих рівнів.

Аналіз виконання видаткової частини бюджету у 2004-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року наведено нижче (Таблиця 4.9).

Таблиця 4.9. Виконання видаткової частини бюджету м. Краматорськ у 2004-2006 рр., та у січні-вересні 2007 року, тис. грн.

Показник	Виконано за 2004 р.	Виконано за 2005 р.	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	Виконано в 2006 році	Затверджено на 2007 рік з урахуванням змін	Виконано за 9 місяців 2007 р.	% вик. за 9 місяців 2007 р. річного плану урахуванням змін	Темп росту показників бюджету 2007 до виконання 2006 року
Основні видаткові статті	120 900,7	157 932,2	212 518,2	215 694,7	287 435,5	189 850,8	66,0	133,3
Державне управління	5 601,4	7 310,6	11 573,2	12 617,3	13 938,9	9 641,5	69,2	110,5
Правоохоронна діяльність	220,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Освіта	32 289,5	44 559,4	58 860,7	59 948,9	73 342,6	49 748,7	67,8	122,3
Охорона здоров'я	31 049,4	37 512,6	46 747,9	48 660,7	62 233,6	40 674,4	65,4	127,9
Соціальний захист і соціальна допомога	26 319,2	25 599,4	35 278,6	35 428,1	91 537,9	60 332,3	65,9	258,4
Житлово-комунальне господарство	7 165,0	21 297,3	35 992,8	35 129,8	14 078,9	7 195,0	51,1	40,1
Культура і мистецтво	3 896,6	5 581,2	6 893,7	7 182,7	9 357,1	6 251,0	66,8	130,3
Засоби масової інформація	445,0	307,0	310,0	309,7	335,0	232,9	69,5	108,2
Фізична культура і спорт	973,7	1 116,9	1 023,0	1 000,6	1 325,9	869,2	65,6	132,5
Будівництво	3 245,4	1 266,2	1 453,2	1 272,2	1 837,7	989,1	53,8	144,5
Сільське і лісове господарство, рибне господарство та мисливство	0,0	0,0	0,0	0,0	70,0	70,0	100,0	-
Транспорт	8 362,6	12 188,9	13 047,7	12 812,6	15 488,7	11 802,8	76,2	120,9
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	1 069,3	665,5	1 069,7	1 064,3	1 766,0	96,4	5,5	165,9
Попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	10,0	40,1	35,3	33,2	60,0	4,7	7,8	180,7
Охорона навколишнього природного середовища та ядерна безпека	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Цільові фонди	253,1	487,1	232,4	234,6	2 063,2	1 942,8	94,2	879,5
Видатки, не віднесені до основних груп	117,5	155,7	357,3	308,3	263,1	160,1	60,9	85,3
Разом видатків	121 018,2	158 087,9	212 875,5	216 003,0	287 698,6	190 010,9	66,0	133,2
Кошти, що передаються до Державного бюджету	16 407,8	1 219,8	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів	0,0	270,0	958,2	863,2	966,5	186,0	19,2	112,0
Трансферти бюджетам інших рівнів	1 478,1	2 173,4	186,6	160,7	1 215,0	24,5	2,0	756,1
Всього видатків	138 904,1	161 751,1	214 020,3	217 026,9	289 880,1	190 221,4	65,6	133,6
Кошти, що передаються із загального бюджету до фонду розвитку	1 473,4	0,0	587,4	587,4	2 583,2	854,6	33,1	439,8
Всього витрат	140 377,5	161 751,1	214 607,7	217 614,3	292 463,3	191 076,0	65,3	134,4

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради

Основними видатковими статтями фонду бюджету міста є видатки на освіту, охорону здоров'я, соціальний захист і соціальну допомогу, житлово-комунальне господарство, транспорт та державне управління.

Соціальний захист та соціальна допомога

В структурі видатків бюджету міста по галузі «Соціальний захист і соціальне забезпечення» найбільша питома вага припадає на видатки за загальним фондом. Видатки загального фонду бюджету міста на соціальний захист та соціальну допомогу включають в себе фінансування виплат пільговим категоріям населення, соціальної допомоги громадянам, реалізацію програм соціального захисту та інших соціальних програм, утримання територіальних центрів соціального захисту громадян, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та підліткових клубів, притулків для неповнолітніх, надання фінансової підтримки громадським організаціям інвалідів і ветеранів.

Слід зазначити, що виконання річного обсягу видатків, передбачених за цієї галуззю, за загальним фондом прямо пов'язане з перерахуванням з Державного бюджету соціально-спрямованих трансфертів. Високий рівень перерахування соціально-спрямованих субвенції у 2006 році мало наслідком перевиконання на 0,4% річного плану по галузі у відповідному році. При цьому невисокий рівень виконання річного плану за галуззю у січні-вересні 2007 року (65,9%) був спричинений невисоким рівнем (64,0%) перерахування у відповідному періоді найбільшої за обсягами соціально-спрямованої субвенції на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, тощо.

Освіта

Щорічне збільшення видатків за галуззю «Освіта» у 2004-2006 рр. відбувалось переважно за загальним фондом, та пов'язане, насамперед, із зростанням заробітної плати працівників освітніх установ. Видатки на освіту включають в себе фінансування дошкільних учбових закладів, загальноосвітніх шкіл та шкіл-інтернатів, позашкільних закладів освіти тощо.

На загальний рівень виконання плану за видатками по галузі у 2006 році позитивно вплинуло перевиконання (майже на 80,0%) річного плану за спеціальним фондом, тоді як план за видатками галузі за загальним фондом було виконано на 99,0%. Затверджений на 2007 рік з урахуванням змін план видатків за галуззю «Освіта» було виконано на 67,8% у тому числі за загальним фондом на 66,2% та за спеціальним фондом – на 120,8%. Слід зазначити, що запланована на 2007 рік бюджету м. Краматорськ субвенція з державного бюджету на здійснення виплат, визначених Законом України «Про реструктуризацію заборгованості з виплат, передбачених статтею 57 Закону України «Про освіту» педагогічним, науково-педагогічним та іншим категоріям працівників навчальних закладів. обсягом 1,3 млн. грн. надійшла у січні-вересні у повному обсязі.

Протягом 2006 року мережа закладів освіти у м. Краматорськ розширилась на 4 одиниці та станом на 01.01.2007 року склала 67 одиниць. Згідно з рішеннями Краматорської міської ради на баланс міського відділу освіти був прийнятий 1 дитячий дошкільний заклад та створено комунальну фізкультурно-оздоровчу установу – Краматорський міський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх».

Охорона здоров'я

Видатки на охорону здоров'я включають в себе фінансування лікарень, пологових будинків, станцій невідкладної медичної допомоги, загальних та спеціалізованих стоматологічних поліклінік тощо. Мережа закладів охорони здоров'я у м. Краматорськ протягом 2006 року не змінилась та налічувала 11 установ.

Перевиконання у 2006 році плану за видатками по галузі охорона здоров'я на 4,1%, зумовлювалось перевиконанням річного плану за спеціальним фондом, тоді план за видатками за загальним фондом було виконано на 99,4%. Затверджений з урахуванням змін план за видатками за галуззю «Охорона здоров'я» збільшився, порівняно з виконанням у 2006 році, на 27,9%, при цьому за 9 місяців рівень його виконання склав 65,4%.

Житлово-комунальне господарство

Видатки на житлово-комунальне господарство спрямовуються на капітальний ремонт житлового фонду, благоустрій міста, ремонт доріг, видатки на житлово-експлуатаційне господарство, капремонт теплових мереж, водопровідно-каналізаційне господарство, тощо.

На рівень виконання плану за видатками з галузі «Житлово-комунальне господарство» суттєво впливає наявність у доходній частині бюджету міста та рівень виконання офіційних трансфертів з Державного бюджету, зокрема субвенції на заходи щодо погашення заборгованості громадян за житлово-комунальні послуги та енергоносії в рахунок часткової компенсації втрат від знецінення грошових заощаджень та субвенції на погашення заборгованості минулих років з різниці в тарифах на житлово-комунальні послуги. У 2006 до бюджету міста надійшло коштів передбачених зазначеним субвенціями загальним обсягом 20,7 млн. грн., що відповідно позитивно вплинуло на рівень виконання річного плану за видатками по галузі. У 2007 році бюджету м. Краматорськ зазначені субвенції не були передбачені, відповідно затверджений з урахуванням змін план за видатками з галузі «Житлово-комунальне господарство» було зменшено, порівняно з виконанням у 2006 році, на 59,9%. За підсумками 9 місяців рівень виконання річного плану склав 51,1%.

Транспорт

Як і у випадку з галуззю «Житлово-комунальне господарство», на рівень виконання плану за видатками з галузі «Транспорт» суттєво впливає наявність у доходній частині бюджету міста та рівень виконання офіційних трансфертів з Державного бюджету, зокрема субвенції на компенсацію пільгового проїзду окремих категорій громадян. Відтак щорічне збільшення обсягу видатків за галуззю, пов'язане, насамперед, з щорічним збільшенням фактично виконаного обсягу зазначеної субвенції. Зокрема у 2006 році до бюджету міста надійшло 10,8 млн. грн. передбачених субвенцією. Рівень виконання річного плану за видатками з галузі «Транспорт» у січні-вересні 2007 року склав 76,2%, при цьому затверджений обсяг субвенції на компенсацію пільгового проїзду громадян було виконано на 83,9%.

Слід зазначити, що бюджету м. Краматорськ у 2007 році передбачено субвенцію з Державного бюджету на придбання вагонів для комунального електротранспорту загальним обсягом 1,8 млн. грн., рівень виконання якої у січні-вересні 2007 року був невисоким – 33,5%.

Обсяг виконання видаткової частини бюджету міста Краматорська протягом 2002-2006 років постійно зростає. Приріст видаткової частини бюджету міста без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду бюджету до спеціального, порівняно з попереднім бюджетним періодом, склав у 2003 році 8,9%, у 2004 році – 19,6%, у 2005 році – 30,6%, у 2006 році – 36,6%. Щорічне збільшення видаткової частини бюджету міста у 2002-2006 рр. забезпечується зростанням обсягів фінансування, передусім, установ бюджетної сфери (освіта, охорона здоров'я, культура тощо), а також видатків на державне управління. Збільшення видатків за галузями бюджетної сфери обумовлене зростанням оплати праці працівників бюджетних установ та, відповідно, великою питомою вагою видатків на оплату праці та нарахувань на неї у структурі видатків зазначених галузей.

Складовою частиною витрат бюджету міста протягом 2002-2005 рр. були кошти, що передаються до Державного бюджету. А саме, місто щорічно перераховувало вилучення до Державного бюджету в обсязі перевищення прогнозного обсягу доходів над розрахунковим обсягом видатків місцевого бюджету, яке розраховується Міністерством фінансів України. Починаючи з 2006 року внаслідок випереджаючого зростання видаткової частини загального фонду місцевого бюджету над доходною, місто почало отримувати дотацію вирівнювання з Державного бюджету на покриття різниці між розрахунковим обсягом делегованих доходів та обсягом відповідних видатків загального фонду бюджету міста. Водночас слід зауважити, що якщо у 2006 році питома вага дотації вирівнювання у загальному обсязі доходів бюджету міста без урахування коштів, що передаються до бюджету розвитку складала 8,4% то у затвердженій з урахуванням змін доходній частині бюджету на 2007 рік без урахування коштів, що передаються до бюджету розвитку - вже 2,6%.

5. Боргові зобов'язання міста

5.1. Консолідований борг міста Краматорська

Зважаючи на світову практику, до консолідованого боргу міста слід відносити прямі фінансові зобов'язання, прострочену кредиторську заборгованість та умовні зобов'язання (гарантії) місцевих органів влади, а також прострочені фінансові зобов'язання та прострочену кредиторську заборгованість підприємств та організацій комунальної форми власності.

5.1.1. Прямі боргові зобов'язання

До прямих боргових зобов'язань бюджету м. Краматорська відносяться запозичення, а також короткотермінові та середньострокові позики, залучені до бюджету міста.

За інформацією Виконавчого комітету Краматорської міської ради протягом 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року запозичення до бюджету міста у формі емісії облігацій місцевої позики не здійснювались, кредити не залучались. Бюджетом міста Краматорська у 2004-2006 роках залучалися короткострокові безвідсоткові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів. Погашення залучених коштів проводилось відповідно до чинного законодавства (протягом 3-х місяців з моменту залучення) та укладених угод, а також у межах бюджетного періоду. Слід зазначити, що у січні-вересні 2007 року короткострокові безвідсоткові позички з єдиного казначейського рахунку не залучались.

У 2004-2006 роках внаслідок невиконання розрахункових показників Міністерства фінансів України доходної частини бюджету міста, що враховується при визначенні міжбюджетних трансфертів, бюджетом міста залучалися середньострокові позички. Позички, що залучались у 2004 та у 2006 роках були погашені відповідно до чинного законодавства. При цьому слід зауважити, що середньострокова позичка обсягом 4,5 млн. грн., залучена у 2005 році погашена не була та, згідно з наказом Міністерства фінансів України від 20.06.2007 р. № 750, була віднесена на взаємні розрахунки між державними та місцевими бюджетами шляхом списання.

Слід зазначити, що бюджет міста Краматорська мав заборгованість перед обласним бюджетом на суму 10 423,3 тис. грн., бюджетних позичках – 3 600,0 тис. грн. станом на 01.11.2006 р., яка виникла у 1998-2001 роках. Згідно з Законом України від 14.11.2006 р. № 338-V «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет на 2006 рік», рішенням обласної ради від 23.11.2006 р. № 5/6-100 «Про внесення змін та доповнень до рішення обласної ради від 06.01.2006 р. № 4/31-786 «Про обласний бюджет на 2006 рік» вказану заборгованість було списано.

Таким чином, станом на 01.10.2007 р. прямий борг Краматорської міської ради відсутній. При цьому пряме боргове навантаження бюджету (співвідношення

обсягу прямого боргу до уточненого плану доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду до спеціального) м. Краматорськ станом на 01.10.2007 р. дорівнює нулю.

5.1.2. Умовні зобов'язання (гарантії) Краматорської міської ради.

За інформацією Виконавчого комітету Краматорської міської ради, протягом 2002-2006 рр. та 9 місяців 2007 року міською радою гарантії не надавалося.

5.1.3. Прострочена бюджетна кредиторська заборгованість

Станом на 01.10.2007 р. бюджет м. Краматорськ має прострочену кредиторську заборгованість обсягом 1 343,2 тис. грн. Вказана заборгованість утворилась за загальним фондом бюджету міста за галуззю «Соціальний захист і соціальна допомога» обсягом 1 223,3 тис. грн. (через невчасне надходження коштів цільових субвенцій з Державного бюджету), а також за галуззю «Транспорт» обсягом 119,9 тис. грн. (утворилась за компенсаційними виплатами з пільгового проїзду окремими категоріями громадян за рахунок субвенцій з Державного бюджету). Протягом 9 місяців 2007 року обсяг простроченої кредиторської заборгованості збільшився на 1,3 млн. грн.

5.1.4. Фінансові зобов'язання та кредиторська заборгованість підприємств та організацій комунальної форми власності

За інформацією Виконавчого комітету Краматорської міської ради кредитними ресурсами користуються такі комунальні підприємства міста як КВП «Краматорська тепломережа» та КВП «Краматорський Водоканал». Станом на 01.10.2007 р. сукупний обсяг заборгованості за залученими кредитами складає 1 926,0 тис. грн., у тому числі:

- 1 089,5 тис. грн. – заборгованість за кредитами залученими КВП «Краматорська тепломережа»;
- 836,5 тис. грн. – заборгованість за кредитами залученими КВП «Краматорський водоканал».

Протягом 8 місяців 2007 року у зв'язку з неповною оплатою населення за спожиті житлово-комунальні послуги відбулося зростання простроченої кредиторської заборгованості комунальних підприємств: КВП «Краматорська тепломережа» на 612,4 тис. грн., до 6 363,0 тис. грн. та КВП «Краматорський водоканал» - на 198,8 тис. грн. до 1 978,4 тис. грн.

Таким чином станом на 01.10.2007 р. обсяг консолідованого боргу м. Краматорськ становить 11,6 млн. грн. та складається з:

- 1 343,2 тис. грн. – простроченої бюджетної кредиторської заборгованості;
- 8 341,4 тис. грн. – простроченої кредиторської заборгованості комунальних підприємств міста;
- 1 926,0 тис. грн. – непогашеного залишку за кредитами залученими комунальними підприємствами м. Краматорськ.

5.2. Перспективи залучення коштів у майбутньому

5.2.1. Запланований випуск облігацій внутрішньої місцевої позики

Краматорська міська рада планує здійснити запозичення до бюджету розвитку шляхом емісії облігацій внутрішньої місцевої позики обсягом 15,0 млн. грн. Орієнтовний термін обігу облігацій складає 5 років. Відсоткова ставка встановлюватиметься відповідно до кон'юнктури ринку, але не більше, ніж 12%.

Кошти залучені у від розміщення облігацій будуть спрямовуватись на вирішення соціальних проблем міста у напрямках інвестування коштів під програми капітальних вкладень.

З урахуванням запланованого запозичення обсяг прямого боргу Краматорської міської ради збільшиться на 15 млн. грн. Таким чином, прогнозне пряме боргове навантаження (питома вага прямого боргу у структурі затвердженого на 2007 рік обсягу доходної частини бюджету м. Краматорськ без урахування трансфертів) складе 9%, що є незначним борговим навантаженням на бюджет міста. При цьому прогнозна питома вага видатків на обслуговування боргу у затвердженому на 2007 рік з урахуванням змін обсязі видаткової частини загального фонду бюджету міста складає 0,6%, що не перевищує граничний розмір встановлений бюджетним законодавством.

Згідно з інформацією Фінансового управління Краматорської міської ради, прогнозний обсяг надходжень до бюджету розвитку у 2008-2012 рр. складе 42,9 млн. грн.

Таблиця 5.1. Прогнозний обсяг надходжень до бюджету розвитку м. Краматорськ у 2008-2012 рр.

Роки	Надходження коштів від відчуження майна, тис. грн.	Надходження коштів від продажу землі, тис. грн.	Кошти, що передаються із загального фонду до спеціального, тис. грн.	Прогнозний обсяг надходжень до бюджету розвитку, разом, тис. грн.
2008	0,0	8 584,5	0,0	8 584,5
2009	0,0	8 584,5	0,0	8 584,5
2010	0,0	8 584,5	0,0	8 584,5
2011	0,0	8 584,5	0,0	8 584,5
2012	0,0	8 584,5	0,0	8 584,5
Разом	0,0	42 922,3	0,0	42 922,3

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради

Висновок

Зважаючи на результати проведеного аналізу, рейтингове агентство прийняло рішення про визначення кредитного рейтингу боргового зобов'язання Краматорської міської ради на рівні uaBBB- з стабільним прогнозом.

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу муніципальних рейтингів

О. В. Шубіна

Провідний фінансовий аналітик

П. В. Троцинський

Додатки

№ п/п	Найменування відділів, управлінь і комітетів
1	Міська рада Міський голова Секретар міської ради Відділ роботи з депутатами
2	Патронатна служба
3	Виконком міської ради
4	Апарат виконкому міської ради
5	<u>Відділи, управління та служби міської ради, підзвітні виконкому</u> Відділ державної реєстрації Загальний відділ Сектор контролю Сектор кадрової роботи Організаційний відділ Юридичний відділ Відділ по обліку та звітності Відділ з питань внутрішньої політики Відділ економіки Відділ торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування Відділ по обліку та розподілу житлової площі Управління регулювання земельних відносин, охорони навколишнього природного середовища Служба у правах повнолітніх Міський архів Відділ транспорту та зв'язку Відділ пріоритетного розвитку та фінансових ресурсів Відділ інформаційно-комп'ютерного забезпечення Управління містобудування та архітектури Відділ екології та раціонального природокористування <u>Обслуговуючий персонал</u> Відділ ведення Державного реєстру виборців (створено рішенням виконкому від 25.07.2007 №13/V-32)
6	<u>Відділи, управління та комітети, виділені на самостійний баланс</u> Управління житлового та комунального господарства Управління та соціального захисту населення Фінансове управління Управління освіти Відділ культури та туризму Відділ у справах сім'ї та молоді Відділ охорони здоров'я Відділ з питань фізичної культури та спорту Управління з питань цивільного захисту <u>РАЗОМ</u>

Структура виконавчих органів Краматорської міської ради

Джерело: Виконавчий комітет Краматорської міської ради

Додаток до Рейтингового звіту №2

Агрегований бюджет міста Краматорськ з розбивкою на загальний та спеціальний фонди за 2003-2006 роки, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2005 Загальний фонд	2005 Спеціальний фонд	2005 всього	2006 Загальний фонд	2006 Спеціальний фонд	2006 всього	9 місяців 2007 року Загальний фонд	9 місяців 2007 року Спеціальний фонд	9 місяців 2007 року всього
Податкові надходження	88 017,6	1 734,0	89 751,6	114 398,5	2 147,6	116 546,1	118 777,0	2 107,6	120 884,6
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	1 722,3	7 800,1	9 522,4	2 376,0	11 213,9	13 589,9	2 224,7	9 099,9	11 324,6
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів	44 900,6	14 403,5	59 304,1	65 076,7	20 637,7	85 714,4	79 160,8	0,0	79 160,8
Операційні надходження всього	134 640,5	23 937,6	158 578,1	181 851,2	33 999,2	215 850,4	200 162,5	11 207,5	211 370,0
Поточні видатки	90 968,6	5 261,7	96 230,3	121 449,9	8 153,3	129 603,2	100 203,9	5 615,7	105 819,6
Субсидії та поточні трансферти	43 541,4	14 425,3	57 966,7	54 477,5	20 666,1	75 143,6	73 743,4	385,1	74 128,5
Операційні видатки всього	134 510,0	19 687,0	154 197,0	175 927,4	28 819,4	204 746,8	173 947,3	6 000,8	179 948,1
Операційний баланс	130,5	4 250,6	4 381,1	5 923,8	5 179,8	11 103,6	26 215,2	5 206,7	31 421,9
Фінансовий дохід	0,6	0,0	0,6	40,2	0,0	40,2	571,9	0,0	571,9
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансовий баланс	0,6	0,0	0,6	40,2	0,0	40,2	571,9	0,0	571,9
Поточний баланс	131,1	4 250,6	4 381,7	5 964,0	5 179,8	11 143,8	26 787,1	5 206,7	31 993,8
Капітальні надходження	0,0	1 692,0	1 692,0	0,0	2 173,3	2 173,3	0,0	1 067,4	1 067,4
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	0,0	0,0	0,0	0,0	587,4	587,4	602,3	854,6	1 456,9
Капітальні надходження всього	0,0	1 692,0	1 692,0	0,0	2 760,7	2 760,7	602,3	1 922,0	2 524,3
Капітальні видатки	968,4	5 057,1	6 025,5	2 849,1	5 193,3	8 042,4	3 861,7	2 367,8	6 229,5
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	433,8	1 094,8	1 528,6	2 604,1	1 633,6	4 237,7	1 877,9	2 165,9	4 043,8
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	0,0	0,0	0,0	587,4	0,0	587,4	854,6	0,0	854,6
Капітальні видатки всього	1 402,2	6 151,9	7 554,1	6 040,6	6 826,9	12 867,5	6 594,2	4 533,7	11 127,9
Капітальний баланс	-1 402,2	-4 459,9	-5 862,1	-6 040,6	-4 066,2	-10 106,8	-5 991,9	-2 611,7	-8 603,6
Баланс після капітальних видатків	-1 271,1	-209,3	-1 480,4	-76,6	1 113,6	1 037,0	20 795,2	2 595,0	23 390,2
Профіцит/дефіцит	-1 271,1	-209,3	-1 480,4	-76,6	1 113,6	1 037,0	20 795,2	2 595,0	23 390,2
Фінансування	1 271,1	209,3	1 480,4	76,6	-1 113,6	-1 037,0	-20 795,2	-2 595,0	-23 390,2
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради

Додаток до Рейтингового звіту №3

Фінансування бюджету міста Краматорськ з розбивкою на загальний та спеціальний фонди у 2005-2006 рр. та за 9 місяців 2007 року, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2005 Загальний фонд	2005 Спеціальний фонд	2005 всього	2006 Загальний фонд	2006 Спеціальний фонд	2006 всього	9 місяців 2007 року Загальний фонд	9 місяців 2007 року Спеціальний фонд	9 місяців 2007 року всього
<i>Профіцит/дефіцит</i>	-1 271,1	-209,3	-1 480,4	-76,6	1 113,6	1 037,0	20 795,2	2 595,0	23 390,2
<i>Фінансування</i>	1 271,1	209,3	1 480,4	76,6	-1 113,6	-1 037,0	-20 795,2	-2 595,0	-23 390,2
<i>Зміни залишків</i>	-3 256,3	206,7	-3 049,6	76,6	-777,7	-701,1	-5 959,6	-1 273,8	-7 233,4
залишок на початок року	2 976,6	1 145,2	4 121,8	6 232,9	938,5	7 171,4	6 156,3	1 716,2	7 872,5
залишок на кінець року	6 232,9	938,5	7 171,4	6 156,3	1 716,2	7 872,5	12 115,9	2 990,0	15 105,9
<i>Фінансування за рахунок казначейського рахунку</i>	4 527,4	0,0	4 527,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Залучення	23 889,7		23 889,7	312,9		312,9			0,0
Погашення	19 362,3		19 362,3	312,9		312,9			0,0
<i>Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-9 000,4	-0,1	-9 000,5
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3 021,6	1,9	3 023,5
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12 022,0	2,0	12 024,0
Інші розрахунки	0,0	2,6	2,6	0,0	-335,9	-335,9	-5 835,2	-1 321,1	-7 156,3
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради

Офіційні трансферти, отримані бюджетом м. Краматорськ у 2006 р. та у січні-вересні 2007 р.

Показник	2006 рік фактичне виконання	Затверджений на 2007 рік план з урахуванням змін	9 місяців 2007 року фактичне виконання	% виконання затвердженого на 2007 рік плану
Офіційні трансферти	64 745,4	116 059,6	79 260,1	68,3
Дотації	19 973,5	16 050,1	10 874,9	67,8
Дотація вирівнювання з Державного бюджету	18 367,9	7 277,3	6 010,3	82,6
Додаткова дотація	1 211,0	-	-	-
Додаткова дотація з державного бюджету Автономної Республіки Крим та обласним бюджетам на зменшення фактичних диспропорцій між місцевими бюджетами через нерівномірність мережі бюджетних установ	394,6	528,9	286,9	54,2
Додаткова дотація з державного бюджету на забезпечення видатків на оплату праці працівників бюджетних установ	-	8 243,9	4 577,7	55,5
Субвенції	44 771,9	100 009,5	68 385,2	68,4
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям та інвалідам з дитинства і дітям інвалідам	14 967,2	46 714,0	29 910,9	64,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг ветеранам війни і праці, ветеранам військової служби, ветеранам органів внутрішніх справ, реабілітованим громадянам, які стали інвалідами внаслідок репресій або є пенсіонерами, та субсидії населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати, вивезення побутового сміття та рідких нечистот	13 491,8	39 127,6	26 639,3	68,1
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг ветеранам війни і праці, військової служби, органів внутрішніх справ з послуг зв'язку та інших, передбачених законодавством послуг (крім пільг на одержання ліків, зубопротезування, оплату електроенергії, природного і скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати, вивезення побутового сміття та рідких нечистот) та компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян	10 718,4	11 073,7	9 288,7	83,9
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг ветеранам війни і праці, ветеранам військової служби, ветеранам органів внутрішніх справ та субсидії населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу	333,6	464,9	355,4	76,4
Субвенція на ведення адміністрування	-	196,4	100,0	50,9
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення виплат, визначених Законом України "Про реструктуризацію заборгованості з виплат, передбачених статтею 57 Закону України "Про освіту" педагогічним, науково-педагогічним та іншим категоріям працівників навчальних закладів"	1 338,4	1 272,2	1 272,2	100,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на утримання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	12,7	48,9	36,4	74,4
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання вагонів для комунального електротранспорту	-	602,3	602,3	100,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів по передачі житлового фонду	700,9	-	-	-
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим	262,6	-	-	-
Додаткова субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим	2 816,3	-	-	-
Інші субвенції	130,0	509,5	180,0	35,3

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради

Додаток до Рейтингового звіту № 5

Виконання видаткової частини загального фонду бюджету м. Краматорськ у 2004-2006 роках та за 9 місяців 2007 року, тис. грн.

Найменування показника	Виконано за 2004р.	Виконано за 2005р.	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	Виконано в 2006 році	Затверджено на 2007 рік з урахуванням змін	Виконано за 9 місяців 2007 р.	% вик. за 9 місяці . 2007 р. річного плану урахуванням змін	Темп росту показників бюджету 2007 до виконання 2006 року
Основні видаткові статті	106 334,9	132 093,3	182 329,7	180 048,4	273 510,3	179 316,3	65,6	151,9
Державне управління	4 679,7	5 952,4	11 546,8	11 403,7	13 917,6	9 231,7	66,3	122,0
Правоохоронна діяльність	220,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Освіта	29 755,4	42 353,9	56 730,8	56 159,6	71 214,2	47 176,8	66,2	126,8
Охорона здоров'я	25 930,7	34 910,2	44 565,9	44 318,5	59 890,2	38 276,7	63,9	135,1
Соціальний захист і соціальна допомога	25 319,6	25 481,5	35 263,6	35 201,4	91 514,9	60 116,7	65,7	260,0
Житлово-комунальне господарство	7 109,4	6 763,7	15 275,5	14 432,0	14 046,4	7 180,9	51,1	97,3
Культура і мистецтво	3 409,9	4 920,7	6 483,7	6 382,1	8 873,5	5 561,6	62,7	139,0
Засоби масової інформація	445,0	307,0	310,0	309,7	335,0	232,9	69,5	108,2
Фізична культура і спорт	755,8	1 068,9	999,1	896,7	1 316,7	849,1	64,5	146,8
Будівництво	1 439,0	0,0	125,8	62,7	257,3	237,1	92,1	410,4
Сільське і лісове господарство, рибне господарство та мисливство	0,0	0,0	0,0	0,0	70,0	70,0	100,0	-
Транспорт	7 231,4	10 294,9	10 938,2	10 796,9	11 820,5	10 359,5	87,6	109,5
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	29,0	0,0	55,0	51,9	194,0	18,6	9,6	373,8
Попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	10,0	40,1	35,3	33,2	60,0	4,7	7,8	180,7
Видатки, не віднесені до основних груп	117,5	155,7	357,3	308,3	263,1	160,1	60,9	85,3
Разом видатків	106 452,4	132 249,0	182 687,0	180 356,7	273 773,4	179 476,4	65,6	151,8
Кошти, що передаються до Державного бюджету	16 407,8	1 219,8	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів	0,0	270,0	863,2	863,2	966,5	186,0	19,2	112,0
Трансферти бюджетам інших рівнів	1 478,1	2 173,4	186,6	160,7	411,7	24,5	6,0	256,2
Всього видатків	124 338,3	135 912,2	183 736,8	181 380,6	275 151,6	179 686,9	65,3	151,7
Кошти, що передаються із загального бюджету до фонду розвитку	1 473,4	0,0	587,4	587,4	2 583,2	854,6	33,1	439,8
Всього витрат	125 811,7	135 912,2	184 324,2	181 968,0	277 734,8	180 541,5	65,0	152,6

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради

Додаток до Рейтингового звіту № 6

Виконання видаткової частини спеціального фонду бюджету м. Краматорськ у 2004-2006 рр., та за 9 місяців 2007 року, тис. грн.

Показник	Виконано за 2004р.	Виконано за 2005р.	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	Виконано в 2006 році	Затверджено на 2007 рік з урахуванням змін	Виконано у січні-вересні 2007 р.	% вик. у січні-вересні 2007 р. річного плану урахуванням змін	Темп росту показників бюджету 2007 до виконання 2006 року
Основні видаткові статті	14 565,8	25 838,9	30 188,5	35 646,3	13 925,2	10 534,5	75,7	39,1
Державне управління	921,7	1 358,2	26,4	1 213,6	21,3	409,8	1 923,9	1,8
Освіта	2 534,1	2 205,5	2 129,9	3 789,3	2 128,4	2 571,9	120,8	56,2
Охорона здоров'я	5 118,7	2 602,4	2 182,0	4 342,2	2 343,4	2 397,7	102,3	54,0
Соціальний захист і соціальна допомога	999,6	117,9	15,0	226,7	23,0	215,6	937,4	10,1
Житлово-комунальне господарство	55,6	14 533,6	20 717,3	20 697,8	32,5	14,1	43,4	0,2
Культура і мистецтво	486,7	660,5	410,0	800,6	483,6	689,4	142,6	60,4
Фізична культура і спорт	217,9	48,0	23,9	103,9	9,2	20,1	218,5	8,9
Будівництво	1 806,4	1 266,2	1 327,4	1 209,5	1 580,4	752,0	47,6	130,7
Транспорт	1 131,2	1 894,0	2 109,5	2 015,7	3 668,2	1 443,3	39,3	182,0
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	1 040,3	665,5	1 014,7	1 012,4	1 572,0	77,8	4,9	155,3
Охорона навколишнього природного середовища та ядерна безпека	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Фонди	253,1	487,1	232,4	234,6	2 063,2	1 942,8	94,2	879,5
Разом видатків	14 565,8	25 838,9	30 188,5	35 646,3	13 925,2	10 534,5	75,7	39,1
Трансферти бюджетам інших рівнів	0,0	0,0	95,0	0,0	803,3	0,0	0,0	-
Всього видатків	14 565,8	25 838,9	30 283,5	35 646,3	14 728,5	10 534,5	71,5	41,3

Джерело: Фінансове управління Краматорської міської ради